

Översiktsplan Storhogna- Sångbäcken- Katrinaområdet

Bilden visar sluttningen öster om Sångbäcken där omfattande exploatering föreslås i översiktsplanen

Bergs kommun

Antagandehandling 2008-02-07

Innehåll

Vad är en översiktsplan	5
Bakgrund	5
Syfte och mål	5
Planarbetets bedrivande, arbetsprocesser	6
Planens avgränsning	7
Fakta om området	7
Riksintressen enligt kap 3 och 4 miljöbalken	7
Befolkning, permanentboende, sysselsättning	7
Destination Klövsjö-Storhogna	7
Boendeanläggningar, service och anläggningar för turism och friluftsliv	8
Övriga natur- och kulturmiljöer	8
Mulbetesrätt	8
Vägar, kommunikationer mm	9
Vatten och avlopp	9
Gällande översiktsplan	9
Detaljplaner	9
Exploateringsanspråk	16
Planeringsprinciper	18
Turistisk profil	18
Tillkommande bäddtyper	18
Försiktighetsprinciper för kalfjället	18
Utflyktsområden, spår och leder	19
Expansionsområden för alpina anläggningar	19
Lokalisering av service	19
Behov av snöskoterreglering	20
Områdets besökarkapacitet	20
Förslag till markanvändning	22
Allmänt	22
Områden för bebyggelse, D och B	23
Område för angöring och parkering, S1	27
Område för alpina anläggningar, AL	27
Område för rekreation och friluftsliv, R1	27

Golfbana, R2	28
Naturmiljöer, N	28
Kulturmiljöer, K	30
Service	31
Mulbetesrätt	31
Rennäringen	31
Småindustri	31
Övriga områden, S/K 3	32
Trafik och kommunikationer	32
Avfall, markradon, riks för ras och skred	33
Vattenfrågor	33
Vindkraft	33
Riktlinjer för snöskoterkörning	33
Riktlinjer för bebyggelsens utformning	34
Strandskydd	34
Sysselsättningseffekter och investeringar	34
Va-utbyggnad	34
Plankartor	37
Förenlighet med 3,4 och 5 kap miljöbalken (MB)	41
Översiktsplanens konsekvenser	41
Miljöbedömning	41
Avgränsning	42
Miljökonsekvensbeskrivning	43
Beaktande om mål	59
Påverkan på riksintressen	60
Miljökvalitetsnormer	60
Jämställdhet	60
Sammanfattande redogörelse	60
Behov av miljökonsekvensbeskrivning för detaljplaner	61
Fortsatt planering	61
Översiktsplanen	61
Detaljplaner	61
Mellankommunal samordning	62
Bilaga	

Vad är en översiktsplan

Översiktsplanen är ett samlat beslutsunderlag som visar hur kommunen anser att mark- och vatten skall användas och hur bebyggelsen skall utvecklas och bevaras inom hela kommunen eller ett avgränsat område. Översiktsplanen kan också ses som en överenskommelse mellan stat och kommun om hur riksintressen skall tillgodoses. Planen skall ge vägledning för efterföljande beslut som gäller detaljplaner, bygglov och olika tillståndsbeslut. Den är inte juridiskt bindande, men är ett viktigt beslutsunderlag. För alla kommuner skall det finnas en kommuntäckande översiktsplan. Dessutom kan fördjupningar av översiktsplanen göras för olika delområden. Denna översiktsplan för Storhogna-Sångbäcken-Katrinaområdet är en sådan fördjupning. För hela kommunen finns översiktsplan antagen av kommunfullmäktige 1991.

Bakgrund

I program för översyn av översiktsplan för Bergs kommun antaget av kommunfullmäktige år 2003, anges inom vilka områden fördjupade översiktsplaner skall upprättas samt prioriteringen dem emellan. I programmet angavs att en översyn av turistområdena har hög prioritet för att svara upp mot de insatsområden som särskilt angivits i de regionala och kommunala tillväxtprogrammen. Turismen är idag den mest expansiva näringsgrenen i kommunen varför det är viktigt att säkerställa lämpliga markområden för fortsatt utbyggnad. Gällande fördjupningar behöver ses över för att passa dagens och framtidens efterfrågan. En översyn tillsammans med berörda företag, markägare och andra intressen bedöms också initiera ett kreativt utvecklingsarbete som skapar tillväxt och sysselsättning. I programmet angavs också att planarbetet skulle utföras i nära samarbete med lokala partsammansatta arbetsgrupper samt i erforderlig omfattning samordnas med Härjedalens kommun. Förutom en översyn av översiktsplanen för Storhogna-Sångbäcken-Katrinaområdet skall motsvarande även genomföras för Gräftåvallen och Ljungdalen, som tillsammans utgör de expansiva turistområdena i kommunen.

Utvecklingen i turistområdena är i första hand beroende av de enskilda företagens förmåga att växa, men kommunen har också ett viktigt ansvar. God planberedskap, ett övergripande ansvar för miljö- och hållbarhetsfrågor, markanvändningsregleringar för t ex snöskoteråkning, erforderliga investeringar i va-system, prioriteringar av kommunala bidrag är exempel på kommunala ansvarsområden som kan bidra till utveckling i respektive område.

Då turismen är den starkast växande näringen inom Bergs kommun behövs en mark- och vattenanvändningsplanering som tillvaratar och inte bromsar denna utvecklingspotential, samtidigt som ett hållbart nyttjande av natur- och kulturreсурser präglar planeringen. All samhällsplanering bör idag ske med inriktning mot en långsiktigt hållbar utveckling. Detta bedöms vara särskilt viktigt i en turistkommun.

Syfte och mål

Målet med planen är att:

- Skapa förutsättningar för en inflyttning till kommunen (övergripande kommunalt mål).
- Upprätta en plan som tillvaratar områdets utvecklingsförutsättningar och skapar sysselsättning i bygden.
- Stärka områdets attraktionskraft och möjliggör en fortsatt utbyggnad av olika typer av turistiska bäddar (kommersiella- och semikommersiella bäddar, fritidsbebyggelse) samt service- och aktivitetsanläggningar mm.
- Genom utbyggnad öka det totala bäddantalet i området och därigenom skapa underlag för ökad sysselsättning.
- Tillskapa en vatten- och avloppsanläggning (va) för området som möjliggör fortsatt utbyggnad.

Planarbetets bedrivande, arbetsprocesser

I programmet för översyn av kommunens översiktsplan anges att det skall ske i nära samarbete med lokala partsammansatta arbetsgrupper. Arbetssättet innebär att många enskilda, politiker och olika intressegrupper aktivt deltar i hela planarbetet och successivt kan framföra sina synpunkter. Detta resulterar i en översiktsplan som bygger på en väl utvecklad demokratisk process med god lokal förankring.

Översiktsplanarbetet har bedrivits med kommunens plankommitté som ledningsgrupp och med en kommunal arbetsgrupp bestående av:

Karin Paulsson, kommunstyrelsen
Peter Henriksson, ordförande i miljö- och byggnadsnämnden
Elise Ryder-Wikén, utredare
Karin Mårtensson-Kårwik, miljöinspektör
Aino Mellamies-Nordin, miljöinspektör
Jörgen Kristoffersson, renhållningsansvarig
Egon Karlsson, VA-chef
Sven Östman, vd UCAB
Örjan Eriksson, byggnadsinspektör
Ulf Alexandersson, stadsarkitekt

Planarbetet har bedrivits i samråd med en lokalt partsammansatt arbetsgrupp bestående av:

Sven-Olof Henriksson, Sångbäckens Fjällby
Hans Haglund, Sångbäcken Projekt AB
Anders Bromée, markägare
Christer Hallberg Storhogna Hotell
Palle Andersson, Ski Star
Anders Backskog, Klövsjö Fjäll AB
Åke Pettersson, Södra Storhogna
Pelle Söderlind, Storhogna Vägförening
Peo P. Conic, Storhogna Fjällby AB
Lennart Kjellsson, markägare
Karl-Erik Olsson, markägare
Lars-Joel Jonsson, Katrina Fjällby
Sven Nyman, Dalvallens husvagnscamping

Niklas Johansson och Bengt-Arne Johansson från Tossåsens sameby har också deltagit i ett flertal möten med arbetsgruppen.

Hela eller delar av arbetsgrupperna har deltagit i ett flertal möten där inledningsvis följande frågor diskuterades:

- Vad är positivt/negativt med turistområdet idag?
- Vilka möjligheter respektive hinder finns?
- Vilken turistisk profil skall ligga till grund för fortsatt utbyggnad?
- Vilka värden är viktiga att slå vakt om?
- Vilken typ av bäddar är önskvärt?
- Behövs expansionsområden för alpina anläggningar samt för spår och leder?
- Behöver skotertrafiken kanaliseras bättre?
- Kommunikationer för bil och buss. Vad kan förbättras?

Arbetsgruppen har också deltagit i en kartläggning av exploateringsanspråk hos markägare, expansion av befintliga turistanläggningar mm.

Planens avgränsning

Den fördjupade översiktsplanen har samma gräns som gällande översiktsplan från 1983. Översynen har dock i praktiken koncentrerats till närområdena kring befintlig bebyggelse med vidhängande anläggningar. Markanvändningen inom den övriga delen av översiktsplanen bibehålls i stort oförändrad.

Fakta om området

Riksintressen enligt 3 och 4 kap miljöbalken

Hela Klövsjö-Vemdalenområdet ligger inom område med särskilda hushållningsbestämmelser "Fjällvärlden" enligt miljöbalken (MB 4 kap 1, 2 §§).

Området utgör också intresse för friluftslivet (MB 3 kap 6§).

Fyra områden inom planområdet utgör riksintresse för naturvården (MB 3 kap 6§). Längst i söder berör ett större område för Röjan (NR 023054) planområdet. Norr om Katrina finns Fettjeåfallet (NR 023154). Dessutom utgör ett flertal av Klövsjö fåbodar (NR 023148) mindre riksintressemiljöer för naturvården.

Tre av fåbodarna, Bräckvallen, Jöns-Erskölen och Johankölen utgör Natura-2000-områden (SE 0720272). För alla tre finns särskild bevarandeplan upprättad.

Nästan hela planområdet ingår i kulturmiljö av riksintresse (MB 3 kap 6§), Klövsjö by med fåbodar (Z49).

Den nordvästra delen av planområdet (Fjällområdet) utgör också riksintresse för rennäringen (MB 3 kap 5§). Några flyttleder som klassificerats som riksintresse finns inte inom planområdet. Företrädare för Tossåsens sameby har dock i planarbetet redovisat att man använder en smalare passage genom Sångbäckvallsområdet som flyttled någon gång ibland. Den finns därför redovisad på underlagskartorna som lokal flyttled.

Befolkning, permanentboende, sysselsättning

I Klövsjö församling bor ca 630 personer varav 430 bor i Klövsjö by (2006-09-30). Många boende i församlingen är direkt eller indirekt sysselsatta inom turistnäringen. Viss utpendling sker dessutom till angränsande orter. Kommersiell och offentlig service sysselsätter också ett antal invånare i Klövsjö by. Huvuddelen av områdets permanentboende bor i Klövsjö by.

Destination Klövsjö-Storhogna

Utförsåkningsmässigt ingår Katrinaområdet och Storhogna som en del av Ski Stars alpina anläggning där också Vemdalen- Björnrikeområdet ingår. Sammantaget utgör fjällområdet den fjärde största vintersportorten i Sverige mätt i antalet skiddagar. I fjällområdet finns ca 13 000 bäddar varav 4 500 utgör kommersiella bäddar. Området har idag ca 440 000 gästnätter/år. För området finns ett gemensamt liftkort till de alpina anläggningarna som omfattar 31 liftar och 53 nedfarter. För närvarande används området motsvarande 415 000 skiddagar/år.

Den alpina anläggningen i Katrina har relativt stor fallhöjd och omfattar allt från lätta nedfarter till

avancerade svarta pister. Backarna i Storhognaområdet utgörs i huvudsak av lätta familjeanpassade backar.

Hela destinationen har en tydlig familjeinriktning. Liftarna i Storhogna är sammanbundna med Katrina genom en lång transportlift.

I Storhogna-Sångbäcksvallenområdet finns idag 637 fritidshus och i Katrinaområdet 112 fritidshus.

Boendeanläggningarna, service och anläggningar för turism och friluftsliv

Kommersiella boendeanläggningar finns i Storhogna (Storhogna Högfjällshotell och Spa) och i Katrina (Hotell Klövsjöfjäll och Fjällfoten). Skiduthyrning, restaurang, café mm finns även på dessa platser. Områdets service i övrigt återfinns i Klövsjö by. Då hela fjällområdet av gästen upplevs som en sammanhållen destination, används även service, aktivitetsanläggningar mm som finns på Vemdalsskalet och i Vemdalens by.

Preparerade motionsspår för klassisk- och skateskidåkning finns i anslutning till Storhogna och Katrina.

Inom fjällområdet finns ett väl utbyggt ledsystem (sommars- och vinterleder) samt några väletablerade utflyktsmål med servering.

Hela fjällområdet har stor betydelse för turismen och det rörliga friluftslivet. Boendeanläggningar och fritidshus är belägna nära fjället, vilket är en betydelsefull faktor för områdets attraktivitet.

Närheten till Klövsjö by och ett flertal levande fåbodar utgör en intressant och jämfört med andra områden, särpräglad resurs för turismen i området. Här finns goda förutsättningar att utveckla lokal produktion och vidareförädling av jordbruksprodukter, främst ost. Sommartid utgör också några av de levande fåbodarna mycket attraktiva utflyktsmål för boende i området.

Övriga natur- och kulturmiljöer

Förutom de riksintressanta miljöerna finns flera värdefulla naturmiljöer redovisade i underlagsmaterialet till gällande översiktsplan från 1983.

I området finns ett flertal nyckelbiotoper mm redovisade i Skogsstyrelsens inventering ”Skogens pärlor – miljövärden i skogen”. I området finns vidare flera värdefulla våtmarker, bl a blekeområdet Långmyren. Inom planområdet finns också ett flertal värdefulla ängs- och betesmarker. Dessa områden redovisas på karta.

Fastigheten Klövsjö 2:30, som delvis ingår i samt gränsar till riksintressemiljön Fettjeåfallet, ägs av Naturskyddsföreningen. Den fungerar enligt avtal i arv som ett privat naturreservat.

Mulbetesrätt

En viktig förutsättning för bevarandet av det småskaliga jordbruket i Klövsjöområdet är att djuren under sommarhalvåret kan släppas på skogsbete. Detta ingår i den sk mulbetesrätten och möjliggör att hålla ett relativt stort boskap på gårdarna i Klövsjö. För att inga inskränkningar skall ske, vilka framdeles kan komma att försvåra eller omöjliggöra skogsbete, är det av stor vikt att samtliga som vistas i området och särskilt med tanke på nya och tillkommande fastighetsägare informerar sig om detta förhållande.

Betesrätten skall respekteras på så sätt att djuren ej ofredas. Det måste även åligga besökare och fastighetsägare att så skydda sin egendom att djurägaren ej skall kunna åtalas för eventuell skada eller annan olägenhet som förorsakas av boskap som släppts på skogsbete.

Vägar, kommunikationer mm

Genom planområdet löper riksväg 315 och 316. Dessa vägar fungerar också för interna trafikrörelser mellan de olika skidåkningsområdena.

Länstrafikens linjenät passerar genom området. Från Stockholm är det möjligt att åka med veckoslutsbussen ”Härjedalingen”. Dessutom ankommer flera gäster vintertid med charterbussar ingående i paketresor. Huvuddelen av gästerna till området ankommer dock i egna bilar.

Riksvägarna genom planområdet har en relativt god standard, men vid avfarten till Storhognaområdet behöver trafiksäkerheten förbättras.

Vatten och avlopp

Kommunala avloppsreningsverk finns i Klövsjö by och för centrala delen av Storhognaområdet. All övrig fritidsbebyggelse, vilket är huvuddelen av bädarna inom planområdet, har enskilda va-anläggningar med varierande standard. Inom flera områden förekommer en blandning av vattentäkter och enskilda trekammarbrunnar, vilket på sikt inte är en hållbar lösning.

Skyddsområde för den kommunala vattentäkten finns i Klövsjö by. Storhognas täkt har inget beslutat vattenskyddsområde. Där finns ett flertal skyddscirklar som är beslutade och de innebär att huvuddelen av enskilda vattentäkter har ett skyddsavstånd med en radie på 150 m. När kommunen prövar ansökan om enskilda avlopp är det 20-200 m skyddsavstånd från vattentäkt som gäller beroende på markförhållanden. Även om inte vattenskyddsområde finns beslutat så gäller alltså ett visst säkerhetsavstånd.

För området genomförs för närvarande en omfattande va-utredning. Däri framgår kapaciteter mm på befintliga anläggningar. Utredningen utgör bilaga till översiktsplanen.

Gällande översiktsplan

För området gäller fördjupad översiktsplan (f d områdesplan för Klövsjö-Vemdalenområdet antagen av kommunfullmäktige 1983. Till översiktsplanen hör ett flertal underlagskartor som redovisar:

- Gällande planer och bestämmelser
- Landskapsinventering, mark och vegetationstyper
- Landskapsanalys, område av intresse för naturvården
- Kulturhistorisk inventering, förslag till sevärdheter
- Kulturhistorisk inventering, förslag till skyddsföreskrifter
- Teknisk service, kommunikationer, rennäringens intresseområden
- Markägförhållanden, större markägare, skogsavverkningar
- Planinitiativ
- Nuvarande turistisk markanvändning
- Områden olämpliga för nya bebyggelseområden
- Framtida turistisk markanvändning enligt områdesplanförslaget

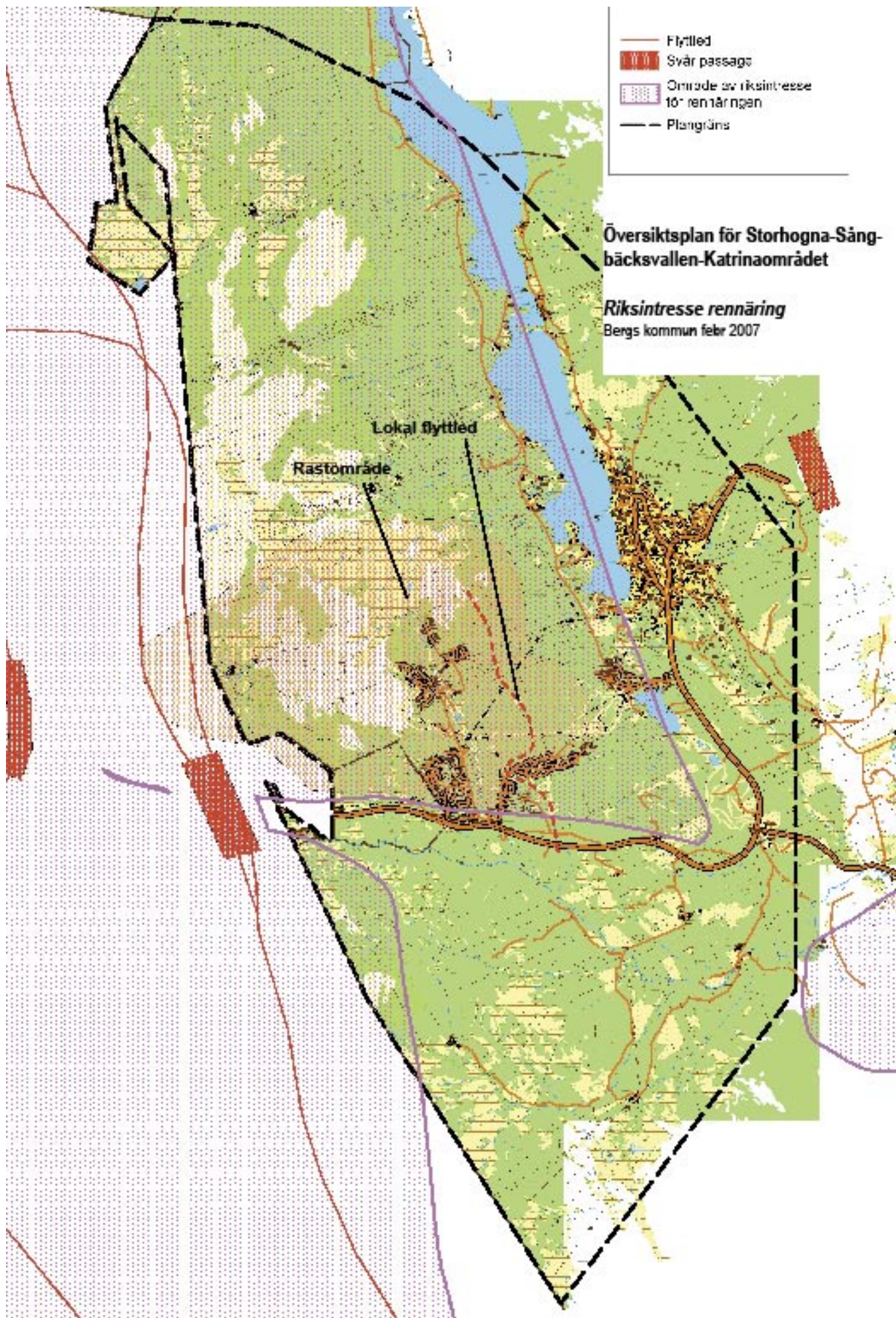
Delar av detta planeringsunderlag redovisar fortfarande aktuella förhållanden. Inom ramen för 1983 års planarbete genomfördes en relativt omfattande analys av lämplig framtida turistisk markanvändning. Huvuddragen i denna redovisning kan fortfarande sägas gälla och kommer i stort att ligga till grund för pågående översyn av översiktsplanen.

Detaljplaner

Ett flertal antagna detaljplaner finns för Storhognaområdet kring hotellet, södra Storhogna, Sångbäcksvallen, Kull-Johannes samt Katrinaområdet. Omfattningen framgår av underlagskartorna.

Översiktsplan för Storhogna-Sångbäcksvallen-Katrinaområdet

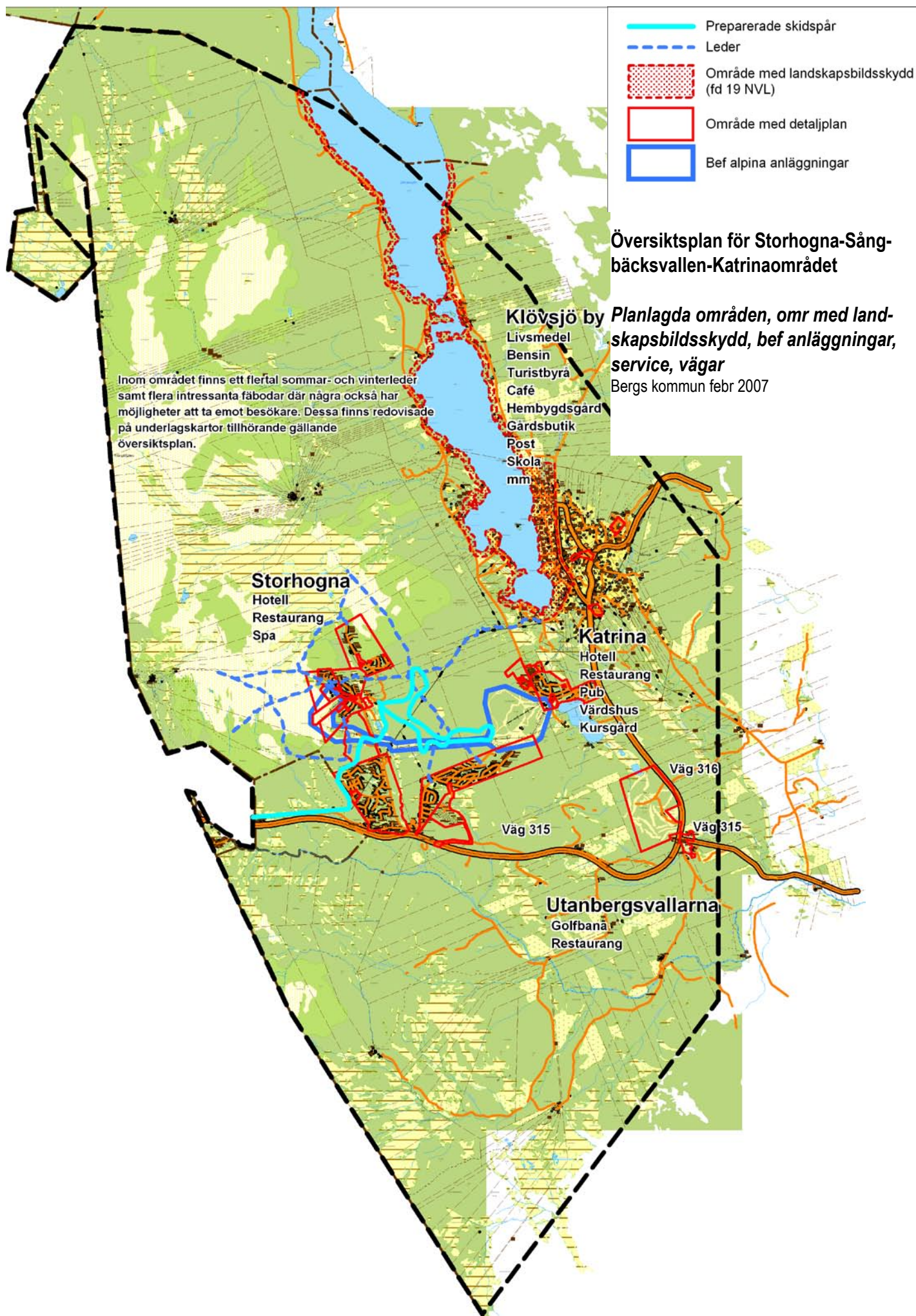
Nyckelbiotoper mm, våtmarker, ängs- och betesmarker samt fornminnen

Bergs kommun sept 2007

Många av de på kartan redovisade områdena är mycket små till ytan och därför svåra att se i den lilla kartska-
lan. På kommunkontoret finns karta i
större skala.

Vid ärenden som berör myrar med-
tagna i våtmarksinventeringen bör
ytterligare information om naturvärdes-
klasser inhämtas via länsstyrelsen

- Natura 2000 område
- Biotopskydd enligt Skogens
Pärklar (Skogsvärdestyrelsen)
- Nyckelbiotop enligt Skogens
Pärklar (Skogsvärdestyrelsen)
- Områden med naturvärden enligt Skogens
Pärklar (Skogsvärdestyrelsen)
- Värdefulla eller särskilt värdefulla
våtmarker enligt Våtmarksinventeringen
- Bärskog enligt Skogens
Pärklar (Skogsvärdestyrelsen)
- Värdefulla ängs- och betesmarker
- Plangräns
- Fornminne enligt FMIS

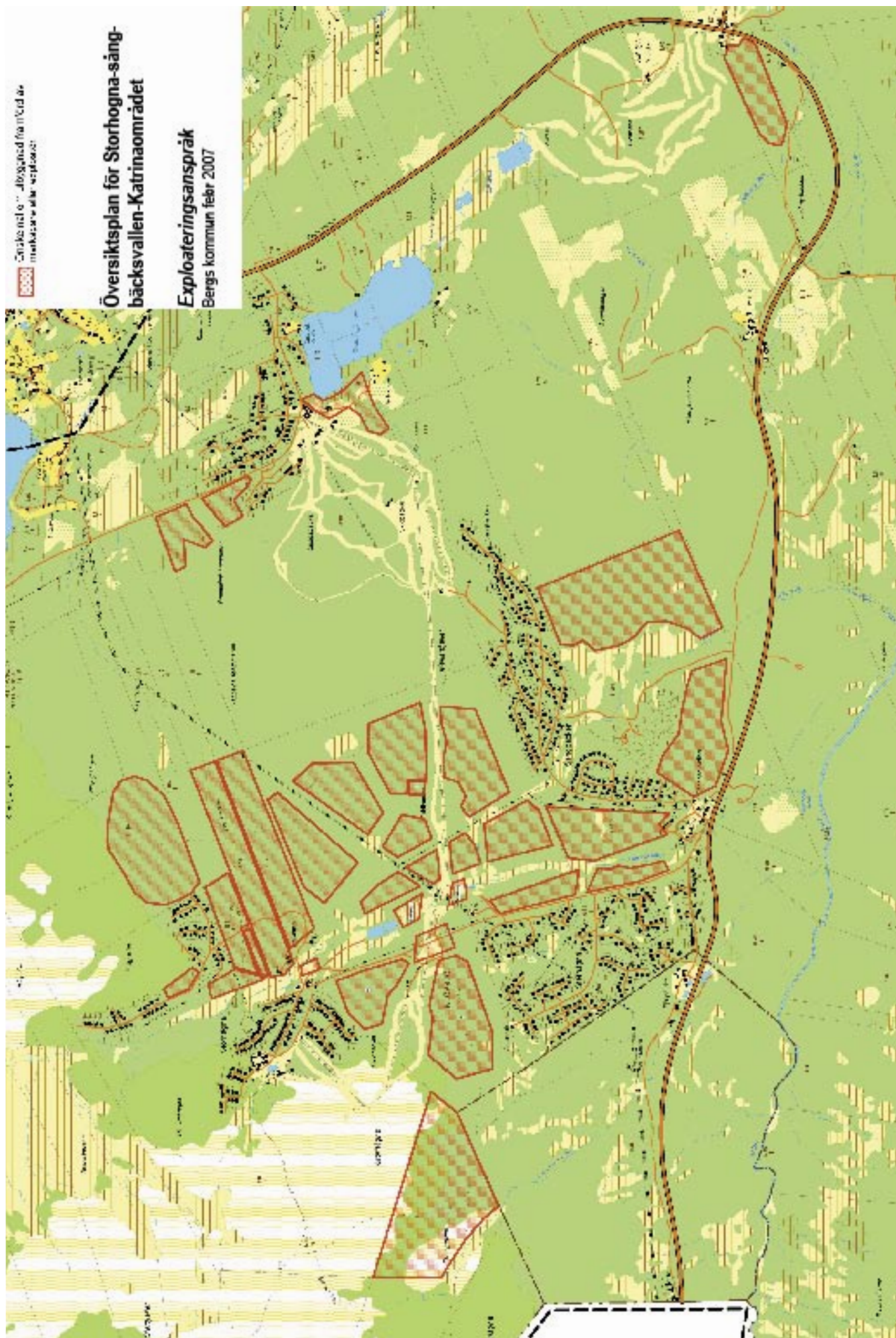

Exploateringsanspråk

I ett inledande skede av planeringsarbetet har kommunen uppmanat markägare och exploatörer inom planområdet att redovisa sina önskemål/anspråk på utbyggnadsområden. Exploateringsanspråken finns redovisade på karta nedan. De har i planarbetet blivit föremål för bedömningar om huruvida de överensstämmer med de nedan redovisade planeringsprinciperna och den allmänna lämplighetsbedömningen som alltid skall ske enligt plan- och bygglagen. Flertalet önskemål om utbyggnad finns dock på ett eller annat vis med i planförslaget. I de fall de inte finns medtagna som utbyggnadsområden strider de mot planeringsprinciperna nedan eller är bedömda som olämpliga för tillkommande bebyggelse med stöd av kraven på lämplighet enligt plan- och bygglagen.

Översiktsplan för Storhogna-sångbäcksvallen-Katrinaområdet

Exploateringsanspråk
Bergs kommun febr 2007

Planeringsprinciper

Turistisk profil

Storhogna-Katrinaområdet har idag en mer småskalig och mer naturnära karaktär, vilket även framledes bör prägla området. Klövsjö-Vemdalenområdets alpina anläggningar utgör en styrka tillsammans med en relativ närhet (tidsmässigt) till Stockholmsregionen. Området är förhållandevis snösäkert och boendeanläggningarna har nära till kalfjället. Något lägre temperatur än flera andra områden möjliggör ofta tidig start av snöproduktionen.

Områdets profil kan sammanfattas med följande ledord:

- Vänliga, lättillgängliga fjäll
- Varierad utförsåkning med både lätta, medelsvåra och svåra backar
- Närhet till välpreparerade längdskidspår och kryssleder på fjället
- Småskalig, låg bebyggelse med gleshet och fin naturkontakt
- Möjlighet till snöskoteråkning som komplement till övrig verksamhet men ingen profilering mot skoteråkning.
- Möjligheten att uppleva tysthet och orörd fjällnatur
- Levande kulturbygd med aktiva fäbodan
- Miljötänkande och hållbarhetsaspekter skall genomsyra planering och utbyggnad

Ovanstående karaktärsdrag innebär att tillkommande aktiviteter samt ny bebyggelse, bör vara i samklang med den övergripande profilen för området.

För att uppnå ovanstående är det viktigt att närhet skapas mellan boende och alpina anläggningar samt mellan boende och spår och leder. Planeringsprincipen innebär att huvuddelen av tillkommande bebyggelse bör placeras nära befintlig bebyggelse, nära alpina anläggningar samt nära befintliga spår och leder. Avsikten är att åstadkomma ett spårssystem som har mycket högre klass än det befintliga och som också till stora delar är belyst. Detta utgör en viktig planidé och avses ge området en särskild profilering.

Planeringsprincipen innebär också att angränsande skogs- och fjällområden hålls fria från tillkommande bebyggelse, vilket möjliggör utvecklandet av nya aktiviteter i dessa områden. Genom att placera tillkommande boende i lift- och spårnära lägen minimeras också den interna biltrafiken i området.

Tillkommande bäddtyper

Typen av tillkommande bäddar styrs i hög grad av marknaden och efterfrågan på olika boendemöjligheter. En utbyggnad av renodlat uthyrningsbara kommersiella bäddar fordrar en hög beläggning för att ekonomiskt kunna genomföras. Det är kommersiella- och semikommersiella bäddar som skapar långsiktig hög beläggning och därmed ger bäst sysselsättningseffekt i området. Semikommersiella bäddar är t ex fritidshus eller bostadsrättslägenheter som regelbundet hyrs ut, antingen av ägaren själv eller via avtal med uthyrningsorganisation. Dessa typer av bäddar bör placeras i de mest centrala och attraktiva lägena för att ge önskvärd beläggning. De mest liftnära områdena för tillkommande bebyggelse samt område som ligger mycket centralt, reserveras därför för kommersiella- eller semikommersiella bäddar.

Försiktighetsprinciper för kalfjället

Kalfjället och björkskogszonen närmast kalfjället utgör känsliga områden både avseende landskapsbilden och naturtyp. Tillkommande bebyggelse bör därför inte placeras så högt att den upplevs bli granne med kalfjället. Genom att inte tillåta bebyggelse högre än barrskogszonen sparas närområdet

till kalvfjället. Detta innebär att flera redovisade exploateringsanspråk inte tillstyrks p g a sitt höjdläge. Genom att i huvudsak placera tillkommande bebyggelse inom eller i nära anslutning till redan bebyggda områden bibehålls kontakten mellan kalvfjället och angränsande orörda skogsområden.

Utflyktsområden, spår och leder

De befintliga preparerade spårsystemen för längdåkning i Storhogna och mellan Katrina och Klövsjö by bedöms vara riktigt placerade på sikt och föranleder inga överväganden om ändrad lokalisering. Sammanbindningsspåret från Storhogna förbi Vemdalsskalet har också stor betydelse.

Med den tidigare redovisade områdesprofilen kommer spårsystemen och lederna att ha en allt ökad betydelse. Dagens- och framtidens gäst bedöms också kombinera utförsåkning, längdåkning och turåkning samt andra aktiviteter mera än tidigare. Detta innebär att befintliga längdåkningsspår kan behöva förbättras och utökas. Den angivna områdesprofilen innebär också att områdets samlade attraktivitet kan öka, om en förbättrad tillgänglighet och närhet mellan bebyggelsen och de preparerade skidspåren kan tillskapas.

Fjällområdet i anslutning till Sångbäcksvallen, Katrina och Storhogna används flitigt som tur- och utflyktsområde. Fallmorán och Bräckvallen utgör viktiga målpunkter.

Områden för rekreation och friluftsliv bibehålls i stort sett oförändrade jämfört med gällande översiktsplan för området.

Mot öster avgränsas exploateringen i Storhognaområdet av vattendelaren samt befintlig led.

Området bedöms ha goda förutsättningar för utveckling av sommaraktiviteter. I området finns en bra golfbana. Klövsjö by med tillhörande fåbodar samt sjön har stor potential att tillföra området intressanta utflyktsmål och aktiviteter. Inom ramen för översiktsplaneringen för Klövsjö by diskuteras också anläggande av en kulturstig i byn.

Expansionsområden för alpina anläggningar

Utförsåkningsanläggningen i Katrina och Storhogna har idag en betydande överkapacitet i förhållande till bäddantalet. Ett omfattande tillskott av bäddar i både Storhogna och Katrinaområdet innebär dock behov av ytterligare utbyggnad av de alpina anläggningarna för att bibehålla kvalitén i utförsåkningssystemet. Ski Star AB har därför utrett vart de bästa lägena för en fortsatt utbyggnad finns. Kravet har varit att de skall hänga ihop med befintliga alpina anläggningar och tillföra intressant skidåkning till området. Norr om befintliga liftar och backar i Katrina föreslås en utbyggnad och nya nedfarter samt tre tillkommande liftar. Liftarna lokaliseras så att de medför bra ski-in/ski-out till nya exploateringsområden norr om Katrinaområdet. I nedre delen av detta område som är lite flackare, tillskapas också ett intressant barnområde.

Liftsystemet i Storhogna samt förbindseliften mellan Storhogna och Katrinaområdet bedöms ha tillräcklig kapacitet även efter en framtida utbyggnad.

Med de föreslagna utbyggnaderna bedöms att man uppnår en god balans mellan föreslaget bäddantal och kapacitet i de alpina anläggningarna.

Lokalisering av service

Befintliga affärer i Klövsjö by samt restauranger, caféer, pub mm på Storhogna Högfjällshotell och Hotell Klövsjöfjäll i Katrina, kommer även framledes att vara de viktigaste servicepunkterna i området.

Den föreslagna kraftiga utbyggnaden i Storhognaområdet innebär dock behov av en ny service- och centrumpunkt i anslutning till uppfartsvägen, där vägen korsar liftarna. I pågående detaljplanearbete tillskapas här utrymme för både ett mer koncentrerat kommersiellt boende samt tillskott av olika former av service och aktiviteter.

Behov av snöskoterreglering

Skotertrafiken ökar för varje år och vid påsktid finns det nästan inte en m² i hela fjällområdet som är utan skoterspår. Det innebär en hård belastning på naturen och återkommande konflikter mellan skidåkare och skoteråkare. Bl a upplevs området runt vissa populära utflyktsmål stundtals som en motorsportarena. Det höga trycket orsakas också av att Klövsjö-Vemdalenfjällen inte är särskilt vidsträckta och ligger isolerade från övrig fjällvärld.

Den lokala arbetsgruppen har ställt sig bakom behovet av en reglering av skotertrafiken. Även från markägarhåll upplevs den ökande snöskotertrafiken som problematisk och många har uttryckt behov av kanalisering och reglering.

Inom Härjedalens kommun pågår motsvarande översiktsplanarbete och även därifrån har både turistnäringen och markägarna tydligt signalerat behovet av åtgärder. Genom fjällområdets begränsade utbredning samt ett förhållandevis stort antal skoteråkare, finns förutsättningar att införa ett regleringsområde med avgiftsbelagda skoterleder på samma sätt som i västra Härjedalen. Därigenom tillskapas förutsättningarna för en kommersiell verksamhet som ger möjligheter till inkomster och arbetstillfällen, samtidigt som konflikterna mellan olika användare i området minskar. Skoteråkning kan inte fortsätta vara avgiftsfri som den för närvarande är. En ökad reglering och kanalisering skulle dessutom vara positiv för områdets djurliv.

I planarbetet har konstaterats att skotertrafiken för hela fjällområdet bör regleras i ett sammanhang genom ett samordnat arbete mellan Härjedalens och Bergs kommuner. Erfarenheter från västra Härjedalen visar dock att det krävs omfattande insatser för att utarbeta ett förslag till snöskoterledsnät för området, som är lokaliserat så att det tar hänsyn till alla andra intressen och som samtidigt utgör en attraktiv arena för både enskilda utflykter och kommersiell skotersafari. Detta arbete måste göras i mycket nära samråd med berörda markägare och resultera i att upplåtelseavtal tecknas för hela skoterledsnätet. Då ett sådant skoterledsnät är utarbetat införs ett kommunalt regleringsområde med liknande regelsystem som för västra Härjedalen. Det innebär att skoteråkning enbart är tillåten på anvisade leder, med vissa undantag för markägare, orsbor, ägare till väglöst belägna fritidshus m fl.

Erfarenheterna från västra Härjedalen visar att det kan ta ett par år att utarbeta ett genomarbetat förslag till skoterledsnät och regelsystem för regleringsområdet. Detta arbete bör utföras av en mindre partsammansatt arbetsgrupp med representanter för både Härjedalens och Bergs kommuner. På grund av tidsaspekten är det inte möjligt att fullt ut samordna arbetet med den fördjupade översiktsplanen, utan det får bedrivas i särskild ordning, men med utgångspunkt från översiktsplanens förslag till markanvändning. I översiktsplanen anges att skoteråkningen skall regleras i området genom kommunalt regleringsområde samt att ett välfungerande och attraktivt skoterledsnät skall utarbetas, där hänsyn tas till andra intressen samt behovet av skoterfria områden.

Områdets besökarkapacitet

Den kapacitet en destination har att ta emot besökare, såväl boende inom området som dagturister, är beroende av flera faktorer. Dels avgör naturligtvis antalet bäddar inom området det antal besökare som kan bo i området, dels sätter tillgängliga serviceanläggningar gränser för totala antalet nyttjare. Även befintliga naturresurser och önskemål om begränsat slitage och trängsel samt viljan att bevara naturupplevelser kan sätta gränser.

I den ursprungliga områdesplanen för Klövsjö-Vemdalen återfinns i planbeskrivningen en omfattande analys av kapacitetsfrågor, markförslitningsproblem, trängselaspekter mm. Här återfinns också ett resonemang kring betydelsen av olika typer av zoner (bebyggelsezon, anläggningszon, närzon, dåligtväderzon, dagturzon och långturzon). I beskrivningen görs en bedömning av besökskapaciteten med hänsyn till förväntat markslitage och trängsel. I sammanfattningen konstateras att vad gäller markslitage, så ligger gränsen för antal besökare relativt högt, förutsatt att vissa skyddsåtgärder vidtas, t ex spångning över myrar, städning, lämplig lokalisering av leder. Sommarbesökare är dimensionerande.

Vidare konstateras att trängsel i närzonen kan accepteras om större glesbesökta områden finns utanför närzonen. Nuvarande besöksstäthet i området i sin helhet är inte alarmerande högt ens vid toppbelastning, endast intill de större anläggningarna kan trängseln vid begränsade tidpunkter vara stor på huvudlederna.

Området bedömdes ur natur- och i viss mån kultursynpunkt kunna ta emot ytterligare besökare, förutsatt att olika reglerande åtgärder vidtas.

Sedan planen gjordes i mitten av 1970-talet med revidering 1983 har besökarnas aktiviteter förändrats väsentligt, liksom inställningen till vad som gör en destination attraktiv. Vintersäsongen har blivit allt mer betydelsefull där utförsåkningssystemets attraktivitet är helt avgörande. Ökad trängsel och försämrad kvalitet i de alpina anläggningarna påverkar ofta besökssiffrorna negativt.

Även om angränsande fjällområde används för turåkning, har den sammanlagda andelen turåkare minskat avsevärt från 1970-talet. Förutom att det är färre besökare som åker på tur har också längden på turerna minskat. Däremot har en ökning av antalet gäster som nyttjar de preparerade skidspåren ökat.

Ovanstående innebär att de i områdesplanen diskuterade trängselproblemen ute på fjället knappast existerar idag. Det innebär också att risken för markslitage ute i fjällområdet också minskar trots ökat besökarantal till destinationen i sin helhet. Den ökande skotertrafiken kan dock medföra markslitage inom större områden om den inte regleras.

De grundläggande zoneringsprinciperna från tidigare planarbete ligger dock kvar, vilket innebär att området kan klara förändringar i det framtida aktivitetsmönstret och en ökad tillströmning av gäster även sommartid. Dagens gäster uppskattar snarare en ökad täthet i bebyggelsen som möjliggör ett koncentrerat serviceutbud och möjligheter till shopping. Paras detta med alpina anläggningar av hög kvalitet, välutbyggda och välpreparerade skidspår samt näraliggande fjällområden för skidturer och promenader innehållande attraktiva utflyktsmål, erhålls en som helhet attraktiv destination. Översiktsplaneringen för området bygger i huvudsak på dessa principer.

Förslag till markanvändning

Allmänt

Översynen av översiktsplanen bygger i huvudsak på en utökning av befintliga bebyggelseområden i dalgången upp mot Storhognaområdet samt i direkt anslutning till bebyggelsen i Katrinaområdet. Dessutom kvarstår två utbyggnadsområden i anslutning till Sångbäcksvallsområdet, som finns med i nu gällande översiktsplan.

Ett mindre utbyggnadsområde föreslås också i direkt anslutning till golfbanan vid Utanbergsvallarna.

Huvuddelen av tillkommande bebyggelse förläggs i nära anslutning till de befintliga backarna i Storhogna och Katrina samt förbindelseliften mellan Storhogna och Katrinaområdet. I sluttningen öster om Sångbäckens dalgång föreslås en omfattande utbyggnad inom det område där de preparerade längdskidspåren idag finns. Avsikten är att tillskapa ett boendeområde med hög tillgänglighet till preparerade skidspår och leder. Detta passar väl in i områdets profil och bedöms stärka områdets attraktivitet. Det befintliga spårsystemet behöver läggas om i vissa partier, men grundidén är att bibehålla skogklädda zoner genom bebyggelsen där längdåkningsspåret förläggs. Alla korsningar med vägar utförs planskilt. Spårsystemet erhåller också goda kontakter med omgivande ledsystem ut på fjället samt sammanbindningsspåret mot Vemdalskalet. I grundkonceptet ingår också att tillskapa en ny service- och angöringspunkt där vägen upp till Storhogna korsar backe och lift. Denna plats erhåller mycket god kontakt med både liftsystemet och spårsystemet. Spårsystemet avses också utvecklas i botten på dalgången för att tillskapa ett mer väderskyddat spårområde, samtidigt som den föreslagna tillkommande bebyggelsen i nedre delen av dalgången också får direktkontakt med skidspåren.

Planförslaget innebär en avsevärd utbyggnad, men den är koncentrerad och placerad i redan bebyggda områden. Den tillkommande bebyggelsen får god anslutning till omgivande natur och närhet till fjällområdet. Bebyggelsen ligger i sin helhet i område med barrskog med respektavstånd till angränsande fjällbjörk- och kalvfjällszon. För närvarande pågår upprättandet av detaljplan för tillkommande bebyggelse väster om Storhognavägen, mellan södra Storhogna och själva Storhognaområdet. Denna utbyggnad har delvis stöd i gällande översiktsplan.

I Katrinaområdet föreslås förtätningar både söderut och norrut. Inom den södra delen föreslås en koncentrerad bebyggelse i direkt anslutning till hotell och skidbackar. För den första etappen av denna utbyggnad pågår detaljplanearbete. Detta sker genom en ändring av redan detaljplanlagt område. Norr om befintlig bebyggelse, i anslutning till planerade nya liftar, föreslås två nya utbyggnadsområden. För det södra av dessa två områden, pågår upprättande av detaljplan.

De tillkommande bebyggelseområdena i Katrinaområdet kommer att bli synliga från Klövsö by, som är av riksintresse för kulturmiljön. De är dock belägna i direkt anslutning till befintlig exploatering och skidbackar och bedöms inte påtagligt påverka utblickarna från byn mot fjället. Tillkommande exploateringsområden inom Storhogna och Sångbäcksområdet kommer inte att bli synliga från Klövsjö by då de är belägna på andra sidan om fjällsluttningen.

Planförslaget medger en utbyggnad av storleksordningen 4 500 – 5 000 bäddar inom Storhogna-Sångbäcksvallsområdet och storleksordningen 2 000 tillkommande bäddar i Katrinaområdet. Översiktsplanen har en tidshorisont på 15-20 år, vilket innebär att utbyggnadstakten är ca 50-100 fritidshus/lägenheter per år. Utbyggnadstakten är dock helt beroende på marknad och efterfrågan.

De olika utbyggnadsområdena som är redovisade på plankartan har inga detaljstuderade gränser. Detta får göras i efterföljande detaljplanarbete. Samma gäller föreslagna lägen för tillkommande liftar och nedfarter. Där nya liftar har föreslagits skall detaljplaneringen omfatta både tillkommande bebyggelse, liftar och nedfarter. Utbyggnaden inom 5:264 omfattar ett flertal delområden med en gemensam

infart samt krav på planskilda korsningar mellan skidspår och vägar. Inom detta område bör därför en sammanhållen detaljplan upprättas. Kan inte detta genomföras skall detaljplaneringen föregås av en mer detaljerad dispositionsskiss som underlag för hela områdets utbyggnad. Även inom andra angivna utbyggnadsområden kan det krävas en samordning av detaljplanearbetet. Det avgörs av Miljö- och byggnadsnämnden i samband med att planläggningstillstånd beviljas för resp område.

Liksom i gällande fördjupad översiktsplan bibehålls fjällområdena skyddade mot exploatering.

Inom övriga områden bibehålls nuvarande markanvändning, främst skogsbruk.

För Klövsjö by pågår en översyn av översiktsplanen för byn.

För all tillkommande bebyggelse gäller krav på anslutning till kommunal avloppsreningsanläggning och i första hand även kommunalt vatten. Egna gemensamma vattentäkter kan accepteras, men inte egna enskilda vattentäkter.

I alla detaljplaner skall redovisas hur resp område försöks med brandvatten. Exploatören ansvarar ekonomisk för alla kostnader som är förenade med områdets planläggning och utbyggnad (detaljplan inkl erforderliga utredningar och inventeringar, brandvatten, vatten och avlopp, områden för renhållning, vägar inkl belysning, vändplaner mm)

Inom huvuddelen av tillkommande utbyggnadsområdena skall en översiktlig naturvärdesinventering genomföras som underlag för detaljplaneringen. Dessa inventeringar skall genomföras på bekostnad av respektive exploatör. Vilka områden som skall inventeras avgörs av kommunen i samband med att frågan om upprättandet av detaljplan prövas (planläggningstillstånd). Som underlag för kommande detaljplanering av resp utbyggnadsområde nedan redovisas också som bilaga till planen den översiktliga naturbeskrivning av föreslagna exploateringsområden i Storhogna-Sångbäckvallen-Katrina som länsstyrelsen bifogade sitt samrådsyttrande.

I efterföljande detaljplaner anges att det vid exploateringsarbeten skall tas hänsyn till att slam inte kommer ut i Sångbäcken.

För att värna om gamla träd inom blivande tomtområden kan kommunen överväga att föra in en särskild varsamhetsbestämmelse som reglerar trädfällning inom områden som innehåller äldre värdefulla träd.

Inom de flesta utbyggnadsområdena krävs arkeologisk utredning innan de exploateras. Detta skall anges i genomförandebeskrivningen till resp detaljplan. Därefter åvilar det exploatören att kontakta länsstyrelsen för slutgiltigt besked om behovet av utredning. Sådan skall vara genomförd innan några markarbeten påbörjas.

Områden för bebyggelse, D och B

D områden med detaljplan

Omfattar alla områden med antagen detaljplan eller områden där detaljplanarbetet kommit så långt att formella samråds- och utställningsskeden pågår.

B1, BS1, Klövsjö 5:264, Utsikten

Omfattar område väster om vägen mot Storhogna. Norra delen av området ingår som utbyggnadsområde i gällande översiktsplan. För området har detaljplan antagits under 2007. Enligt detaljplanen skall området rymma ca 1 200 tillkommande bäddar, varav 165 tomter och 90 lägenheter för uthyrning. Dessutom finns utrymme för ett centrum med byggrätt på 4 000 m² för kommersiella lokaler.

Lägenheter för uthyrning och kommersiella lokaler lokaliseras inom BS1

I detaljplanen ingår också område för närvärmecentral och avfallsutrymmen. En utbyggnad förutsätter anslutning till kommunalt avloppsnät.

B2, BS2, Klövsjö 5:264

Område i sluttningen öster om Sångbäckens dalgång. Inom området finns preparerade längdspår samt förbindelseliften mellan Storhogna och Katrinaområdet. Det förhållandevis stora området skall delas upp i mindre kvarter, väl åtskilda av gröna korridorer. De korridorer där preparerade längdspår placeras, skall ha en bredd på bägge sidorna om spåret på 30 meter fram till angränsande tomtgräns. Väggorsningar med elljusspår skall utföras planskilda och med tunnlar/trummor för skidspåret av sådan storlek att spår och prepareringsmaskin kan passera. Områdets exploatör ansvarar för att planskilda korsningar blir utbyggda.

Området trafikmatas med ny väg öster om befintliga reningsdammar. För området skall sammanhållen detaljplan upprättas, alternativt skall dispositionsskiss utarbetas som grund för etappvis detaljplanering.

Inom området reserveras utrymme för ett centrum (BS2) med lägenheter för uthyrning och kommersiella lokaler.

Området beräknas rymma storleksordningen 2 – 2 500 bäddar varav minst 500 bör utgöras av kommersiella eller semikommersiella bäddar. En utbyggnad förutsätter anslutning till kommunalt avloppsnät.

Det stora området är beläget i ett mycket strategiskt och attraktivt läge. Här kan skapas goda förutsättningar för ski-ski-out till både utförsåkning och längd- och turåkning, vilket minskar behovet av intern biltrafik. Detta är positivt vad avser klimatbelastningen. Länsstyrelsen föreslår i sitt samrådsyttrande att exploateringen i området bör begränsas ur naturvårdssynpunkt då delar av området rymmer höga naturvärden. Kommunen vidhåller dock att B2 områdena är lämpliga för utbyggnad pga av sitt strategiska läge, men vid upprättandet av detaljplaner inom området skall dessa grundas på en mer detaljerad naturvärdesinventering som identifierar område med höga naturvärden t ex i form av både höga bestånds- och enskilda trädåldrar, betydande betydande inslag av död ved både i stående och liggande form, fuktiga bäck- och källdrag samt rödlistade och krävande arter. Med inventeringen som grund får kommunen i samråd med exploatörer i detaljplanarbetet överväga vilka områden som skall bibehållas som naturmark i planen och vilka områden som kan bli föremål för en utbyggnad. Inriktningen skall vara att i förhållande till den schematiska redovisningen på översiktsplanens karta glesa ut bebyggelsen och spara sammanhängande områden med höga naturvärden. Värdekärnor bör lämnas fria som lättillgängliga och attraktiva frilufts- och naturområden. Ökad hänsyn till förekommande naturvärden kan innebära en sammanlagd mindre exploatering inom området, men detta kan i viss mån kompenseras genom att de områden som anses lämpliga för bebyggelse i stället för enskilda fritidshus bebyggs med tätare boendeformer av lägenhetstyp. Det gäller framför allt de liftnära områdena.

B3, Klövsjö 1:32 m fl

Område i anslutning till Dalvallen som gränsar till Kull-Johannesvägen. Området beräknas rymma ca 200 tillkommande bäddar. En utbyggnad förutsätter anslutning till kommunalt avloppsnät.

B4, Klövsjö 1:31, 1:32 m fl

Område beläget öster om Kull-Johannesvägen med begränsning österut mot befintlig led och söderut och norrut mot skidspår respektive Karl XI:s väg. Området beräknas rymma ca 300 bäddar. En utbyggnad förutsätter anslutning till kommunalt avloppsnät.

B5, Klövsjö 1:188

Område beläget mellan befintlig bebyggelse i Kull-Johannesområdet och Karl XI:s väg. Mot befintliga tomter i Kull-Johannesområdet skall en skyddszon på 30 meter lämnas som naturområde. Området kan bebyggas med storleksordningen 100 bäddar. Den huvudsakliga inriktningen är att bebygga området med friliggande fritidshus. Alternativt nyttjas en mindre del av området för husvagnsuppställning med maximalt 10 platser. Ett sådant nyttjande förutsätter att erforderlig serviceanläggning tillskapas samt att den lokaliseras så att den inte stör befintlig fritidsbebyggelse inom Kull Johannesområdet. En utbyggnad förutsätter anslutning till kommunal avloppsanläggning.

B6, Klövsjö 1:189

Område beläget sydost om Kull-Johannesområdet som skall samplaneras med B5 alternativt B7 för att möjliggöra tillfart till utbyggnadsområdet. Området beräknas rymma storleksordningen 50 bäddar. Mot befintlig led öster om området skall en frizon på minst 50 meter tillskapas. En utbyggnad förutsätter en anslutning till kommunal avloppsanläggning.

Länsstyrelsen föreslår i sitt samrådsyttrande att exploateringen i området bör begränsas ur naturvårdssynpunkt då området rymmer höga naturvärden. Tillkommande exploateringsområden har en naturlig gräns mot befintlig led varför kommunen vidhåller att området skall utgöra ett exploateringsområde, men vid upprättandet av detaljplan för området skall den grundas på en mer detaljerad naturvärdesinventering som identifierar område med höga naturvärden t ex i form av både höga bestånds- och enskilda trädåldrar, betydande inslag av död ved både i stående och liggande form, fuktiga bäck- och källdrag samt rödlistade och krävande arter. Med inventeringen som grund får kommunen i samråd med exploatörer i detaljplanarbetet överväga vilka områden som skall bibehållas som naturmark i planen och vilka områden som kan bli föremål för en utbyggnad. Värdekärnor bör lämnas fria som lättillgängliga och attraktiva frilufts- och naturområden. Ökad hänsyn till förekommande naturvärden kan innebära en sammanlagd mindre exploatering inom området, men detta kan i viss mån kompenseras genom att de områden som anses lämpliga för bebyggelse i stället för enskilda fritidshus bebyggs med tätare boendeformer av lägenhetstyp.

B7, Klövsjö 13:20

Område beläget öster om Kull-Johannesområdet som trafikmatas genom en förlängning av befintlig väg inom Kull-Johannes. Mot befintlig led öster om området skall en 50 meter bred frizon tillskapas. Området beräknas rymma storleksordningen 100 bäddar. En utbyggnad förutsätter anslutning till kommunal avloppsanläggning.

B8, Klövsjö 1:183

Mindre lucka i Kull-Johannesområdet som bedöms rymma storleksordningen 50 bäddar (6-8 tillkommande tomter). En utbyggnad förutsätter en anslutning till kommunalt avloppsnät.

B9, Klövsjö 1:83

Mindre område beläget sydväst om befintlig bebyggelse i Kull-Johannesområdet. Området beräknas rymma storleksordningen 50 tillkommande bäddar. En utbyggnad förutsätter anslutning till kommunal avloppsanläggning. Hänsyn skall tas till intilliggande pumpstation.

B10, Klövsjö 6:71

Område mellan Storhognavägen och Sångbäcken. Bebyggelsen placeras ca 100 meter från bäcken och i området mellan bäcken och bebyggelsen kan en förlängning av de preparerade skidspåren förläggas. Inga direktutfarter från tomt mot Storhognavägen tillåts. Området beräknas rymma ca 120 bäddar. En utbyggnad förutsätter anslutning till kommunal avloppsanläggning.

B11, Klövsjö 6:71

Område mellan Storhognavägen och Sångbäcken. Bebyggelsen placeras ca 100 meter från bäcken och

i området mellan bäcken och bebyggelsen kan en förlängning av de preparerade skidspåren förläggas. Inga direktutfarter från tomt mot Storchognavägen tillåts. Området beräknas rymma ca 100 bäddar. En utbyggnad förutsätter anslutning till kommunal avloppsanläggning.

B12, Klövsjö 5:20

Område beläget mellan bebyggelsen i Sångbäcksvallen och Sångbäcken. Området trafikmatas från den nedre delen av bebyggelsen på Sångbäcksvallen. Området beräknas rymma storleksordningen 200 bäddar. En utbyggnad förutsätter anslutning till kommunal avloppsanläggning.

Länsstyrelsen föreslår i sitt samrådsyttrande att exploateringen i området bör begränsas ur naturvårdssynpunkt då området rymmer höga naturvärden. Vid upprättandet av detaljplan för området skall den grundas på en mer detaljerad naturvärdesinventering som identifierar område med höga naturvärden t ex i form av både höga bestånds- och enskilda trädåldrar, betydande inslag av död ved både i stående och liggande form, fuktiga bäck- och källdrag samt rödlistade och krävande arter. Med inventeringen som grund får kommunen i samråd med exploatörer i detaljplanarbetet överväga vilka områden som skall bibehållas som naturmark i planen och vilka områden som kan bli föremål för en utbyggnad. Värdekärnor bör lämnas fria som lättillgängliga och attraktiva frilufts- och naturområden. Ökad hänsyn till förekommande naturvärden kan innebära en sammanlagd mindre exploatering inom området, men detta kan i viss mån kompenseras genom att de områden som anses lämpliga för bebyggelse i stället för enskilda fritidshus bebyggs med tätare boendeformer av lägenhetstyp.

B13, Klövsjö 5:299

Område beläget söder om befintlig bebyggelse i Sångbäcksvallen. Området ingår i gällande översiktsplan som utbyggnadsområde. Området beräknas rymma storleksordningen 280 bäddar. En utbyggnad förutsätter anslutning till kommunal avloppsanläggning.

B14, Klövsjö 5:299

Område beläget i anslutning till östra delarna av Sångbäcksvallen. Området ingår i gällande översiktsplan som utbyggnadsområde. Området beräknas rymma storleksordningen 450 bäddar. En utbyggnad förutsätter anslutning till kommunal avloppsanläggning.

Länsstyrelsen föreslår i sitt samrådsyttrande att exploateringen i området bör begränsas ur naturvårdssynpunkt. Då området ingår som utbyggnadsområde i gällande översiktsplan och har köpts in som utbyggnadsområde med stöd av denna plan anser kommunen att man inte nu kan undanta området från exploatering. Det är inte acceptabelt ur rättssäkerhetssynpunkt. Enskilda och företag måste kunna lita på myndighetsbeslut.

Kommunen vidhåller därför att området skall utgöra ett exploateringsområde, men vid upprättandet av detaljplan för området skall den grundas på en mer detaljerad naturvärdesinventering som identifierar område med höga naturvärden t ex i form av både höga bestånds- och enskilda trädåldrar, betydande inslag av död ved både i stående och liggande form, fuktiga bäck- och källdrag samt rödlistade och krävande arter. Med inventeringen som grund får kommunen i samråd med exploatörer i detaljplanarbetet överväga vilka områden som skall bibehållas som naturmark i planen och vilka områden som kan bli föremål för en utbyggnad. Värdekärnor bör lämnas fria som lättillgängliga och attraktiva frilufts- och naturområden. Ökad hänsyn till förekommande naturvärden kan innebära en sammanlagd mindre exploatering inom området, men detta kan i viss mån kompenseras genom att de områden som anses lämpliga för bebyggelse i stället för enskilda fritidshus bebyggs med tätare boendeformer av lägenhetstyp.

B15. Klövsjö 3:108, 3:30

Utbyggnadsområde i direkt anslutning till skidbackar och serviceanläggning i Katrinaområdet. För delen närmast Hotell Klövsjöfjäll pågår översyn av gällande detaljplan. Inom denna del av området

innehåller detaljplanen möjligheter för utbyggnad av både kommersiella bäddar och service. Inom denna del, liksom övriga delen av B15 området, avses bebyggelsen utformas som en tät tvåvånings bebyggelsemiljö med bilfria gångstråk och mycket god ski-in/ski-out till utförsåkningsanläggningen. Området beräknas rymma storleksordningen 1 700 bäddar. En utbyggnad förutsätter anslutning till kommunal avloppsanläggning.

B16, Klövsjö 5:344 m fl

Utbyggnadsområde i direkt anslutning till planerade liftutbyggnader i norra delen av Katrinaområdet. För området är detaljplan upprättad. Är i första hand avsedd för tätare bebyggelse med semikommersiella bäddar. Området beräknas rymma storleksordningen 400 bäddar. En utbyggnad förutsätter anslutning till kommunalt avloppsnät.

B17, Klövsjö 3:108

Utbyggnadsområde i direkt anslutning till planerade liftutbyggnader i norra delen av Katrinaområdet. Området bör byggas ut först då de nya liftarna byggs. Är i första hand avsedd för kommersiella och semikommersiella bäddar. Området beräknas rymma storleksordningen 400 bäddar. En utbyggnad förutsätter anslutning till kommunalt avloppsnät.

B18, Klövsjö 6:25, 6:24

Område beläget i omedelbar anslutning till golfbanan vid Utanbergsvallarna. Avsedd för de som vill bo i direkt anslutning till golfbanan, men ändå ha nära till alpina anläggningar, spår och leder samt fjällterräng. Området beräknas rymma storleksordningen 300 bäddar. En utbyggnad förutsätter anslutning till gemensam avloppsanläggning och gemensam vattentäkt. Anslutning till kommunal avloppsanläggning skall ske om den planerade avloppsledningen slutgiltigt kommer att passera Utanbergsvallarna. Utfart skall samordnas för hela området och placeras i nedre delen av område där lutningen på väg 315 inte är så påtaglig och där dogma siktförhållanden kan uppnås.

B19, Klövsjö 13:14

Utbyggnadsområde som utgör förlängning av befintlig bebyggelse inom Kull-Johannesområdet. Hänsyn skall tas till befintliga leder, stigar och naturvärden. Översiktlig naturvärdesinventering skall ligga till grund för planens utformning. Området beräknas rymma storleksordningen 50 bäddar. En utbyggnad förutsätter anslutning till gemensam avloppsanläggning och gemensam vattentäkt.

Område för angöring och parkering, S1

Strategiskt beläget område intill Storhognavägen, skidnedfart, skidspår och skoterled som reserveras för angöring och parkering. Ersätter nuvarande parkering för skidåkare, skoteråkare m fl, belägen väster om Storhognavägen, inom nya bebyggelseområdet ”Utsikten”.

Område för alpina anläggningar, AL

Omfattar befintliga och planerade områden för alpina anläggningar inklusive tillhörande service och underhållsbyggnader. De delar av områdena som ligger närmast bebyggelse, ingår i vissa fall i gällande detaljplaner. Nedre delarna av tillkommande anläggningar skall samplaneras med angränsande utbyggnadsområden för bebyggelse. Erforderliga p-platser skall anordnas i anslutning till dalstationerna.

Område för rekreation och friluftsliv, R1

Omfattar hela fjällområdet, förutom de områden som omfattas av annan beteckning (detaljplan, tillkommande bebyggelseområden, alpina anläggningar, naturområden, kulturmiljöområden mm). Utgör ett stort sammanhängande rekreationsområde av mycket stor betydelse för turismen i området. Området har i stort samma avgränsning som i gällande översiktsplan.

Inom området bör ingen ny bebyggelse tillåtas. Undantagna är byggnader och anläggningar av betydelse för rörligt friluftsliv, rekreation, fjällsäkerhet eller liknande. Om särskilda skäl finns kan enstaka mindre

byggnader för markägarens egna behov prövas. Inom befintliga bebyggelsegrupperingar, som t ex vissa fåbodar, kan också ytterligare kompletteringar prövas under förutsättning att tillkommande bebyggelse placeras inom de områden som befintlig bebyggelse redan tar i anspråk och att det är förenligt med kulturmiljövårdens intressen.

Golfbana, R2

Omfattar befintlig golfbana vid Utanbergsvallarna, som är en av fjällvärldens mest attraktiva golfbanor.

Naturmiljöer, N

Omfattar områden som utpekats som riksintresse med stöd av 3 kap miljöbalken (MB) samt naturreservat och Natura 2000-områden enligt 7 kap MB. Natura 2000-områdena är att betrakta som riksintressen vid prövning av ändrad markanvändning mm. Natura 2000-områden är klassade som riksintressen enligt miljöbalken 4 kap MB. För dessa områden är det inte möjligt att väga andra intressen mot riksintresset Natura 2000 (MB 4:8). Tillstånd kan behövas för åtgärder eller verksamheter som kan påverka miljön i Natura 2000-områden (MB 7:28).

Områdesnumreringen för Natura 2000-områdena är hämtade från Naturvårdsverkets hemsida där de tre sista siffrorna i områdenas fullständiga identifikation medtagits. Riksintressen enligt 3 kap MB har beteckningen NR, Natura 2000-områdena som ej omfattas av 3 kap MB har beteckningen NA. Övriga värdefulla naturområden har beteckningen N.

För markanvändning, bebyggelse mm gäller följande riktlinjer för samtliga N-områden:

Fortsatt pågående markanvändning.

Vid eventuell bebyggelse eller andra åtgärder inom dessa områden skall hänsyn tas till riksintresset och skyddsbehovet för Natura 2000-områdena.

I område med geovetenskapligt värde bör ingen täktverksamhet tillåtas. Vid skogsbruksåtgärder bör särskild hänsyn tas till de riksintressanta naturvärdena. Om ytterligare beslutsunderlag behövs remitteras ärendet till Länsstyrelsen.

Områdesbeskrivningar

Röjan, NR 054

Kring Röjan och Tvärhon utbreder sig en vidsträckt sandur. Talrika stora skvalrännor och högt belägna grusplan är några former som bidrar till förståelsen av inlandsisens avsmältning. En orkidérik ängsmark ingår i området.

Fettjeåfallet, NR 154

Fettjan - Fettjeåfallet. Imponerande vattenfall som störtar 65 m ned i en kanjon av tillbakabildande typ. Den fuktiga grytan vid fallets fot är nästan tropisk med en mycket frodig vegetation. Där växer rikligt med gråal och rönn samt täta bestånd med ormbunkar, flämlolta, stormhatt o.dyl. Terrängen ned mot Klövsjön är mycket omväxlande bevuxen med i huvudsak högre, örtrik granskog. Den är än så länge opåverkad av skogsbruket. Översvämningsmarkerna vid Fettjans utlopp i Klövsjön tjänar som häckningslokaler för simoch vadarfåglar. De är även av stort värde för landskapsbilden... Av stort värde för naturvården. Kanjonbildningen är av geologiskt intresse men hela området är intressant med en rik, omväxlande natur och ett stort antal olika biotoper och fågellokaler. Även av mycket stort värde för det rörliga friluftslivet.

Klövsjö fåbodar, NR 148

Till riksintresset hör 20 st. fåbodar som idag hyser både höga biologiska och kulturhistoriska värden. På de flesta av fåbodarna drivs idag fortfarande traditionellt fåbodbruk, åtminstone på någon bulott. Flera bulotter nyttjas idag som fritidsvistelse och hävden bibehålls bl a genom slåtter. De fåbodar som ingår i objektet är följande; Östibodarna, Sakrisbodarna, Olavallen, Mälen, Mårten-Jöns, Ängena, Kläppen,

Morbodarna, Bräckvallen, Trättängesbodarna, Bergbodarna, Grönhögen, Skålen, Höandbodarna, Jöns-Ersbodarna, Torrvallen, Johankölen, Jöns-Erskölen, Fallmoren samt Vallarna. För detaljerad beskrivning av respektive fåbodvall rekommenderas Länsmuseumets fåbodinventering i Bergs kommun 1984.

Klövsjö fåbodrar, NA 272

Omfattar tre fåbodrar som är utpekade att ingå i EU:s nätverk av områden med särskilt höga naturvärden, Natura 2000. De utgör också riksintresse för naturvärden. Miljöerna omnämns som NA 272, men har också unika nummer inom Natura 2000, se nedan. Vallarna är i drift och utgör attraktiva utflyktsmål för turister i området. Besökare är som regel, välkomna men då brukarna vistas på vallarna måste man respektera hemfridszonen och inte utan lov trampa in på vallen. Hemfridszonen omfattar även skoterkörning, vilket innebär att man inte utan markägarens lov får köra snöskoter inom vallområdet. Vallarna är känsliga för slitage varför kanalisering av både vandrare och skoteråkare kan bli nödvändigt. Beskrivningarna nedan är hämtade från länsstyrelsens hemsidor. Vissa upprepningar kan förekomma.

Bräckvallen, Natura 2000 nr 272

Fåbodvall med vackert läge på Klövsjöfjällens östsluttning strax nedanför trädgränsen, ca 720 - 740 m.ö.h., och gränsande mot Stor-Fättjeån. Den öppna vallen omges av blandskog. Berggrunden består av kvartsit och jordarterna är grusiga - sandiga moräner. Fåbodvallen är uppdelad i ett solfjäderformat sammelsurium av mycket smala skiften vilka sedan successivt blir bredare utanför vallen. Den hävdade delen är 4 ha öppen äng och betad skog bestående av habitatet höglänta slåtterängar och artrika stagggräsmarker på silikatsubstrat. De dominerande vegetationstyperna är rödvengräshed, rödvenäng och stagghed. Objektet ingår i "Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet" (s.k. NBO-objekt) och skötseln garanteras för närvarande genom 5-årigt miljöstödsavtal med miljöstöd (EU) för ängsslätter och fåbodbeta. Delvis kontinuerlig hävd med slätter och efterbete, delvis endast slätter. Merparten av hävden sköts av en brukare. Bräckvallen är ett klass 1-objekt i ängs- och hagmarksinventeringen. Den är också högt klassad i fåbodinventeringen och ingår i fåbodmiljö av riksintresse för kulturminnesvård. Karaktärsarter i fåbodvallens flora är bl.a. ormröt / *Bistorta vivipara*, ärenpris / *Veronica officinalis*, liten blåklocka / *Campanula rotundifolia*, prästkrage / *Leucanthemum vulgare*, ängsskallra / *Rhinanthus minor*, Jungfru Marie nycklar / *Dactylorhiza maculata* ssp., stagg / *Nardus stricta*, hirsstarr / *Carex panicea* och vårbrodd / *Anthoxanthum odoratum*.

Johankölens fåbodvall, Natura 2000 nr 357

Landskap: Johankölens fåbodvall har ett vackert läge nedanför Jöns-Erskölens fåbod på Skorvdalsfjällets östsluttning ca 605 - 620 m.ö.h., omgiven av vidsträckt barrskogar och myrar, ca 11 km söder om Klövsjö. Fåbodvallen är kraftigt kuperad och består av två kullar med en mellanliggande sänka. I öster rinner Kølbacken (alt. Kolbacken) och här gränsar vallen mot en myr. Berggrunden består av Vemdalskvartsit och jordarterna är huvudsakligen isälvsgrus. Johankölen nås via skogsbilväg. Naturtyp: Öppen äng. Vegetationstyper: Delar av vallen är insådd men på stora ytor finns gräshedsvegetation och rödvenfriskäng. Flora: Ärtor / *Pisum* sp. och havre / *Avena sativa* har såtts på en del av vallen. På oplöjd mark växer revfibbla / *Pilosella lactucella*, hirsstarr / *Carex panicea*, stagg / *Nardus stricta* och vårbrodd / *Anthoxanthum odoratum* som indikatorarter för naturlig fodermark. En viss igenväxning med gran / *Picea abies* har skett längs skogskanten och enstaka buskar av en / *Juniperus communis* och viden / *Salix* sp. förekommer. Floran är opåverkad av gödsling i ca halva området. Kulturhistoriska förhållanden: Fåbodvallen har fungerat som fjällfåbod till Svartåstjärnvallen strax söder om Klövsjö. Totalt finns ett 30-tal byggnader, de flesta från 1800-talets första hälft. Här finns trädgårdsgårdar och små odlingsrösen. Fyra av sex vallar utgör kompletta fåbodenheter. Idag brukas två av vallarna med slätter och bete, i övrigt nyttjas fåboden för fritidsändamål. Johankölen ingår i fåbodinventeringen som ett klass I-objekt (högsta skyddsvärde). Nuvarande hävd: Två av vallarna hävdas med hjälp av nötkreatur och slätter. Där är hävden måttlig. Viss hävd förekommer runt de andra stugorna. Ingrepp - påverkan: Inslag av fritidsbebyggelse. Körskador. Planeringsrekommendation: Slätter / bete på samtliga vallar. Naturvärdesbedömning Johankölens fåbodvall är delvis i drift och nyttjas delvis för fritidsändamål. Delar av vallen är plöjd men stora ytor har en naturlig grässvål. Endast

en del av området är välhävdad. Fäboden har klassats som ett klass I-objekt i fäbodinventeringen och ingår i en fäbodmiljö av riksintresse för kulturminnesvården. Objektet ingår i "Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet" (s.k. NBO-objekt) och skötseln garanteras för närvarande genom 5-årigt miljöstödsavtal med miljöstöd (EU) för slätter (delvis) och fäbodbeta.

Jöns Erskölens fäbodvall, Natura 2000 nr 356

Landskap: Jöns-Erskölens fäbod har ett vackert läge på Skorvdalsfjällets östsluttning strax nedanför trädgränsen ca 660 - 675 m.ö.h., ca 10 km sydväst om Klövsjö. Fäbodvallen omges av milsvida barrskogs- och myrområden och kan nås via en skogsbilväg. Intill vallen rinner bäcken Svinkan. Berggrunden består av Vemdalskvartsit och jordarten är moig morän. Naturtyp: Öppen äng och öppen hagmark. Vegetationstyper: Rödvenäng dominerar där vallen blir gödslad. I övrigt är vegetationen av gräshedstyp med fuktängspartier i svackorna. Flora: Vanlig låsbräken *Botrychium lunaria*, ormröt / *Bistorta vivipara*, ängsskallra / *Rhinanthus minor*, liten blåklocka / *Campanula rotundifolia* ssp. *rotundifolia*, stagg / *Nardus stricta* och vårbrodd / *Anthoxanthum odoratum* är arter som är typiska för naturlig fodermark och som växer här. Cirka halva området har en flora som är svagt påverkad av gödsling. Kulturhistoriska förhållanden: Jöns-Erskölen är fjällfäbod till Jöns-Ersbodarna sydost om Klövsjö. Ursprungligen bestod fäboden av minst 5 vallar, idag finns två vallar med byggnader och trägårdsgårdar kvar. Totalt finns ett 20-tal byggnader från senare hälften av 1800-talet. En av vallarna brukas fortfarande traditionellt. I övrigt nyttjas fäboden som fritidsställe. Ingår i Läns museets fäbodinventering som ett klass I-objekt (högsta skyddsvärde). Nuvarande hävd: En av vallarna brukas traditionellt med slätter och sedan efterbete. På övriga delar betar kor och getter. Området är välhävdad. Fast provyta med avseende på markflora finns inom objektet. Ingrepp - påverkan: Inslag av fritidsbebyggelse. Planeringsrekommendation: Fortsatt slätter och beteshävd. Naturvärdesbedömning Jöns-Erskölens fäbod har stora biologiska och kulturhistoriska värden. Den brukas fortfarande delvis med slätter och efterbete, övriga delar betas. Floran är till stor del opåverkad av gödsling och hyser flera indikatorarter för naturlig fodermark. Fäboden har ett vackert läge och är ett klass I-objekt (högsta skyddsvärde) i fäbodinventeringen. Objektet ingår i riksintresseområden för kulturminnesvård och friluftsliv. Objektet ingår i "Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet" (s.k. NBO-objekt) och skötseln garanteras för närvarande genom 5-årigt miljöstödsavtal med miljöstöd (EU) för slätter och fäbodbeta.

Skyddsvärda biotoper, N 1

Omfattar några mindre områden som skyddas av naturvårdsskäl (biotopskydd) enligt Skogsstyrelsens inventering "Skogens pärlor".

Kulturmiljöer, K

Klövsjö by med fäbodar, K 49

Beskrivningen nedan är hämtad från länsstyrelsens hemsidor. Vissa upprepningar kan förekomma.

Odlingslandskap med en stor jordbruksby i västsluttningen ned mot Klövsjön och med omgivande fäbodmiljöer på skogshöjderna och i lågfjällsterrängen runt sjön. Omfattar i stort hela planområdet.

Uttryck

Öppen odlingsmark med många kringbyggda gårdar och timrade byggnader från 1500-talet och framåt, det finaste exemplet är den helt fyrbyggda Tomtangården. Klövsjö kyrka från 1795. Kring byn ligger ett 40-tal fäbodvarav omkring 20 ännu är i bruk, några av dessa är de enda i landet som fortfarande använder tvåfäbodssystem.

I miljön ingår även fornlämningsmiljöer kring Klövsjön med fångstboplatser, fångstgropar och lågtekniska järnframställningsplatser.

Närmare beskrivning

Klövsjö by, med kyrkan i centrum, ligger i västsluttningen ned mot Klövsjön. Byns många fäbodar ligger på de omgivande höjderna och upp mot fjällen i väster. I byns öppna, välhävda och småskaliga odlingslandskap ligger den stora mängden gårdar tätt i den begränsade bytåkten. Här finns många bevarade timmerbyggnader från 1500-talet och framåt, bl.a. en loftbod på gården BergOla som dendrokronologiskt daterats till 1542 och är länets äldsta kända byggnad med portluder.

Gården Tomtan är en av länets två helt fyrbyggda gårdar och kan uppvisa en komplett samling av månghussystemets byggnader. Månghussystemet innebär att för varje funktion på gården byggdes ett eget hus, som stall, loge, smedja osv. Tomtangården är idag hembygdsgård.

Klövsjö kyrka byggdes under 1790-talet när det gamla kapellet från tidigt 1500-tal revs.

Runt Klövsjö ligger byns omkring 40 fäbodställen, varav ett tjugotal fortfarande är i bruk. På några av gårdarna lever det gamla flerfäbodssystemet kvar, vilket innebär att man flyttar mellan två eller flera fäbodar under betessäsongen.

Området kring Klövsjön tycks ha varit attraktivt för den forntida fångstbefolkningen. Runt hela sjön ligger en mängd strandbundna fångstboplatser och man har genom åren påträffat många föremål med ursprung i stenåldern. Det föremål som fått mest uppmärksamhet är en harpunspets av ben från äldre stenålder som fiskades upp ur Klövsjön 1961.

Runt sjön finns även flera fångstgropar och fångstgropssystem samt lågtekniska järnframställningsplatser med blästerugnar och slagghvarp.

Service

Huvuddelen av områdets service finns i Klövsjö by med livsmedelsbutik, post, turistbyrå, café, skola, barnomsorg, kyrka, hembygdsgård, samlingslokal mm. I Storhogna och Katrina finns sportaffär, ett flertal restauranger, skiduthyrning mm.

Vid en fortsatt utbyggnad av området kan ytterligare service etableras längs vägen upp till Storhogna, inom det sk Utsiktenområdet.

Mulbetesrätt

Gällande mulbetesrätt skall respekteras på så sätt att djuren ej ofredas. Det åligger besökare och fastighetsägare att så skydda sin egendom att djurägaren ej skall kunna åtalas för eventuell skada eller annan olägenhet som förorsakas av boskap som släppts på skogsbyte. Det påpekas att mulbetesrätten även råder inom tomtmark, som således inte får inhägnas.

Vid försäljning av tomter inom området skall säljaren upplysa alla köpare om mulbetesrätten och att djur får fritt beta på skogen och även på ej inhägnade tomter. Det bör även upplysas om att utländska besökare från länder där mul- och klövsjuka förekommer, skall iakttä försiktighet vid kontakt med djur som betar på skogen.

Rennäringen

Huvuddelen av den norra delen av planområdet utgör riksintresse för rennäringen. Fjällområdet närmast Storhognaområdet är också angivet som ett viktigt rastområde för Tossåsens sameby. Ingen flyttled av riksintresse berör planområdet, närmaste flyttleder ligger öster och väster om planområdet. En flyttled av mer lokal karaktär har dock redovisats av Tossåsens sameby under planarbetet. Den passerar rakt igenom ett släpp i bebyggelsen i Sångbäckvallsområdet. Detta stråk bibehålls i planen. Representanter för Tossåsens sameby har deltagit vid flera av arbetsgruppens möten och inte haft någon erinran mot de föreslagna utbyggnadsområdena för bebyggelse eller alpina anläggningar.

Småindustri

Behov av mindre område för småindustri kan uppstå i området. Lämplig plats får då prövas som enskilt ärende. Längs väg 316 mellan Klövsjö by och Utanbergsvallarna finns t ex flera lämpliga platser med plan mark, goda grundläggningsförhållanden, bra siktförhållanden längs allmänna vägen samt bra skyddsavstånd till annan bebyggelse. Detta område är dessutom beläget intill den planerade nya avloppsledningen.

Övriga områden, S/K 3

Omfattar skogs- och impedimentområden där nuvarande markanvändning förväntas fortgå och ingen omfattande bebyggelse föreslås få tillkomma. Enskilda kompletteringar prövas utifrån plan- och bygglagens generella regelsystem. Området utgör del av det stora riksintresseområdet för kulturmiljövården varför stor hänsyn också skall tas till områdets allmänna natur- och kulturvärden.

Trafik och kommunikationer

Kollektivtrafik

En utökad bäddvolym i området förbättrar förutsättningarna för ökad kollektivtrafik, dels inom området, dels för resor till och från destinationen. Då järnväg saknas handlar det i huvudsak om ökad busstrafik, både linjetrafik och charterbussar. Översiktsplanen i sig har dock ingen möjlighet att påverka omfattningen av kollektivtrafiken. En ytterligare utbyggnad i området skapar också möjligheter att bygga ut den redan befintliga skidbusstrafiken mellan fjällområdets tre huvudorter. Både Klövsjö by, Katrinaområdet, Vemdalsskalet, Vemdalens by och Björnrike innehåller områdets gemensamma service och en utbyggnad i alla delområdena ökar underlaget för intern kollektivtrafik i området. Inom ramen för ett planerat destinationsutvecklingsarbete avses också transporterna till turistområdet utgöra en viktig del av detta arbete.

Flyg

Destinationen är belägen med ca 1½ timmes transfer från Åre-Östersund flygplats, vilket är en förhållandevis kort transfertid jämfört med många internationella turistorter. Från Svegs flygplats är transfertiden ca 1 timme.

Fordonstrafik

Även framledes kan man förvänta att en stor del av gästerna till området använder egen bil. För att minska på trafikrörelserna inom området och därmed miljöbelastningen är huvuddelen av de föreslagna tillkommande utbyggnadsområdena belägna med ”ski in/ski out”.

Parkeringar

Varje fastighetsägare skall lösa sitt parkeringsbehov. Detta skall ske på den egna tomten eller om avtal föreligger på annans mark. För varje tillkommande enhet (lägenhet) inom område med enskilda fritidshus skall två parkeringsplatser anordnas per lägenhet. I område med tätare bebyggelse i form av bostadsrätter eller uthyrningslägenheter, skall en parkeringsplats anordnas per normalstor lägenhet. För större lägenheter som rymmer mer än åtta bäddar skall två parkeringsplatser anordnas per lägenhet. I anslutning till angöringspunkterna till de alpina anläggningarna finns relativt stora parkeringar redan anlagda.

I anslutning till serviceanläggningar (affärer, restauranger, caféer, skoteruthyrningsanläggningar mm) skall erforderligt antal parkeringsplatser anordnas.

Den befintliga parkeringen vid hotellet i Storhogna är underdimensionerad vid högsäsong då många vill ut på fjället. Den i planen föreslagna utbyggnaden av bäddar kommer, trots närhet till spår och skidbackar, att generera ökad belastning på parkeringen vid hotellet, då denna plats är den naturliga utgångspunkter för fjällturer. Den befintliga parkeringen i Storhogna bör därför utökas, dels väster ut men även söderut. Med en avgift för icke hotellgäster och dessutom en parkeringsvakt under påsken så kan man utnyttja ”metrarna” effektivare. Även norr om ”tjärnen” skulle man med vissa utfyllnadsarbeten kunna skapa en parkering, ev i första hand för hotellets boende och gäster.

Att tillräckligt många parkeringsplatser byggs i anslutning till enskilda fritidshus, stugbyar, olika typer av serviceanläggningar mm, skall beaktas i samband med detaljplaners upprättande samt vid bygglovgranskningen av enskilda ärenden. Då tillkommande utbyggnadsområden kan förväntas generera viss intern trafik i området till bl a de fjällnära parkeringarna, bör exploatörerna inom området via exploateringsavtal medverka till utbyggnaden av dessa parkeringar.

Korsning väg 315 – Storhognavägen

Infarten till Storhogna är belägen på en plats med viss begränsad sikt på en kurvig väg, som dessutom från Vemdalenhållet lutar ned mot anslutningen. Anslutningen saknar också belysning. Anslutningen har således redan idag brister vad avser trafiksäkerheten som borde åtgärdas.

En fortsatt kraftig utbyggnad längs vägen mot Storhogna kommer att öka trafikbelastningen ytterligare i korsningen, varför det är angeläget att trafiksäkerheten höjs genom anordnande av vänstersvängsfält samt belysning. Huvudansvaret för trafiksäkerhetshöjande åtgärder bör enligt kommunens uppfattning ligga på huvudmannen för det allmänna vägnätet. Några medel finns dock enligt länsstyrelsen inte tillgängliga i gällande länstransportplan som omfattar perioden 2004-2015. De större exploatörerna i området har dock meddelat att man kan tänka sig ekonomiskt medverka i trafiksäkerhetshöjande åtgärder i korsningen. En första åtgärd kan vara att flytta korsningen något (ca 25 m) närmare Klövsjö. Innan några åtgärder genomförs bör en samlad studie genomföras i samråd med alla berörda (vägverk, kommun, vägföreningar).

Gångväg

Den föreslagna tillkommande bebyggelsen i anslutning till Stohognavägen kommer att medföra ökad gångtrafik längs vägen. Det är därför angeläget att anlägga en gång- och cykelväg längs Storhognavägen. Av ekonomiska skäl bör den utföras som en breddning av vägen där körbanan skiljs från gång- och cykelbanan med kantsten alternativt pållare. Finansieringen bör bli ske genom bidrag från tillkommande utbyggnadsområden.

Avfall, markradon, risk för ras och skred

Hushållssopor tas om hand vid särskilt iordningställda platser med vägförening/samfällighetsförening som huvudman för uppsamlingsplatsen. Kommunen ansvarar för hämtningen.

Inom fjällområdet finns inga dokumenterade risker för förhöjda radonvärden.

Hittillsvarande erfarenheter från byggnationer i området indikerar inga risker för ras och skred i samband med anläggningsarbeten. Ingen tillkommande bebyggelse ligger inom extremt branta områden, men risker för ras och skred skall dock alltid beaktas i samband med upprättande av detaljplaner.

Vattenfrågor

Markavvattning och vattenuttag för konstsnö tillverkning kan vara tillstånds- eller anmälningspliktigt enligt 1 kap MB.

Vindkraft

Vid diskussioner i den lokala arbetsgruppen har man samstämmt ansett att ingen vindkraft bör tillåtas i planområdet då en sådan inte bedöms förenlig med turismen.

Riktlinjer för snöskoterkörning

Skoterkörningen inom planområdet skall regleras genom införande av kommunalt regleringsområde. Samtidigt skall ett välfungerande och attraktivt skoterledsnät utarbetas, där hänsyn tas till andra

intressen samt behovet av skoterfria områden. Regleringsområde och lednät skall utarbetas i nära samråd med Härjedalens kommun, berörda markägare, turistnäringen, skoterklubbar, naturskyddsförening, byalag m fl.

Riktlinjer för bebyggelsens utformning

Hela planområdet är beläget inom kulturmiljö av riksintresse. Föreslagna utbyggnadsområden är dock inte belägna i anslutning till kulturmiljöns värdekärnor, (Klövsjö by samt ett antal fåbodar). För att harmoniera med kulturmiljön, men också med bygdens bebyggelsekultur och fjällmiljön i övrigt är det angeläget att tillkommande bebyggelse ges en utformning vad gäller materialval, färgsättning, takbeklädnad mm som harmonierar med landskapet.

I detaljplaner bör därför införas en särskild bestämmelse som anger vilka karaktärsdrag som husens utseende bör eftersträva. Genom att ange riktlinjer för bebyggelsens utformning skapas attraktiva bebyggelsemiljöer som harmonierar och samverkar med landskapet och fjällnaturen i övrigt.

Strandskydd

Flera tillkommande utbyggnadsområden ligger i Sångbäckens dalgång längs vägen upp mot Storhogna. Zonen närmast bäcken skall hållas fri från bebyggelse och utgöra ett rekreativstråk där bl a tillkommande skidspår lokaliseras. Huvudinriktningen är att inte tillåta bebyggelse närmare än 100 meter från bäcken (område som omfattas av strandskydd enligt miljöbalken), men den närmare detaljplaneringen får utvisa om det är motiverat att på vissa platser göra mindre avsteg från 100-meters gränsen.

I Katrinaområdet föreslås bebyggelsen delvis ansluta till Svartåstjärnen. Avsikten är dock att i den förtätade bebyggelsemiljön åstadkomma en zon närmast vattnet som är allmänt tillgänglig. Målet är att nyttja närheten till vattnet för att göra området intressantare och tillskapa både sommar-och vinteraktiviteter, som är till nytta för områdets utveckling och attraktionskraft.

Därutöver kan ett antal mindre bäckar komma att beröras. I efterföljande detaljplanering bör grundprincipen vara att bibehålla närmiljön (10-15 meter på varje sida om bäcken) orörd. Denna zon bör heller inte ingå i enskild tomtmark. Frågan om hävande av strandskydd får prövas inom ramen för respektive detaljplan.

Sysselsättningseffekter och investeringar

Totalt innehåller planförslaget ett tillskott på storleksordningen 7-8 000 bäddar. Erfarenheterna från hittillsvarande turistområden är att var 1 000:e bädd skapar 20-30 årsarbetstillfällen. Sysselsättningseffekter i Åre är betydligt högre, men där innebär utbyggnaden betydligt fler hotellbäddar som är extremt sysselsättningsintensiva. En försiktig uppskattning innebär dock att den utbyggnadsvolym som översiktsplanen ger utrymme för, på sikt kan tillskapa 150-200 årsarbetstillfällen.

Investeringsvolymen för de planerade kompletteringarna av alpina anläggningar kan uppskattas till storleksordningen 50-80 miljoner kronor.

Investeringsvolymen för utbyggnad av 7 000 bäddar kan uppskattas till storleksordningen 2,1 - 2,5 miljarder kronor (300-350 000 kronor/bädd).

Va-utbyggnad

För hela området pågår en särskild avloppsutredning med målet att åstadkomma en kraftfull utbyggnad av kommunala avloppsreningsanläggningar i området som omfattar all tillkommande bebyggelse i

Storhogna och Katrinaområdet samt så mycket som möjligt av den befintliga bebyggelsen i dessa områden. Även Klövsjö by ingår i utredningsarbetet. Målet är att anlägga en gemensam avloppsreningsanläggningar för hela området där recipientfrågan kan lösas på ett miljömässigt godtagbart och långsiktigt sätt.

Utredningen är för närvarande inriktad på att bygga en ny avloppsledning från Klövsjö by och Katrinaområdet till Utanbergsvallarna där även en ledning från Storhognaområdet anslutes. Sydost om Utanbergsvallarna placeras reningsanläggningen med infiltrationsledning till Eggen. Därigenom undviks att belasta Røjån. Utredningen sker i samråd med länsstyrelsen. Målet är en ny anläggning ska kunna tas i drift 2009/2010.

Nedan följer en kort beskrivning av den föreslagna lösningen. Beskrivningen kan ses som en lägesredovisning av pågående utrednings- och tillståndsprövningsprocess.

Bakgrund

Intresset för turism har stor betydelse för Bergs kommun framtida utveckling och fortlevnad, men samtidigt med ett utbyggt boende är det nödvändigt att värna och bevara områdets miljö och unika förutsättningar. Under 2006 och 2007 har översiktsplaner upprättats för Storhogna-, Sångbäcken och Katrinaområdet samt Klövsjö by. Som del i arbetet har förstudiearbete även påbörjats om behandlingen av avloppsvatten och hur det skall lösas vid en framtida utbyggnad. Nuvarande anläggningar saknar såväl kapacitet som önskvärd reningsgrad.

Under det inledande förstudiearbetet studerades olika tekniska lösningar för den framtida avloppslösningen. Arbetet styrdes främst av möjligheten för utsläpp i recipient av behandlat avloppsvatten. I området finns flera vattendrag med betydande skyddsvärden och målsättningen har varit att om möjligt inte belasta och negativt påverka dessa.

De grundprinciper som antogs för utformningen var:

- En gemensam anläggning är att föredra ur anläggnings- och driftkostnadssynpunkt
- En kombination av process- och naturanpassad anläggning för minsta möjliga miljöpåverkan
- Hög anpassningsbarhet för de stora varierande flödes- och föroreningsbelastningarna
- Hög driftsäkerhet nödvändigt

I det inledande arbetet skisserades fyra olika scenarier:

- A. En gemensam anläggning utförs nära Lännässjön för utsläpp till Ljungan
 - Storhogna / Sångbäcken tillförs med tryckledning ”runt eller över berget” direkt till anläggningen
 - Katrina / Klövsjöfjäll samt Klövsjö by tillförs med tryckledning
- B. En gemensam anläggning utförs i området sydost Utanbergsvallarna. Behandlat avloppsvatten pumpas till Eggen för markinfiltration
 - Storhogna / Sångbäcken tillförs med självfall
 - Katrina / Klövsjöfjäll tillförs med tryckledning
 - Klövsjö by tillförs med tryckledning
- C. Två anläggningar utförs
 - En anläggning för Storhogna / Sångbäcken utförs i området sydost Utanbergsvallarna
 - En anläggning för Katrina / Klövsjöfjäll samt Klövsjö by utförs i området nära Lännässjön

för utsläpp till Ljungan

- D. En gemensam anläggning utförs i området sydost Utanbergsvallarna. Behandlat avloppsvatten pumpas för utsläpp till Rätanssjön (Ljungan)
- Storhogna / Sångbäcken tillförs med självfall
 - Katrina / Klövsjöfjäll tillförs med tryckledning
 - Klövsjö by tillförs med tryckledning

Efter utförda beräkningar, skissningar och provdrifter för utformningen av ledningssystem, avloppsreningsverk samt avledning av behandlat avloppsvatten föreslås alternativ B. Motiven är främst:

- Ledningssystemet utgörs till stor del av självfallsledningar med tre pumpstationer vilket gynnar driftsäkerheten och liten bräddrisk
- Avloppsreningsverket kan utformas integrerat med markinfiltration av behandlat avloppsvatten vilket ger långt gående rening av såväl närsalter, syreförbrukande ämnen och bakterier
- Direktutsläpp till ytvatten behöver sker ej

Även om utbyggnaden av boendet totalt ger ökad avloppsvattenmängd kommer avloppslösningen att avlasta och förbättra vattenkvaliteten i de vattendrag som i dag är påverkade av bristfälliga avloppsfunktioner. Där ingår tex. Klövsjön, Sångbäcken och Røjån.

Markförhållanden

Geologiska och hydrogeologiska undersökningar har pågått i området kring Eggen i syfte att studera den isälvsavlagring som avsatts i området och ge en väldokumenterad bild av aktuella förhållanden. Arbetet har bestått av provgrovsgrävningar, rörborringar, Odex- borringar, georadarundersökning och ett infiltrationsförsök.

Infiltration av avloppsvatten är tämligen vanligt förekommande och finns i närområdet tex. i Björnrike, Vemdalen och för Vemdalsskalet. I Björnrike sker en fällning av näringsämnen före infiltrationen, medan de övriga två anläggningarna är rena infiltrationer. Även för Åre by sker infiltration av avloppsvatten efter kemisk fällning. Infiltrationsanläggningen i Åre har relativt nyligen utvärderats av professor Jörgen Haneaus, vid avdelningen för VA- teknik vid Luleå tekniska universitet. Gemensamt för alla anläggningarna är att har mycket gynnsam effekt vid nedbrytning och reduktion av fosfor, BOD, bakterier, suspenderade ämnen och i viss mån kväve. Det finns ingen anledning att tro att en infiltrationsanläggning vid tex. Eggen inte skulle uppvisa positiva effekter i reningen.

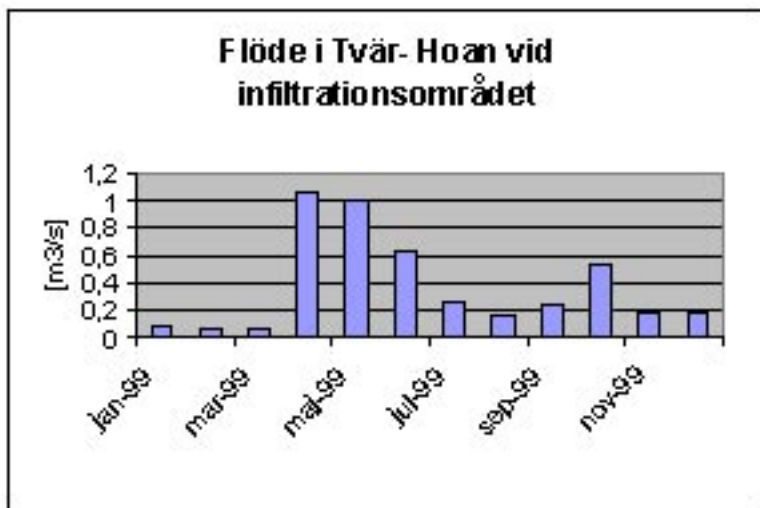
Myrmark kan användas som recipient för omhändertagande av avloppsvatten, men kan inte i alla delar uppvisa samma gynnsamma effekter som en infiltrationsanläggning, för tex. nedbrytning av bakterier

Flöden och belastningar

Dimensionerande flöde vid toppbelastning och ett fullt utbyggt VA- nät, såväl i Klövsjö, Katrina som Storhogna uppgår till 3200 m³/d.

Vid toppbelastning kommer mängden renat avloppsvatten att infiltreras i grundvattenmagasinet som utgör recipient. Vattenflöden i Tvär- Hoan under ett normalår redovisas i figur nedan. Undersökningar pågår vilken uppehållstid som kan förväntas mellan infiltrationen och Tvär- Hoan. Efter att denna utvärdering är gjord kan utspädningseffekterna studeras och jämföras.

Nedan redovisas en figur avseende flöden i Tvär- Hoan under ett normalår. Flödesuppgifterna har levererats från SMHI och avser flöden i Tvär-Hoan under ett normalår (som inträffade 1999). Flöden angivna i m³/s.

Fiske, naturvärden

En recipientundersökning har utförts i syfte att studera recipienternas status och förmåga att tjänstgöra som recipient för ett mekaniskt- kemiskt renat avloppsvatten, alternativt i kombination med en infiltrationsanläggning i naturligt lagrat material. Arbetet har utförts av Naturvatten i Roslagen AB, och har bestått av vattenkemiska- bottenfauna- och påväxtalger- undersökningar. Avseende fisk och flodpärlmusslor har information så här långt inhämtats från Länsstyrelsen i Jämtland.

Arbetet har sammanställts i rapport som finns att tillgå.

Förundersökning för infiltration

De geologiska och hydrogeologiska undersökningarna som inkluderar infiltrationsförsöket har utförts i syfte att studera möjligheterna och grundvattenmagasinets påverkan vid en infiltration av ett renat avloppsvatten. Fältundersökningarna har i stora drag avslutats men ännu ej bearbetats och utvärderats.

Övrigt

En tillståndsansökan avseende anläggning för framtida avloppsvattenbehandling för Klövsjö, Katrina och Storhogna kommer att inlämnas till Länsstyrelsen. I tillståndsansökan kommer att ingå en fullständig miljökonsekvensbeskrivning över aktiviteter och utsläpp. I tillståndsansökan kommer även erforderliga samråd att hållas med sakägare och berörda.

För detaljfrågor avseende Tvär-Hoan kan frågor besvaras av Ulf Lindqvist, Naturvatten i Roslagen AB 0176-22 90 65.

Plankartor

På följande sidor återfinns plankartor för:

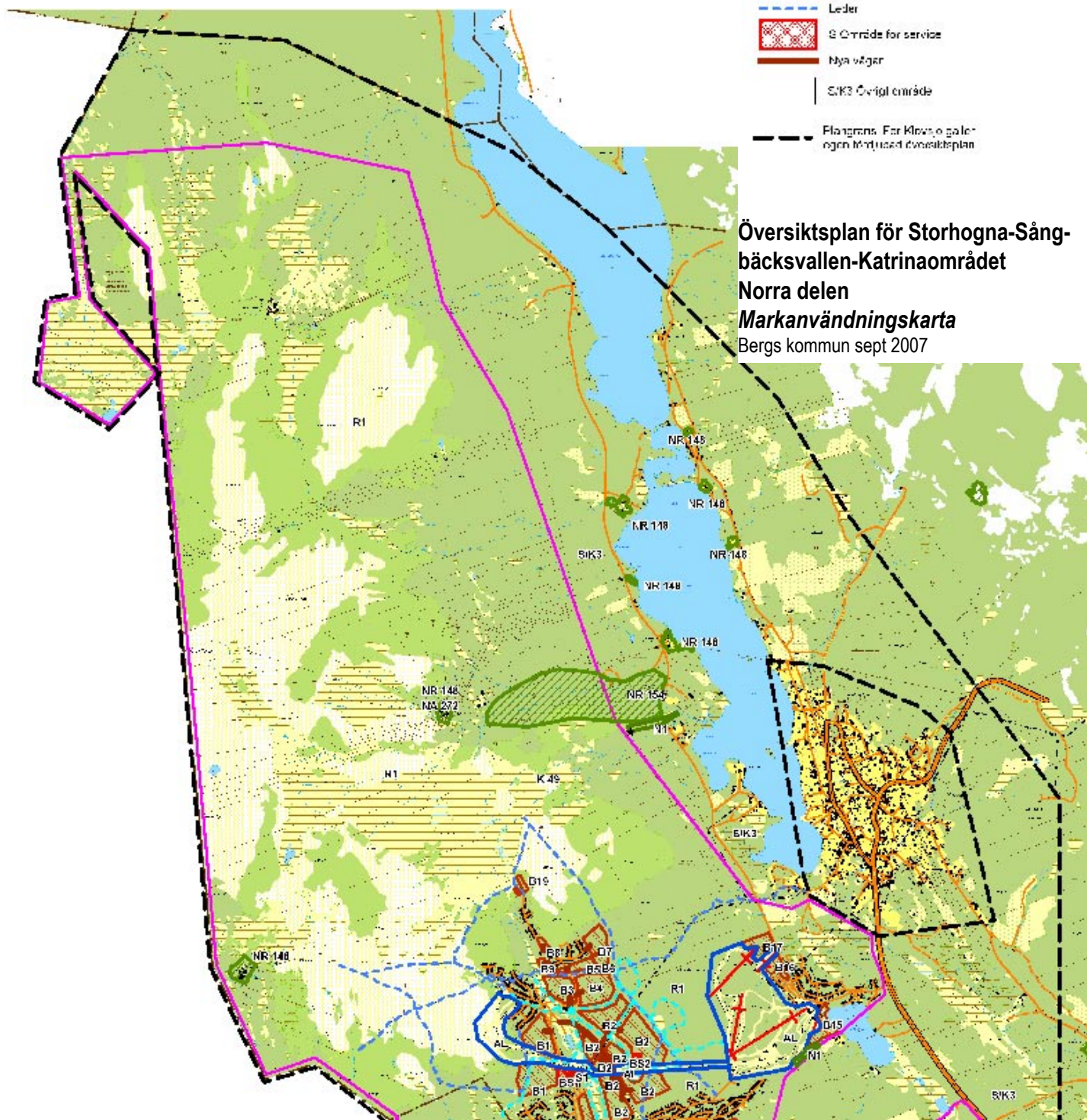
Norra delen av planområdet

Södra delen av planområdet

Delområde Storhogna, Sångbäcksvallen, Katrina, Utanbergsvallarna

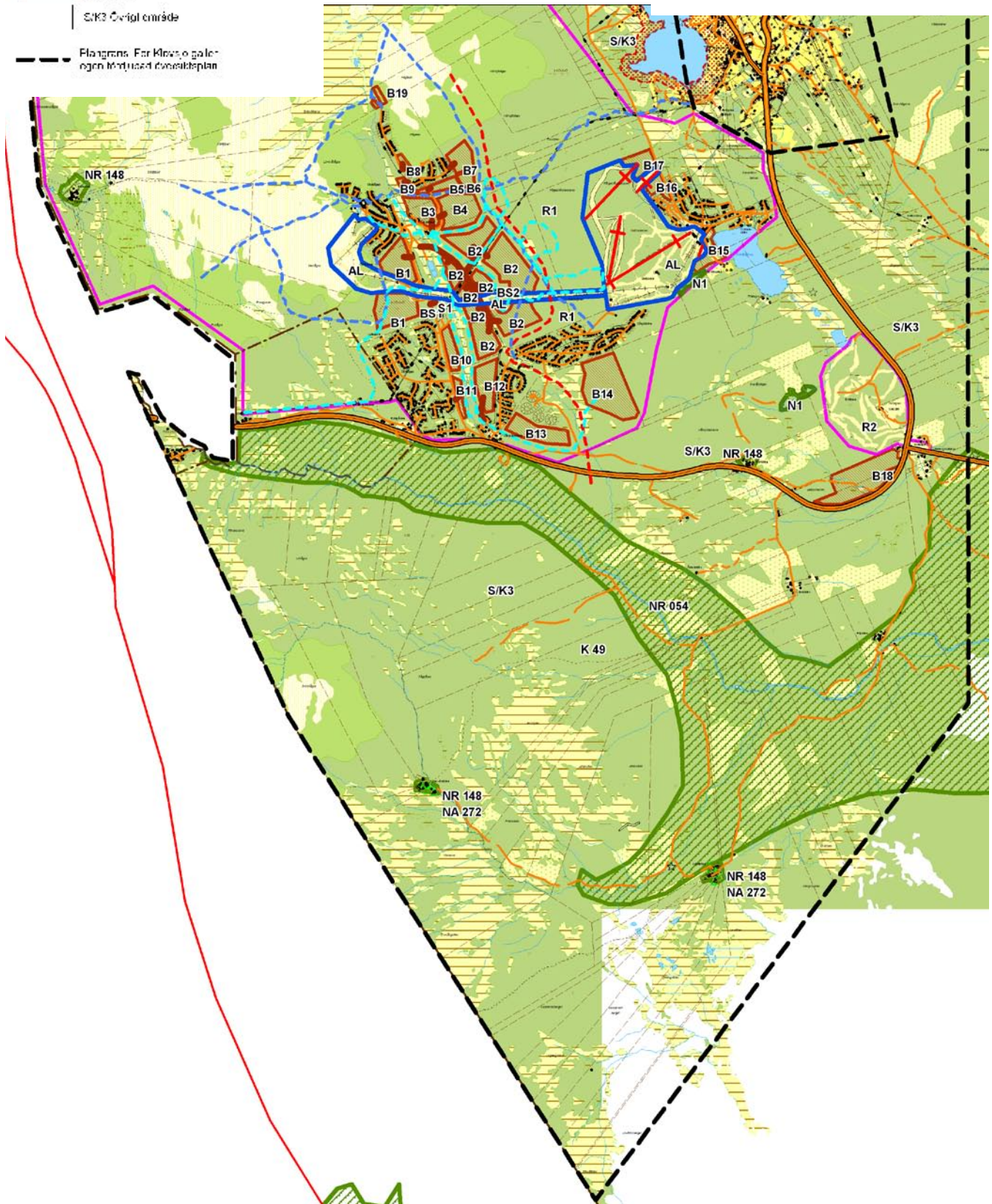
- D Område för tillkommande bebyggelse
- N1 Otopskyddsområde
- AL Alstina anläggningar
- NR naturområde av intresse
- NA Natura 2000 område
- R1 Rekreation, turistattraktion, skogsturist, tjällområde
- R2 Co-Tone
- Skiespår
- Leder
- S Område för service
- Nya vägar
- SIK3 Övrigt område
- Flängrens, Far Kivis, o galler och jordbruks översiktsplan

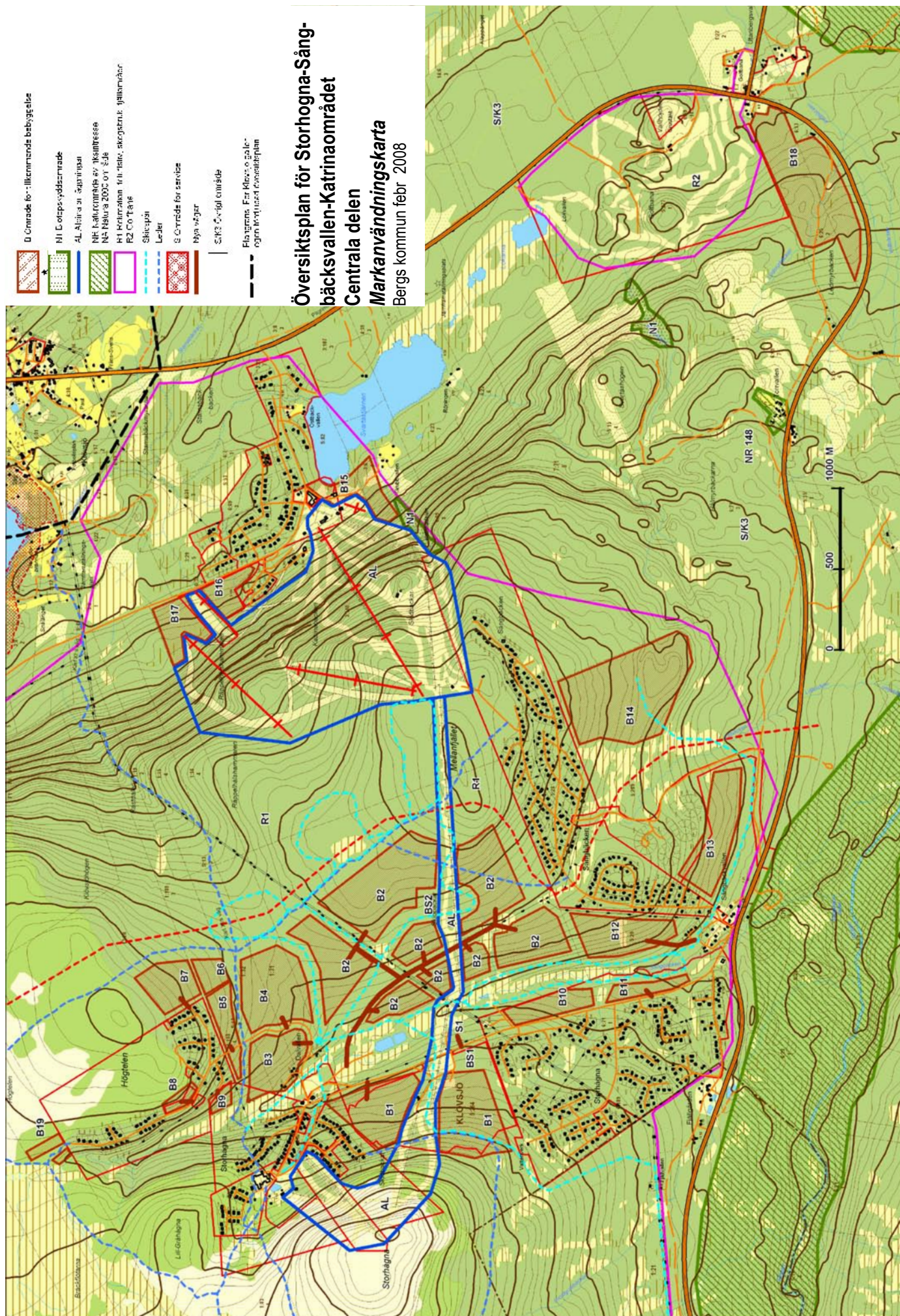
Översiktsplan för Storhogna-Sångbäcksvallen-Katrinaområdet
Norra delen
Markanvändningskarta
 Bergs kommun sept 2007

Översiktsplan för Storhogna-Sång-
bäcksvallen-Katrinaområdet
Södra delen
Markanvändningskarta
Bergs kommun febr 2008

- D Område för tillkommande bebyggelse
- N1 Ekotopskyddsområde
- AL Allmänna utrymningar
- NR naturområde av intresse
NA Natura 2000 område
- R1 Rekreation, friluftsliv, skogsbruk, fjällmarkar
R2 Kulturmiljö
- Skicypår
- Leder
- S Område för service
- Nya vägar
- S/K3 Övrigt område
- Flergrens. För klara o galen
egen fördelad översiktsplan

Förenlighet med 3, 4 och 5 kap miljöbalken (MB)

Planområdet ligger helt inom område av riksintresse för kulturmiljön (Klövsjöbygden Z49). Planen bedöms dock inte påverka detta riksintresse. En utökad turism kan snarare förbättra underlaget för småskalig livsmedelsproduktion, som kan bidra till att vidmakthålla det småskaliga jordbruket i Klövsjö med tillhörande fäbodrar.

Inom planområdet finns flera områden av riksintresse för naturvården samt några Natura 2000-områden. Inga föreslagna utbyggnadsområden ligger i närhet till dessa naturintressen.

Klövsjö-Vemdalenfjällen är av riksintresse för friluftslivet enligt 3 kap MB. De föreslagna utbyggnadsområdena är belägna i skogsterrängen nedanför själva fjällområdet och i huvudsak lokaliserade intill redan befintlig bebyggelse. Friluftslivet inom området är i första hand lokaliserat till själva fjällområdet, vilket endast marginellt blir påverkat genom ytterligare liftutbyggnader inom vissa begränsade områden.

Klövsjö-Vemdalenfjällen utgör också del av den svenska fjällkedjan som omfattas av särskilda hushållningsbestämmelser enligt 4 kap MB, där turismen och friluftslivet, främst det rörliga friluftslivet intressen särskilt skall beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön. En utbyggnad av turismen i området bedöms överensstämma med dessa hushållningsbestämmelser.

Norra delen av planområdet utgör riksintresse för rennäringen enligt 3 kap MB. Några riksintressanta flyttleder berörs ej. Lokala flyttledspassager genom planområdet bibehålls. Berörd sameby har under planarbetet inte framfört någon erinran mot de föreslagna utbyggnadsområdena.

Den föreslagna markanvändningen bedöms sammantaget inte påtagligt skada något av ovanstående riksintressen. Riksintressena bör därför anses tillgodosedda.

Översiktsplanen kommer att medföra ökad trafik i området, men bedöms sammantaget inte bli av den omfattningen att miljö kvalitetsnormen för utomhusluft enligt 5 kap MB kommer att överstigas. En utökning av baddantalet i området medför sannolikt också en ökad skotertrafik. Detta innebär en icke önskvärd ökad miljöbelastning, varför det är angeläget att dels kanalisera och styra den samlade skotertrafiken i området, dels öka användningen av alkylatbensin och 4-taktsmotorer.

Översiktsplanens konsekvenser

Den kommunala översiktsplaneringen är ett viktigt redskap i arbetet med att tillskapa en långsiktig utveckling. För att avgöra om den översiktliga planeringen medverkar till att detta uppnås, skall enligt miljöbalken en miljöbedömning alltid göras. Inom ramen för miljöbedömningar som rör översiktsplaner skall kommunen upprätta en miljökonsekvensbeskrivning (MKB), där den betydande miljöpåverkan som planen kan antas medföra identifieras, beskrivs och bedöms. Enligt plan- och bygglagen skall översiktsplanens konsekvenser när det gäller inverkan på miljön, betydelsen för hälsa och säkerhet, hushållning med naturresurser samt sociala och samhällsekonomiska aspekter tydligt framgå. Konsekvenser som inte bedöms medföra betydande miljöpåverkan enligt miljöbalken beskrivs under övriga konsekvenser.

Miljöbedömning

I förordningen för miljökonsekvensbeskrivningar, som gäller från 1 juli 2005, anges att en miljöbedömning skall göras om planen anger förutsättningar för kommande tillstånd för sådana verksamheter eller åtgärder som anges i bilaga 1 eller 3 till förordningen och är en översiktsplan. Detta innebär att alla översiktsplaner antas medföra betydande miljöpåverkan och att planerna därför skall miljöbedömas. Begreppet miljöbedömning är processen och miljökonsekvensbeskrivningen är

dokumentet som ingår i miljöbedömningen.

Allmänt

All samhällsutveckling innebär olika förändringar och påverkan på miljön. Det innebär att även en utveckling av turismen påverkar och konsumerar natur och miljö. I Bergs kommun är utvecklingen starkt kopplad till några få turistorter. I övrigt sker en mycket liten förändring av markanvändningen inom kommunens yta. Detta innebär att utifrån kommunens hela yta (knappt 6 200 km²) är det endast några få promille som blir föremål för ökad påverkan på miljön genom omfattande byggande med tillhörande verksamheter. Naturen, kulturen och miljön är viktiga förutsättningar för turismen i kommunen. Därför är det angeläget att värna om miljön i turistområdena, eftersom naturen är en del av den upplevelse som besökaren värdesätter vid sin vistelse i kommunen.

Detta synsätt innebär att byggnationernas och anläggningarnas lokalisering alltid ska göras med hänsyn till natur- och kulturvärden, djurliv, landskapsbild mm. Det är också viktigt att ha välfungerande avloppsnät och avloppsrening som klarar de stora säsongsvariationerna för att minimera påverkan på mark och vattendrag. Störst miljöpåverkan bedöms komma från utsläppen av koldioxid och luftföroreningar kopplade till resor till och från kommunens olika turistdestinationer.

Avgränsning

Första steget i miljöbedömningen är att avgränsa innehållet i den miljökonsekvensbeskrivning (MKB) som skall upprättas. Här gäller det att fokusera på de faktorer som kan leda till *betydande miljöpåverkan*. Miljökonsekvensbeskrivningen skall redovisa både positiv och negativ betydande miljöpåverkan.

En MKB skall innehålla alternativ till planförslaget, dels ett nollalternativ och dels något eller några andra rimliga alternativ som formuleras utifrån planens syfte och geografiska räckvidd. Rimliga alternativ i denna plan föreslås, förutom nollalternativet, vara att bygga mer utspritt än planförslaget eller bygga mindre.

MKB:n behandlar själva planområdet, men mängden transportarbete med dess luftföroreningar kan vara svåra att bedöma i förhållande till planförslaget, då påverkan kan ske inom betydligt större områden än själva planområdet.

En MKB skall enbart behandla den *betydande miljöpåverkan* som planen kan bedömas medföra. MKB:n har avgränsats till att omfatta påverkan på följande:

- Natur
- Kulturmiljö
- Rekreation och friluftsliv
- Mark och vatten
- Landskapsbild
- Hälsa och säkerhet
- Naturresurser
- Storslagen fjällmiljö
- Luft och klimat
- Rennäring

Enligt plan- och bygglagen skall även planförslagets konsekvenser av social och samhällsekonomisk karaktär beskrivas. Därför redovisas också de olika alternativens sociala- och samhällsekonomiska konsekvenser.

Samråd om avgränsning

Samråd om avgränsning av föreslagen översiktsplan med tillhörande förslag till miljöbedömning har skett med Länsstyrelsen under febr 2007.

Miljökonsekvensbeskrivning

MKB:n skall innehålla en sammanfattning av planens syfte, innehåll och förhållande till andra planer samt information om rådande miljöförhållanden. Detta beskrivs i tidigare kapitel i den fördjupade översiktsplanen.

0-alternativ

0-alternativet skall spegla en trolig utveckling om planförslaget inte genomförs. 0-alternativet i detta fall innebär att gällande planer kan byggas ut och andra tillstånd som tidigare meddelats via t ex miljöbalken kan utnyttjas. Några nya områden för boende, serviceanläggningar eller skidbackar och liftar kan dock ej genomföras.

Alternativ ”bygg utspritt”

Ett alternativ till den föreslagna markanvändningen är att sprida ut tillkommande bebyggelse över större delar av planområdet jämfört med planförslaget. Då erhålls en glesare struktur som samtidigt konsumerar mer mark.

Alternativ ”bygg mindre”

Redovisar planens konsekvenser vid en utbyggnad som omfattar endast hälften av planförslagets föreslagna bäddar (bäddantal). Utbyggnaden förutsätts bli lika koncentrerad som i planförslagets huvudalternativ men med färre bäddar konsumeras mindre mark.

För att grovt identifiera graden av miljöpåverkan anges efter varje avsnitt en bedömning med följande indelning:

Betydande positiv miljöpåverkan

Positiv miljöpåverkan

Ingen betydande miljöpåverkan

Lite negativ miljöpåverkan

Betydande negativ miljöpåverkan

Natur

Påverkas värdefulla naturområden som utpekats som riksintressanta, ingående i Skogsvårdsstyrelsens redovisning av nyckelbiotoper mm ”Skogens pärlor” eller angivits i tidigare översiktsplan?

Planförslaget	De föreslagna utbyggnadsområdena för bebyggelse och anläggningar ligger på betryggande avstånd från område med särskilt angivna naturvärden. Viss skogsmark tas i anspråk för bebyggelse, men huvuddelen utgör normal skogsbruksmark som i annat fall skulle bli föremål för avverkning och nyplantering. Vissa mindre utbyggnadsområden utgör redan idag kalhyggen. Områdena är i huvudsak belägna intill eller relativt nära befintlig bebyggelse och tar således ingen helt friliggande naturmark i anspråk. Detaljplaner för de större utbyggnadsområdena skall föregås av naturvärdesinventeringar, varefter hänsyn skall tas till redovisade värden i områdets utformning. De föreslagna utbyggnaderna av liftar och nedfarter tar ytterligare naturmark i anspråk, dels skogsmark i de nedre delarna, dels angränsande kalfjällsområden i anslutning till lifttoppar. Planförslaget innebär dock en mycket marginell utökning av områden för utförsåkning jämfört med gällande översiktsplan. <i>Bedömning:</i> <i>Lite negativ miljöpåverkan.</i>
Nollalternativ	Inga utpekade naturvärden tas i anspråk. Ingen skogsmark utöver nu gällande översiktsplan tas i anspråk för ny bebyggelse. Endast marginella skillnader vad beträffar områden som tas i anspråk för utförsåkning i förhållande till gällande plan. <i>Bedömning:</i> <i>Positiv miljöpåverkan</i>
”Bygg utspritt”	Innebär att mer naturmark tas i anspråk för bebyggelse. En mer utspridd bebyggelse innebär också att mera mellanliggande naturmark tas i anspråk. Sammantaget avsevärt ökad markkonsumtion. <i>Bedömning:</i> <i>Betydande negativ miljöpåverkan</i>
”Bygg mindre”	Innebär att mindre naturmark tas i anspråk för bebyggelse. Hälften av sluttningen öster om Sångbäcken kan förbli obebyggd. Sammantaget minskad markkonsumtion. <i>Bedömning:</i> <i>Ingen betydande miljöpåverkan</i>

Förbättras eller försämras villkoren för flora och fauna?

Planförslaget	Inga utpekade nyckelbiotoper mm enligt ”Skogens pärlor” påverkas. Viss skogsmark tas i anspråk som kan påverka revir och utrymmen för vilda djur och fåglar. Sett i ett större perspektiv utgör dock de områden som tas i anspråk för bebyggelse och utförsåkningsanläggningar en mycket liten del av skogsmarken. Översiktliga naturvärdesinventeringar ska föregå detaljplaneringen av de större utbyggnadsområdena, vilket kan innebära krav på ytterligare hänsynstagande. <i>Bedömning:</i> <i>Ingen betydande miljöpåverkan av hittills kända värden.</i>
Nollalternativ	Inga nya områden tas i anspråk för bebyggelse och utförsåkningsanläggningar, vilket innebär att befintliga revirområden mm bibehålls. <i>Bedömning:</i> <i>Ingen betydande miljöpåverkan</i>
”Bygg utspritt”	Innebär att mer naturmark tas i anspråk men det behöver i och för sig inte innebära att utpekade värdefulla områden blir påverkade. Innebär generellt minskade livsmiljöer för flora och fauna i området. <i>Bedömning:</i> <i>Lite negativ miljöpåverkan.</i>
”Bygg mindre”	Innebär att mindre naturmark tas i anspråk för bebyggelse. Hälften av sluttningen öster om Sångbäcken kan förbli obebyggd Sammantaget minskad markkonsumtion, men ingen förändring av påverkan på kända värden. <i>Bedömning:</i> <i>Ingen betydande miljöpåverkan av hittills kända värden.</i>

Kulturmiljö

Påverkas värdefulla kulturmiljöer?

Planförslaget	All tillkommande exploatering är belägen inom riksintresseområdet Klövsjö by med fåbodar Z 49, men inga kärnområden av riksintresset (byn samt ett antal särskilt angivna fåbodar) eller lokala kulturmiljöer (fåbodvallar och fångstgropsystem mm) blir påverkade av de föreslagna utbyggnadsområdena för boende eller utförsåkningsanläggningar. Dessa är i sin huvudsak belägna i områden med befintlig ny fritidsbebyggelse. De fåbodvallar som ligger i direkt anslutning till turistområdena är redan omvandlade och av mindre värde som kulturmiljöer. <i>Bedömning:</i> <i>Ingen betydande miljöpåverkan</i>
---------------	--

Nollalternativ	Inga riksintressen eller lokala kulturmiljöer (fäbodvallar och fångstgropsystem mm) blir påverkade av de föreslagna utbyggnadsområdena för boende eller utförsåkningsanläggningar. <i>Bedömning:</i> <i>Ingen betydande miljöpåverkan</i>
”Bygg utspritt”	En mer utspridd bebyggelse skulle sannolikt öka risken för negativ påverkan på värdefulla fäbodrar av riksintresse. <i>Bedömning:</i> <i>Betydande negativ miljöpåverkan</i>
”Bygg mindre”	Innebär att mindre mark tas i anspråk för bebyggelse. Hälften av sluttningen öster om Sångbäcken kan förbli obebyggd. Sammantaget minskad markkonsumtion, men ingen förändring av påverkan på kända kulturmiljövärden. <i>Bedömning:</i> <i>Ingen betydande miljöpåverkan</i>

Rekreation och friluftsliv

Förbättras/försämras möjligheterna för friluftsliv?

Planförslaget	Planförslaget ökar möjligheterna för flera människor att besöka området och nyttja fjällen för rekreation och friluftsliv. Bebyggelse och anläggningar är huvudsakligen lokaliserade till skogsområden i direkt anslutning till befintlig bebyggelse och inkräktar således inte på kärnområdena för rekreation och friluftsliv. Dessa utgörs huvudsakligen av själva kalfjällsområdena, spår och leder samt de alpina anläggningarna. De flesta bebyggelseområdena angränsar dessutom till skogsmark med möjlighet till utflykter, svamp- och bärplockning mm <i>Bedömning:</i> <i>Ingen betydande miljöpåverkan</i>
Nollalternativ	Innebär att vissa skogsområden i anslutning till befintlig bebyggelse sparas orörda. Innebär viss förbättring av möjligheterna till närrekreation, men samtidigt utgör inte skogsområdena de attraktiva områdena för rekreation och friluftsliv. <i>Bedömning:</i> <i>Positiv miljöpåverkan</i>
”Bygg utspritt”	Innebär att ytterligare skogsområden tas i anspråk för bebyggelse. Minskar den sammanlagda tillgången på skogsområden för rekreation och friluftsliv. <i>Bedömning:</i> <i>Lite negativ miljöpåverkan</i>

”Bygg mindre”	Innebär att mindre områden tas i anspråk för bebyggelse. Hälften av sluttningen öster om Sångbäcken kan förbli obebyggd. Mindre intrång i det befintliga spårsystemet. <i>Bedömning:</i> <i>Positiv miljöpåverkan</i>
---------------	---

Mark och vatten

Påverkas grundvattenkvalité och grundvattennivå? Uppstår ändrade strömningsförhållanden? Påverkas avrinningsområden? Påverkas ytvatten, vattendrag och strandlinjer?

Planförslaget	Grundvattennivåer och vattenkvalitéer bedöms inte bli påverkade då all tillkommande bebyggelse skall anslutas till kommunal avloppsanläggning. Dessutom innebär utbyggnaden av en kommunal avloppsanläggning att större delar av befintlig bebyggelse kan anslutas till denna anläggning. Det innebär en avsevärd minskad risk för framtida negativ påverkan på vattentäkter, grundvatten och vattendrag då andelen enskilda avloppsanläggningar kan minska. Befintliga kommunala och enskilda vattentäkter inom området är inte formellt skyddade genom bildande av vattenskyddsområde. Miljö- och byggnadsnämnden har dock beslutat om ”skyddscirklar” på 150 m kring alla enskilda vattentäkter. Inga större vattendrag eller strandlinjer påverkas inom planområdet, endast några mindre bäckar är belägna inom utbyggnadsområdena. Längs dessa avsätts närzonen som naturområde. Anläggande av en större kommunal avloppsreningsanläggning kan komma att påverka Røjån och är därför helt beroende av möjligheten att lösa recipientfrågan på ett tillfredställande sätt så att Røjåns vatten- och naturmiljö inte blir påverkad. En utbyggnad av de alpina anläggningarna kräver mer vatten för tillverkning av konstsnö. <i>Bedömning:</i> <i>Betydande positiv miljöpåverkan (minskade enskilda avloppsanläggningar).</i> <i>Ingen betydande miljöpåverkan (avser recipientfrågan för kommunalt avloppsreningsverk som inte får påverka vatten- och naturmiljön)</i>
Nollalternativ	Inga större förändringar mot idag. <i>Bedömning:</i> <i>Kan medföra betydande miljöpåverkan p g a av många enskilda avloppsanläggningar blandade med enskilda vattentäkter inom befintliga fritidshusområden.</i>
”Bygg utspritt”	Några fler små bäckar kan bli påverkade. Sämre förutsättningar att bygga gemensam kommunal avloppsreningsanläggning, sannolikt ökat antal minireningsverk eller enskilda avloppsanläggningar. <i>Bedömning:</i> <i>Lite negativ miljöpåverkan.</i>

”Bygg mindre”	Innebär sämre förutsättningar att bygga ut en kommunal avloppsreningsanläggning. <i>Bedömning:</i> <i>Betydande negativ miljöpåverkan</i>
---------------	---

Tas dagvatten och spillvatten omhand på ett godtagbart sätt?

Planförslaget	Vid utbyggnaden används lokalt omhändertagande av dagvatten. All bebyggelse, ev förutom ett mindre område vid Utanbergsvallarna, ansluts till kommunalt avlopp. Utbyggnader enligt planförslaget fordrar anläggande av helt ny kommunal avloppsreningsanläggning/ar. Detta utföres så att områdets recipienter inte utsätts för oacceptabel belastning. <i>Bedömning:</i> <i>Ingen betydande miljöpåverkan.</i>
Nollalternativ	Inga förändringar mot idag. Innebär fortsatt risk för föroreningar av grundvatten och vattentäkter från befintliga enskilda avloppsanläggningar <i>Bedömning:</i> <i>Potentiellt betydande negativ miljöpåverkan.</i>
”Bygg utspritt”	Försämrar möjligheterna att ansluta all tillkommande bebyggelse till de kommunala avloppsanläggningarna. Kan medföra ett ökat antal enskilda avlopp eller flera grupper av mindre avloppsreningsverk (minireningsverk), vilket kan öka belastningen på områdets recipienter. <i>Bedömning:</i> <i>Betydande negativ miljöpåverkan.</i>
”Bygg mindre”	Försämrar de ekonomiska förutsättningarna att bygga ny kommunal avloppsreningsanläggning <i>Bedömning:</i> <i>Betydande negativ miljöpåverkan</i>

Påverkas dricksvattenförsörjningen?

Planförslaget	Befintliga vattentäkter påverkas ej av de föreslagna utbyggnadsområdena för boende eller alpina anläggningar. De kommunala vattentäkterna är dock inte omgärdade av skyddsområden. Den i planen föreslagna utbyggnadsvolymen kräver nya vattentäkter, men erfarenheterna från hittillsvarande utbyggnader i området pekar på att det inte är några större problem att anlägga nya vattentäkter på lämpliga platser. <i>Bedömning:</i> <i>Ingen betydande miljöpåverkan.</i>
---------------	---

Nollalternativ	Inga förändringar mot idag. <i>Bedömning:</i> <i>Ingen betydande miljöpåverkan.</i>
”Bygg utspritt”	Försämrar möjligheterna att ansluta tillkommande bebyggelse till de kommunala vattentäkter. Utspridd bebyggelse kräver nya vattentäkter, men erfarenheterna från hittillsvarande utbyggnader i området pekar på att det inte är några större problem att anlägga nya vattentäkter på lämpliga platser. <i>Bedömning:</i> <i>Ingen betydande miljöpåverkan.</i>
”Bygg mindre”	Lika planförslaget <i>Bedömning:</i> <i>Betydande negativ miljöpåverkan</i>

Landskapsbild

Förbättras/försämras landskapsbilden? Påverkas viktiga utblickar eller särskilda skönhetsvärden?

Planförslaget	Landskapsbilden öster om Sångbäcken blir förändrad genom den föreslagna utbyggnaden som tar ett skogsklätt område i anspråk. Området är dock redan idag påverkat genom befintlig lift med nedfart samt en större kraftledning. I Katrinaområdet sker utbyggnaden huvudsakligen norrut och söderut i nära anslutning till befintlig bebyggelse, vilket innebär att en idag skogsklädd sluttning blir ianspråktagen av bebyggelse. Det innebär en förändrad landskapbild från Klövsjö by, men avståndet till byn är relativt långt (ca 2,5 km). Katrinaområdet har redan idag en omfattande bebyggelse som inte upplevs påverka miljön i byn särskilt negativt, trots att den punktvis innehåller hus med 3½ våningar. Den stora bergssluttningen dominerar landskapsbilden och bebyggelsen upplevs som förhållandevis liten. Allmänt lokaliseras utbyggnaderna till skogsklädda sluttningar med betryggande avstånd till kalfjället. Sett i ett större sammanhang kan det upplevas positivt med mer bebyggda inslag i landskapet i ett så glesbebyggt landskap som Bergs kommun utgör. I stort domineras de södra delarna av kommunen av vidsträckta skogsområden. <i>Bedömning:</i> <i>Ingen betydande miljöpåverkan.</i>
Nollalternativ	Landskapsbilden kring den befintliga bebyggelsen bibehålls intakt. <i>Bedömning:</i> <i>Ingen betydande miljöpåverkan.</i>
”Bygg utspritt”	Innebär att landskapsbilden förändras inom betydligt fler områden genom att fler sluttningar och områden med skog tas i anspråk för bebyggelse. <i>Bedömning:</i> <i>Lite negativ miljöpåverkan.</i>

”Bygg mindre”	Innebär att mindre naturmark tas i anspråk för bebyggelse. Hälften av sluttningen öster om Sångbäcken kan förbli obebyggd och skogsbeklädd. <i>Bedömning:</i> <i>Ingen betydande miljöpåverkan</i>
---------------	--

Finns balans mellan utbyggnad och biologisk mångfald?

Planförslaget	Planförslaget innebär att den bebyggda ytan inom planområdet mer än fördubblas. Trots det uppgår den bebyggda arealen inklusive utförsåkningsanläggningar endast till storleksordningen 3 % av planområdets yta. Vidgas perspektivet till att omfatta den södra av kommunen som planområdet är belägen inom utgör exploateringsområdena ca 0,2 % av ytan. Några i hittillsvarande inventeringar redovisade värdefulla naturområden tas inte i anspråk av anläggningar eller bebyggelse. Balansen mellan utbyggnad och biologisk mångfald blir således mycket litet påverkad av planförslaget vid en regionvis bedömning. <i>Bedömning:</i> <i>Ingen betydande miljöpåverkan.</i>
Nollalternativ	Utifrån ovanstående redovisning är skillnaden mellan nollalternativet och planförslaget relativt liten. <i>Bedömning:</i> <i>Ingen betydande miljöpåverkan.</i>
”Bygg utspritt”	En mer utspridd bebyggelse innebär att ytterligare orörd mark tas i anspråk samt att mellanliggande zoner skapar ett splittrat landskap med negativa följder för den biologiska mångfalden. Utifrån ovanstående redovisning under planförslag är dock skillnaden mellan ”bygg utspritt” och planförslaget relativt liten. <i>Bedömning:</i> <i>Lite negativ miljöpåverkan.</i>
”Bygg mindre”	Utifrån ovanstående redovisning är skillnaden mellan alternativet ”bygg mindre” och planförslaget relativt liten. <i>Bedömning:</i> <i>Ingen betydande miljöpåverkan.</i>

Hälsa och säkerhet

Påverkas säkerheten i trafikmiljön?

Planförslaget	En förtätning i Storhognaområdet bör enligt planförslaget åtföljas av trafiksäkerhetshöjande åtgärder vid anslutningen till väg 315. Från det nya planområdet "Utsikten" där utrymme för service och tätare bebyggelse tillskapas, avses en separat gång- och cykelväg anordnas längs Storhognavägen som ett led i att förbättra trafiksäkerheten för gående, skidåkare, cyklister m fl. Vid de nya angöringspunkterna till utförsåknings-anläggningarna skall enligt planförslaget erforderliga parkeringsplatser anordnas. Planens förslag om reglering av skotertrafiken torde medföra ökad säkerhet. <i>Bedömning:</i> <i>Positiv miljöpåverkan (under förutsättning att åtgärder vid anslutningen till väg 315 genomförs).</i>
Nollalternativ	Förbättring av trafikmiljön vid anslutningen till väg 315 kan bli genomförd ändå, då även nuvarande trafik in på Storhognavägen medför viss risk p g a avsaknad av belysning och vänstersvängfält. <i>Bedömning:</i> <i>Lite negativ miljöpåverkan.</i>
"Bygg utspritt"	Förbättring av trafikmiljön vid anslutningen till väg 315 kan bli genomförd ändå, då även nuvarande trafik in på Storhognavägen medför viss risk p g a avsaknad av belysning och vänstersvängfält. <i>Bedömning:</i> <i>Lite negativ miljöpåverkan.</i>
"Bygg mindre"	Förbättring av trafikmiljön vid anslutningen till väg 315 kan bli genomförd ändå, då även nuvarande trafik in på Storhognavägen medför viss risk p g a avsaknad av belysning och vänstersvängfält. <i>Bedömning:</i> <i>Lite negativ miljöpåverkan.</i>

Mer eller mindre buller?

Planförslaget	Ingen tillkommande bebyggelse föreslås bli lokaliserad relativt nära väg 315 med risk för bullerstörningar. Planen genererar dock allmänt mer trafik som medför allmänt ökat buller. <i>Bedömning:</i> <i>Ingen betydande miljöpåverkan.</i>
Nollalternativ	Inga förändringar avseende buller. <i>Bedömning:</i> <i>Ingen betydande miljöpåverkan.</i>

”Bygg utspritt”	Kan innebära ökad randbebyggelse längs allmänna vägar, vilket ökar risken för negativ bullerpåverkan. <i>Bedömning: Lite negativ miljöpåverkan.</i>
”Bygg mindre”	Ingen tillkommande bebyggelse föreslås bli lokaliserad relativt nära väg 315 med risk för bullerstörningar. <i>Bedömning: Ingen betydande miljöpåverkan.</i>

Naturresurser

Bidrar planen till förtätning i stället för utspridning av turistområdet?

Planförslaget	Planförslaget bidrar till en förtätning då huvuddelen av tillkommande bebyggelse är lokaliserad i direkt anslutning eller relativt nära befintlig bebyggelse. Därigenom kan en ny koncentrerad bebyggelse uppnås med god närhet till utförsåkningsanläggningar, skidspår, leder mm. <i>Bedömning: Ingen betydande miljöpåverkan.</i>
Nollalternativ	Innebär ingen förtätning förutom den utbyggnad som pågående detaljplanearbete väster om Storhognavägen samt i Katrinaområdet innebär. <i>Bedömning: Ingen betydande miljöpåverkan.</i>
”Bygg utspritt”	En utspridd bebyggelse förbrukar mer naturresurser och ökar trafikarbetet. <i>Bedömning: Betydande negativ miljöpåverkan</i>
”Bygg mindre”	Alternativet bidrar till en förtätning då huvuddelen av tillkommande bebyggelse ändå förutsätts bli lokaliserad i direkt anslutning eller relativt nära befintlig bebyggelse. Därigenom kan en ny koncentrerad bebyggelse uppnås med god närhet till utförsåkningsanläggningar, skidspår, leder mm. <i>Bedömning: Ingen betydande miljöpåverkan.</i>

Minskar/ökar transportarbetet och i sin tur förbrukningen av fossila bränslen?

Planförslaget	En utbyggnad av destinationen ökar transportarbetet då många gäster kommer i egna bilar till området. En förtätad utbyggnad minskar det interna trafikbehovet, när man väl är på plats i området. En kraftig utbyggnad av destinationen skapar bättre förutsättningar att utöka kollektivtrafiken i form av turtäthet för linjebussar och charterbussar till området. <i>Bedömning:</i> <i>Lite negativ miljöpåverkan.</i>
Nollalternativ	Innebär inga förändringar i transportarbetet. <i>Bedömning:</i> <i>Ingen negativ miljöpåverkan.</i>
”Bygg utspritt”	Ökar den interna lokala trafiken i området. <i>Bedömning:</i> <i>Betydande negativ miljöpåverkan.</i>
”Bygg mindre”	En mindre utbyggnad av destinationen innebär mindre ökning av transportarbetet, då många gäster kommer i egna bilar till området. En förtätad utbyggnad minskar det interna trafikbehovet när man väl är på plats i området. En begränsad utbyggnad av destinationen skapar sämre förutsättningar att utöka kollektivtrafiken i form av turtäthet för linjebussar och charterbussar till området. <i>Bedömning:</i> <i>Positiv miljöpåverkan (mindre utbyggnad).</i> <i>Lite negativ miljöpåverkan (sämre förutsättningar för kollektivtrafik).</i>

Nyttjas resurssnål energiförsörjning?

Planförslaget	Någon utbyggd fjärrvärme finns idag inte inom området. De tillkommande bebyggelseområdena ligger väl samlade och skulle kunna förses med biobränsleeldat närvärmeverk med ett fjärrvärmesystem till boendeområdena. Även kombinationen enskilda bergvärmepumpar och solceller bör kunna användas i större utsträckning än idag. Bergvärme kan dock inte komma ifråga i områden där vattentäkter kan bli påverkade. Frågor rörande energisystem och uppvärmning av tillkommande boendanläggningar skall studeras ytterligare inom ramen för kommande detaljplaner. I planen för ”Utsikten” har exploatören uttalat sig positiv till någon form av fjärrvärmeanläggning för att åstadkomma en långsiktigt hållbar uppvärmningsprincip. <i>Bedömning:</i> <i>Positiv miljöpåverkan (under förutsättning att biobränsleeldad fjärrvärme byggs ut).</i>
---------------	--

Nollalternativ	I befintliga områden med tätare bebyggelse kan det möjligen finnas förutsättningar att bygga ut mindre fjärrvärmeanläggningar. Sannolikt fordras dock någon form av förtätning för att det ekonomiskt skall komma till stånd. <i>Bedömning:</i> <i>Ingen betydande miljöpåverkan.</i>
”Bygg utspritt”	Innebär sämre förutsättningar att åstadkomma en resurssnål energiförsörjning. Huvuddelen av tillkommande bebyggelse måste värmas med el eller el i kombination med enskilda bergvärmepumpar. <i>Bedömning:</i> <i>Betydande negativ miljöpåverkan.</i>
”Bygg mindre”	Även vid en mindre utbyggnad finns förutsättningar att bygga närvärmeverk. <i>Bedömning:</i> <i>Positiv miljöpåverkan (under förutsättning att biobränsleeldad fjärrvärme byggs ut).</i>

Storlagen fjällmiljö

Sker någon påverkan på fjällmiljön?

Planförslaget	Utbyggnadsområdena för boende ligger på behörigt avstånd från kalfjällsområdena. Föreslagna nya liftar med nedfarter kommer att påverka vissa begränsade delar av kalfjällsområdet. Ett relativt stort bäddtillskott kommer att öka det totala antalet gäster i området. Huvuddelen av gästerna förväntas besöka området under vintersäsongen, även om det är önskvärt med en utökning av sommarsäsongen för att därigenom skapa bättre förutsättningar för helårssysselsättning. Ökad bäddvolym kan innebära ökad tillströmning till kalfjällsområdet, men detta motverkas i viss mån av förändrade vanor. Andelen gäster som vandrar i fjället eller åker på längre skidturer minskar successivt medan kortare turer och andra typer av aktiviteter ökar. Besökarna är också betydligt mer ledbundna än tidigare, vilket minskar ett mera utspritt slitage. Sammantaget förväntas inte slitaget av fjällmiljön öka, trots ett betydande bäddtillskott i området. <i>Bedömning:</i> <i>Ingen betydande miljöpåverkan.</i>
Nollalternativ	Innebär ingen förändrad påverkan på fjällmiljön. <i>Bedömning:</i> <i>Ingen betydande miljöpåverkan.</i>
”Bygg utspritt”	Kan leda till ett utökat antal stigar upp mot fjället i förhållande till planförslaget, men innebär å andra sidan mindre koncentration av besökare på kalfjället. <i>Bedömning:</i> <i>Ingen betydande miljöpåverkan.</i>

”Bygg mindre”	Utifrån ovanstående redovisning är skillnaden mellan alternativet ”bygg mindre” och planförslaget relativt liten. <i>Bedömning:</i> <i>Ingen betydande miljöpåverkan.</i>
---------------	---

Luft och klimat

Mer/mindre luftföroreningar, utsläpp av försurande ämnen, växthusgaser och stoftpartiklar?

Planförslaget	Ett utökat bäddantal i området kommer att generera mer trafikarbete och därmed alstra luftföroreningar, utsläpp av försurande ämnen och växthusgaser. Trots ökningar bedöms dock nivåerna ligga långt under gränsvärdena för miljö kvalitetsnormen för utomhusluft. Ökad andel kollektivtrafik, ökad andel miljöbilar samt resurssnåla uppvärmningssystem kan dock i viss mån förväntas motverka de negativa påverkningarna på luft och klimat. <i>Bedömning:</i> <i>Lite negativ miljöpåverkan</i>
Nollalternativ	Innebär oförändrad påverkan på luft och klimat. <i>Bedömning:</i> <i>Ingen betydande miljöpåverkan.</i>
”Bygg utspritt”	Alstrar mer trafikarbete och innebär sämre förutsättningar för resurssnåla uppvärmningssystem. <i>Bedömning:</i> <i>Betydande negativ miljöpåverkan.</i>
”Bygg mindre”	En mindre utbyggnad innebär mindre påverkan på luft och klimat. Försämrar dock möjligheten att öka andelen kollektivtrafik. <i>Bedömning:</i> <i>Ingen betydande miljöpåverkan.</i>

Stimulerar planen en utbyggnad av kollektivtrafiken?

Planförslaget	Utökat bäddantal i området förbättrar förutsättningar för kollektivtrafik i form av linjebussar och charterbussar. <i>Bedömning:</i> <i>Positiv miljöpåverkan</i>
Nollalternativ	Inget bäddtillskott som möjliggör förbättring av kollektivtrafiken. <i>Bedömning:</i> <i>Ingen betydande miljöpåverkan.</i>

”Bygg utspritt”	Påverkar inte resandet till själva destinationen men innebär försämrade möjligheter för utökad intern kollektivtrafik mellan de olika skidområdena och byarna i området. <i>Bedömning:</i> <i>Liten negativ miljöpåverkan.</i>
”Bygg mindre”	En mindre utbyggnad försämrar möjligheten att öka andelen kollektivtrafik. <i>Bedömning:</i> <i>Lite negativ miljöpåverkan.</i>

Rennäring

Försämrar/förbättras förutsättningarna för rennäringen i området?

Planförslaget	Planförslaget är utformat så att den lokala befintliga flyttleden genom området även fortsättningsvis kan användas (Flyttledens detaljsträckning genom Sångbäcksvallsområdet har redovisats av Tossåsens sameby). De föreslagna utbyggnadsområdena ligger inom riksintresseområde för rennäringen, men i nära anslutning till befintlig bebyggelse. Planförslaget innebär ett ökat antal besökare i området och därmed mer människor ute på fjället. Ingen erinran har framförts mot dessa områden vid arbetsgruppsmöten där representanter från samebyn deltagit. <i>Bedömning:</i> <i>Ingen betydande miljöpåverkan.</i>
Nollalternativ	Innebär ingen förändring jämfört med nuvarande förhållanden. <i>Bedömning:</i> <i>Ingen betydande miljöpåverkan.</i>
”Bygg utspritt”	Kan medföra fler besökare i de yttre delarna av fjällområdet jämfört med planförslaget. <i>Bedömning:</i> <i>Lite negativ påverkan.</i>
”Bygg mindre”	En mindre utbyggnad innebär färre besökare i området, men marginell skillnad vad avser påverkan på rennäringen jämfört med huvudalternativet. <i>Bedömning:</i> <i>Ingen betydande miljöpåverkan.</i>

Övriga konsekvenser

Enligt plan- och bygglagen skall även planförslagets konsekvenser av social och samhällsekonomisk karaktär redovisas.

Sociala aspekter

Förbättras/försämras de sociala kvalitéerna för boende i området?

Planförslaget	En utbyggnad av turismen i området förbättrar allmänt aktivitetsutbudet vilket även kommer de fastboende i området tillgodo. Utbyggnaderna skapar också bättre underlag för den kommersiella och offentliga servicen i området. Befintliga affärer i Klövsjö by får ett bättre underlag, utbyggnaden skapar utökad sysselsättning som innebär fler permanentboende i området, vilket förbättrar underlaget för barnomsorg och skola. En utbyggnad förbättrar förutsättningarna för stadigvarande sysselsättning i området, vilket utgör en väsentlig del av den samlade livskvaliteten för fastboende i området. <i>Bedömning:</i> <i>Betydande positiv påverkan (på sociala aspekter).</i>
Nollalternativ	Skapar inte förutsättningar för några förändringar beträffande sociala värden. Kan istället innebära allmän stagnation som negativt påverkar livskvaliteten för fastboende. <i>Bedömning:</i> <i>Lite negativ påverkan på sociala aspekter.</i>
”Bygg utspjutt”	Ger i stort samma påverkan som planförslaget men kan göra destinationen något mindre attraktiv än planförslaget och därmed innebära något mindre positiva effekter för permanentboende i området. <i>Bedömning:</i> <i>Viss positiv påverkan på sociala aspekter.</i>
”Bygg mindre”	En mindre utbyggnad försämrar utvecklingsförutsättningarna, vilket i sin tur minskar på underlag för service, skola, barnomsorg mm <i>Bedömning:</i> <i>Lite negativ påverkan på sociala aspekter.</i>

Samhällsekonomiska aspekter

Förbättrade/försämrade förutsättningar för företagande och ekonomisk utveckling i området?

Planförslaget	Planförslaget möjliggör investeringar i storleksordningen 1,5 - 2 miljarder kronor. Detta skapar förutsättningar för förbättrat underlag för befintliga företag, uppstart av nya företag samt en positiv miljö för entreprenörskap och företagande. En utbyggnad i området förväntas också ge positiva effekter för kringliggande bygder. <i>Bedömning:</i> <i>Betydande positiv påverkan på samhälls ekonomin.</i>
---------------	---

Nollalternativ	Innebär sämre förutsättningar för utökad företagsamhet samt en successiv stagnation i området, vilket på sikt försämrar områdets attraktivitet. <i>Bedömning:</i> <i>Betydande negativ påverkan på samhällsekonomin.</i>
”Bygg utspritt”	Kan innebära en något sämre samlad attraktivitet för destinationen, men ger i övrigt huvudsakligen samma effekter som planförslaget. <i>Bedömning:</i> <i>Positiv påverkan på samhällsekonomin.</i>
”Bygg mindre”	En mindre utbyggnad innebär mindre investeringar, vilket försämrar utvecklingsförutsättningarna. <i>Bedömning:</i> <i>Begränsad positiv påverkan på samhällsekonomin.</i>

Förbättrade/försämrade förutsättningar för sysselsättning?

Planförslaget	En utbyggnad enligt planförslaget förväntas skapa ca 100 - 150 nya årsarbeten i området. Detta är av avgörande betydelse för kommunens utveckling då turismen idag utgör den viktigaste näringsgrenen. Utan en positiv utveckling i kommunens turistområden kommer befolkningsminskningen att accelerera ytterligare samtidigt som den kommunala ekonomin försämras. Detta får negativa konsekvenser för kommunens förmåga att bibehålla önskvärd service. <i>Bedömning:</i> <i>Betydande positiv påverkan på sysselsättningseffekten.</i>
Nollalternativ	Ger ytterst marginella positiva effekter på sysselsättningen i området. På sikt kan områdets attraktivitet försämrars, vilket innebär färre arbetstillfällen inom turistnäringen och därmed ökad befolkningsminskning i kommunen. <i>Bedömning:</i> <i>Betydande negativ påverkan på sysselsättningseffekten.</i>
”Bygg utspritt”	Kan innebära en något mindre samlad attraktivitet för destinationen, vilket något försämrar sysselsättningseffekterna jämfört med planförslaget. <i>Bedömning:</i> <i>Positiv påverkan på sysselsättningseffekterna.</i>
”Bygg mindre”	En mindre utbyggnad försämrar utvecklingsförutsättningarna, vilket i sin tur minskar sysselsättningseffekten <i>Bedömning:</i> <i>Begränsad positiv påverkan på sysselsättningen.</i>

Beaktande av mål

Enligt 6:12 MB skall en miljökonsekvensbeskrivning innehålla en beskrivning av hur relevanta miljö kvalitetsmål och annan miljöhänsyn beaktas i planen. Av de 16 nationella miljö kvalitetsmålen berörs planen av i första hand av 8 mål. Påverkan på dessa finns indirekt redovisat i avsnittet identifiering och bedömning av miljö påverkan. Nedan görs en sammanfattning utifrån de berörda målen:

Begränsad klimatpåverkan

Utbyggnaden genererar ökad trafik som bidrar till utsläppen av koldioxid. En koncentrerad utbyggnad minskar behovet av lokal biltrafik samt förbättrar förutsättningarna för utökad intern lokaltrafik mellan de olika skidområdena i planområdet.

Frisk luft, bara naturlig försurning

Se begränsad klimatpåverkan ovan.

Levande sjöar och vattendrag

Planförslaget bedöms inte påverka möjligheterna att uppnå detta mål under förutsättning att kommunen bygger ut de kommunala avloppsreningsanläggningarna i området.

Myllrande våtmarker

Inom planområdet finns inga våtmarker som ingår i den nationella Myrskyddsplanen. Däremot finns tre våtmarker som klassats som värdefulla eller särskilt värdefulla i Länsstyrelsens våtmarksinventering. Ingen av dessa påverkas dock av några exploateringsområden. Några mindre våtmarker som inte inventerats kommer att påverkas, men den totala påverkan på områdets våtmarker bedöms som liten.

Storlagen fjällmiljö

Planförslaget bedöms inte påverka fjällområdets flora och fauna, fiskbestånd, samiska miljöer eller fjällnära jordbruk/fäbodan eller betesförhållanden för rennäringen. Fler gäster i området ökar förutsättningarna för vidareförädling av råvaror från det fjällnära jordbruket, vilket är en förutsättning för att bevara den riksintressanta kulturmiljön i området. I planförslaget föreslås regleringar av snöskotertrafiken.

Grundvatten av god kvalitet

Befintliga kommunala och enskilda vattentäkter inom området är inte formellt skyddade genom bildande av vattenskyddsområde. Miljö- och byggnadsnämnden har dock beslutat om ”skyddscirklar” på 150 m kring huvuddelen av alla enskilda vattentäkter. Den föreslagna markanvändningen bedöms inte ge upphov till förändringar av grundvattennivåer som påverkar framtida vattenförsörjningar, markstabilitet eller växt- och djurliv under förutsättning att kommunen bygger ut de kommunala avloppsreningsanläggningarna i området.

Levande skogar

Föreslagna utbyggnadsområden för boende och utförsåkningsanläggningar berör inga nyckelbiotoper eller andra särskilt utpekade kända områden med höga naturvärden. Utbyggnadsområdena ianspråkar viss produktiv skogsmark. Detaljplaneringen av exploateringsområdena kommer att föregås av en översiktlig naturvärdesinventering.

God bebyggd miljö

Kommunen har börjat att arbeta aktivt med bebyggelsens utformning i turistområden. God arkitektur som samspelar med omgivande landskap, bidrar till att säkerställa de olika destinationernas attraktivitet. Kommunen har därför fört in särskilda bestämmelser för bebyggelsens utformning vid upprättande av detaljplaner och även bevakat utformningsfrågorna i enskild bygglovprövning.

Ett rikt växt- och djurliv

Sammansättningen av växt- och djurlivet är inte närmare känt inom planområdet, förutom det som redovisats i genomförda inventeringar rörande riksintressen, våtmarker och nyckelbiotopsinventeringar i ”Skogens Pärlor”. Målet beaktas genom att det ställs krav på översiktliga naturvärdesinventeringar som underlag för större detaljplaner.

Påverkan på riksintressen

Riksintressen enligt 3 och 4 kap miljöbalken bedöms sammantaget inte påverkas negativt av översiktsplanen.

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer finns, förutom för luft, för en rad luftförorenande ämnen bl a kvävedioxid, kolmonoxid, bensen, partiklar och ozon. Någon kontroll av nivåerna genomförs inte på några platser inom planområdet. De aktuella trafikmängderna och förhållandena i övrigt pekar dock på att gränsvärdena inte kommer att överskridas p g a planförslagets ökade trafik.

Jämställdhet

Kommunens planeringsarbete bedrivs med ett tydligt underifrånperspektiv och med aktiv medverkan av lokala partsammansatta arbetsgrupper, vilket öppnar för både kvinnors och mäns medverkan i planprocessen. Kommunen konstaterar samtidigt att det är svårt att på översiktsplanenivå konkretisera jämställdhetsaspekterna. Den översiktliga planeringen är relativt könsneutral och berör endast till viss del frågor där jämställdhetsaspekten kan konkretiseras.

De tillväxt- och utvecklingsmöjligheter som översiktsplanen tillskapar inom turistnäringen breddar dock arbetsmarknaden för både män och kvinnor. En tillväxt skapar också underlag för förbättrad kommersiell och offentlig service som allmänt är positivt för jämställdhetsarbetet.

Sammanfattande redogörelse

Miljöbedömningarna görs för att miljöaspekterna skall komma in i planeringen i ett tidigt stadium. Detta görs genom en identifiering av tänkbara konsekvenser. Den genomförda identifieringen och bedömningen visar att det förslag som förordas i översiktsplanen inte medför någon betydande negativ påverkan på miljön under förutsättning att de planerade utbyggnaderna av kommunala avloppsreningsanläggningar i området kommer till utförande. Planförslaget är att föredra framför de alternativ som är presenterade som jämförelse.

Det föreslagna alternativet innebär ett betydande bäddtillskott och att nya utförsåkningsanläggningar byggs, men utbyggnaderna koncentreras och förläggs huvudsakligen i direkt anslutning till redan bebyggda områden. Bebyggelsen tillåts inte kliva allt för nära kalfjället med tillhörande björkskogsregion och förläggs i syd- eller sydvästsluttningar som är att föredra ur energisynpunkt. Koncentrationen och närheten till alpina anläggningar, som är huvudaktiviteten i området, bidrar till att minska interna trafikrörelser. Förslaget skapar möjligheter för en kraftig tillväxt i området som i sin tur skapar sysselsättning och företagsutveckling. Det bör också noteras att planen har en ca 15-20 årig tidshorisont, vilket innebär att utbyggnadstakten jämt fördelad blir ca 40-60 nya lägenheter/fritidshus per år.

Nollalternativet innebär bibehållen naturmiljö och fortsatt skogsbruk. Nollalternativet skulle dock innebära kraftiga begränsningar i områdets utveckling och på sikt innebära en stagnation som medför att destinationens attraktivitet försämras. Nollalternativet är till fördel för den ekologiska dimensionen av hållbarhetsaspekten men är uppenbart negativ för den sociala- och ekonomiska dimensionen.

Alternativet ”Bygg utspritt” innebär större markkonsumtion och sämre förutsättningar för ski in/ski out,

vilket ökar det interna trafikarbetet i området. Dessutom kan alternativet innebära att destinationen som helhet blir mindre attraktiv, vilket på sikt negativt påverkar sysselsättningseffekten i området.

Alternativet ”Bygg mindre” är positivt för naturmiljön, klimatpåverkan mm och är liksom nollalternativet till fördel för den ekologiska dimensionen av hållbarhetsaspekten men är inte lika positivt för den sociala- och ekonomiska dimensionen som huvudalternativet.

Sammanvägt bedöms planförslaget tillskapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar utveckling i området. Sammanfattningsvis bedöms de föreslagna kompletteringarna eller förtätningar av befintliga detaljplaner inte medföra någon betydande miljöpåverkan. De nya större utbyggnadsområdena öster om Sångbäcken i Storhognaområdet, utbyggnaden sydost om liftar mm i Katrinaområdet samt utbyggnaden av utförsåkningsanläggningar som föreslagits i norra delen av Katrinaområdet, är av sådan omfattning att de bedöms medföra viss miljöpåverkan, men dock inte att de sammanvägt medför en betydande miljöpåverkan.

Behov av miljökonsekvensbeskrivning för detaljplaner

De tre ovan nämnda större utbyggnadsområdena kommer att omfatta både skidbackar, skidliftar eller linbana med tillhörande anläggningar samt hotellkomplex eller fritidsbyar med tillhörande anläggningar, vilket innebär att miljökonsekvensbeskrivning (MKB) skall upprättas enligt kraven i miljöbalken. För dessa områden skall också översiktliga naturvärdesinventeringar utgöra underlag för upprättande av MKB och detaljplaner. För de flesta exploateringsområdena kommer det enligt länsstyrelsen att krävas arkeologisk utredning innan de kan exploateras.

Fortsatt planering

Översiktsplanen

Förslaget till översiktsplan för Storhogna-Sångbäcksvallen-Katrinaområdet skickas ut på samråd under våren 2007. Efter samrådsskedet sammanställs inkomna synpunkter i en samrådsredogörelse som kan resultera i förändringar i planförslaget. Därefter ställs detta ut för allmän granskning varefter inkomna synpunkter sammanställs i ett utlåtande. Översiktsplanen beräknas kunna antas av kommunfullmäktige under hösten 2007.

Översiktsplanen skall därefter fungera som vägledning och program för de detaljplaner som skall upprättas för olika delar av området.

Detaljplaner

Efter översiktsplanens antagande kan ett flertal detaljplaner upprättas för de olika delområdenas utbyggnad. Det är respektive markägare/exploatör som ansvarar för upprättande av de enskilda detaljplanerna i samråd med miljö- och byggnadsnämnden inom kommunen.

Mellankommunal samordning

Översiktsplanerna för Vemdalen – Björnrikeområdet (Härjedalens kommun) och Storhogna – Sångbäcken – Katrinaområdet (Bergs kommun) berör samma fjällområde. Inom resp kommun har inledningsvis övervägts behovet av en närmare samordning av planarbetet, men därvidlag konstaterats att så länge den hittillsvarande huvudstrukturen avseende markanvändningen bibehålls, kan resp kommun genomföra sin egen översyn utan närmare samordning. Planförfattaren, som är stadsarkitekt i bägge kommunerna, har varit planförfattare för bägge planerna. Behovet av samordning har därför kunnat diskuteras under hand i det löpande planarbetet.

I bägge kommunerna har inriktningen varit att föreslå tillkommande bebyggelse i nära anslutning till redan befintliga områden. I gränsområdena föreslås ingen större förändring av markanvändningen som föranleder behov av ett närmare samarbete. Den kommunövergripande planstrukturen och markanvändningen som lades fast i ett gemensamt planarbete i slutet på 1970 –talet, bibehålls alltså i stort.

Hela området fungerar som en sammanhållen destination med gemensamt liftkort, sammanbundna preparerade skidspår och sammanbundet system av vinter- och sommarleder. I området finns skidbuss som möjliggör kollektiva transporter mellan de olika skidområdena. Ett ökat bäddtillskott till destinationen som helhet förbättrar underlaget för skidbussen och kan medföra ökad turtäthet.

I resp fördjupad översiktsplan slås fast att de befintliga led- och spårsystemen har en bra lokalisering och att inga nya bebyggelseområden föreslås på platser som negativt påverkar dessa kommungränsöverskridande system.

De viktiga områdena för rekreation och friluftsliv, som också är gränsöverskridande, påverkas inte av planförslagen. Gränserna för dessa områden bibehålls i stort intakta från de tidigare översiktsplanarbetet som bedrevs samordnat mellan Härjedalens och Bergs kommuner under slutet på 1970-talet.

Det har hellre inte varit aktuellt att samordna VA lösningarna över kommungränsen. I Härjedalens kommun finns sedan länge ett väl utbyggt kommunalt VA nät. I Bergs kommun behövs ett helt nytt system som också omfattar Klövsjö by. Detta har tillsammans med avstånd, vattendelare mm inneburit en inriktning mot egen lösning inom kommunen.

Det är endast inom skoteråkningen som kommunerna har sett behov av en samordnad planeringsinsats, vilket också utförligt beskrivs i resp planhandling.

Bifogas kartor som innehåller föreslagen markanvändning inom resp kommun. Uppförstorat utdrag för de centrala delarna bifogas också för ökad läsbarhet.

Naturbeskrivning av föreslagna exploateringsområden i Storhogna-Sångbäckvallen-Katrina. Utgör bilaga till Länsstyrelsens samrådsyttrande

I samtliga områden som nedan bedömts vara lämpliga för utbyggnad behövs kompletterande naturinventeringar för att betydande naturvärden ska kunna skyddas och göra boendemiljön mer attraktiv.

B1 norra (Anm. Länsstyrelsens naturinventerare kände inte till att en detaljplan för området var utställd och att länsstyrelsen yttrat sig över denna)

Områdes- och naturbeskrivning

Äldre gles barrblandskog på fjällsluttning med i huvudsak gran och inslag av grova solitära tallar samt björk. Kontinuitetsskog. I väster finns en mycket fin talldominerad värdekärna med stort inslag av månghundraåriga levande tallar (en tall över 70 cm dbh!) och grova torrträd av främst tall men också gran. Även måttligt inslag av äldre gran- och tallågor. Fint rekreationsområde i ett annars tätbebyggt centralt område.

Yttrande: I väster mycket olämpligt med exploatering naturskyddssynpunkt.

Delområdet har mycket stora naturvärden i de västra delarna och denna del bör helt uteslutas för nybyggnationer och sparas intakt. Eventuellt kan ett mindre antal tomter accepteras i öster med hänsyn tagen så att t.ex. äldre levande träd och torrträd lämnas kvar inom tomtmarken. Byggnationerna kan förslagsvis utgöras av större lägenhetshus för att maximera antalet bäddar/ytenhet. Kompletterande naturinventeringar behövs för att exakt avgränsa värdekärnan och som underlag för exploatering i öster. Föreliggande förslag till detaljplan som innebär byggnation av hela området har inte grundats på någon sådan inventering, så som länsstyrelsen påpekade vid planremissen.

B1 södra inklusive BS1 (Anm. Länsstyrelsens naturinventerare kände inte till att en detaljplan för området var utställd och att länsstyrelsen yttrat sig över denna)

Områdes- och naturbeskrivning

Ostsluttning med äldre, ganska gles barrskog. Längst i väster (de högsta delarna av området, se karta) finns granskog med allmänt med ofta grova 250-åriga träd och måttligt med delvis grova granlångor och torrträd. Flera granar över 50 cm dbh, en ca 80 cm dbh! Fläckvis urskogsliknande. Nedan detta i höjddled ligger några hektar ganska trivial granskog med 150- till 200-åriga träd och ont om död ved. Nedre halvan av området täcks av tämligen gles talldominerad skog med 150- till 200-åriga träd, inslag av äldre tall än så samt några talltorrakor.

Rödlistade arter (främst i övre delen): NT rosenticka, NT rynkskinn (flera meter lång fruktkropp), NT gammelgranskål, NT knottrig blåslav

Yttrande: Mycket olämpligt med exploatering i den västra fjärdedelen av området. Naturanpassad exploatering kan genomföras i resten av området.

Delområdet har mycket höga naturvärden i de västra delarna och denna del bör helt uteslutas för nybyggnationer och sparas intakt. I övriga delar kan tomter accepteras ur naturvårdssynpunkt med hänsyn tagen så att t.ex. äldre levande träd och torrträd lämnas kvar inom tomtmarken. Byggnationerna bör här utgöras av större lägenhetshus för att maximera antalet bäddar/ytenhet. Kompletterande

naturinventeringar behövs för att exakt avgränsa värdekärnan. Föreliggande förslag till detaljplan som innebär byggnation av hela området har inte grundats på någon sådan inventering. Detaljplanens område ”Utsikten södra” ligger omedelbart söder om B1 södra och inventerades inte av länsstyrelsen.

B2 nordvästra

Områdes- och naturbeskrivning

Sydvästsluttning med barrblandskog med allmän förekomst av 200- till 250-årig gran och tall, ofta grövre träd. Ännu äldre träd finns. Fina torrträd av tall och gran förekommer frekvent. Söder om kraftledningen är naturvärdena delvis något lägre, en del granlågor och torrträd finns dock. En mindre myr/mosse finns i delen norr om kraftledningen.

Yttrande: mycket olämpligt med utbyggnad

Ny bebyggelse här är mycket olämpligt ur naturvårdssynpunkt. Skogen utgörs till större delen av värdefull naturskog av hög ålder med gamla grova levande och döda träd. Exploateringen är enligt naturskydd även olämplig med hänsyn till friluftslivet, eftersom den direkt inkräktar på det enda kvarvarande större rekreatiomsområdet inom Storhogna-Sångbäckenområdet som redan idag används för skidåkning i fina skidspår och turåkning. Områdets skidspår inbjuder även till t ex jogging sommartid. Dess belägenhet i sydvästsluttningen med vidsträckt utsikt inbjuder sålunda till friluftsliv året om. I området finns en mindre myrmark med dräneringsbehov och dikning här skulle riskera att skada Sångbäcken.

B2 norra och nordöstra

Områdes- och naturbeskrivning

Västsluttning som täcks av gles, lågproduktiv, omväxlande tall- och grandominerad barrblandskog. Överallt är skogen gammal kontinuitetsskog med allmänt med tall och gran i 200-årsåldern. Drygt hälften av området är mycket värdefull naturskog med 250-årig gran och inslag av flerhundraåriga tallar samt måttligt – allmänt med mestadels stående död ved av gran och tall, ställvis rikligt med torrträd av gran. Fläckvis urskogsliknande skog. Flera rödlistade arter hittades. Strax nordost om den lilla myr som passerar av kraftledningen finns ett mindre mycket intressant område med allmänt med flerhundraåriga tallar och en hel del torrakor och lågor av tall. Även korridorerna för skidspår och kraftledning genom exploateringsområdet innehåller till stor del skog med höga naturvärden. Nordöstra, östligaste samt nordvästligaste delen av området är mer triviala. Exploateringsområdet BS2, där centrum planeras, består till hälften av glesbevuxen myrmark medan andra hälften är gles skog med 250- till 300-åriga tallar samt ett antal torrträd av gran. Även flera andra delar är fuktig mark eller på gränsen till myrmark. På en höjdrygg som löper in från öster ligger två tungor med blockmark med glest trädskikt av tallar i 250-årsåldern och äldre.

Rödlistade arter: VU liten sotlav (RN 1413837, 6932789), VU tretåig hackspett (1413986, 6932707), NT gränsticka, NT gammelgranskål, NT knottrig blåslav (allmän), NT skrovellav

Övrig art: blodticka

Yttrande: mycket olämpligt med utbyggnad

Ny bebyggelse här är mycket olämpligt ur naturvårdssynpunkt. Skogen utgörs till större delen av mycket värdefull naturskog av hög ålder med gamla grova levande och döda träd. Exploateringen är även olämplig av skäl som anges under område B2 nordvästra. I området finns flera myrmarker och andra fuktiga marker med dräneringsbehov och dikning här skulle riskera att skada Sångbäcken.

B2 sydöst

Områdes- och naturbeskrivning

Området ligger högre upp i en sydvänd fjällsluttning. Västra delarna är att betrakta som myrimpediment, med endast mycket gles trädvegetation (grov äldre tall och även gran). I nordväst finns en fin värdekärna med äldre grandominerad kontinuitetsskog (över 200-åriga granar). Här finns även ett allmänt inslag av stående torrgran. I söder finns en till mycket intressant värdekärna av gles talldominerad skog med träd minst i 300 års åldern (minst 1 ha). Nordöstra och östra delarna utgörs mest av lågproduktiv blockrik (småblockig) mark. Mycket stenskravel i dagen. I sydöst finns ett mindre parti granskog med inslag av grova stående torrträd.

Yttrande: mycket olämpligt med utbyggnad

Ny bebyggelse här är mycket olämpligt ur naturvårdssynpunkt. Området består delvis av myrmark med stora dräneringsbehov och skogen utgörs till större delen av mycket värdefull naturskog av hög ålder. Exploateringen är även olämplig av skäl som anges under område B2 nordvästra.

B2 söder

Områdes- och naturbeskrivning

Området består av grandominerad kontinuitetsskog, relativt högvuxen i södra delarna, och även fläckvist fina förekomster av garnlav. Sparsamt med lågor och stående torrträd förutom i ett större område (ca 2 ha) i sydöst som är en värdekärna bevuxen med både äldre gran och partier med gles äldre talldominerad skog. Inslag av död ved (stående och liggande) är sparsamt- allmänt. Sluttningen i väster ner mot Sångbäcken är terrasslik med en blandning av fuktig mark och mindre torra höjder.

Yttrande: mycket olämpligt med utbyggnad

Ny bebyggelse här är mycket olämpligt ur naturvårdssynpunkt. Området består delvis värdefull naturskog med äldsta träd över 200 år (enstaka äldre tallar är ännu äldre). Exploateringen är även olämplig eftersom den direkt inkräktar på det enda kvarvarande större rekreationsområdet inom Storhogna-Sångbäckenområdet som redan idag används för skidåkning i fina skidspår och turåkning (se samma kommentarer som i yttrande B2:nv). Här är det även viktigt att beakta strandskyddet om 100 m från Sångbäcken.

B2 sydväst

Områdes- och naturbeskrivning

Mindre granskogsområde med inslag av källdråg och fuktig mark, ligger i nära anslutning till liftsystemet. Kontinuitetsskog med träd i ca 200 års ålder.

Yttrande: olämpligt med utbyggnad

Ny bebyggelse här är olämpligt ur flera aspekter. I stort gäller samma kommentarer som för för övriga B2.

B3

Områdes- och naturbeskrivning

Grandominerad gles kontinuitetsskog med inslag av äldre träd i ca 200-års åldern (klonbildande gran), i övrigt förhållandevis trivialskog med björkinslag. Endast enstaka lågor och torrträd. Solitära tallar (~100-150 år) finns i några få exemplar. Flera högar av färsk tjäderspillning noterades.

Yttrande: Lämpligt med utbyggnad, dock är inte bebyggelse lämplig längre väster ut än där skidspåret går idag.

Vid utbyggnaden bör hänsyn tas för att lämna kvar äldre träd och de enstaka torrträden på tomtmarken.

Koncentrera gärna utbyggnaden mellan befintlig väg i söder, öster och nordöst samt skidspåret i väster.

B4

Områdes- och naturbeskrivning

Flack sydsluttning med till största delen gles – mycket gles talldominerad skog med 130- till 200-åriga träd. Enstaka tallar 300 år och äldre finns, likaså senvuxna granar äldre än 200 år. Ont om död ved, enstaka talltorrakor finns.

Yttrande: Lämpligt med utbyggnad.

Området är lämpligt att bebygga eftersom det redan finns nära angränsande bebyggelse och en dragen väg. Nybyggnation kräver att hänsyn tas så att gamla träd och torrträd inte skadas. Dessa strukturer kan istället vara ett värdefullt inslag på tomtmarken och passa in i fritidsområdets ”naturprofil”.

B5

Områdes- och naturbeskrivning

Grandominerad kontinuitetsskog med inslag av äldre träd i ca 200-års åldern (klonbildande gran), i övrigt förhållandevis trivialskog med björkinslag. Det finns även enstaka solitära tallar. I nordöst glesnar skogen betydligt och här ökar inslaget av död ved till sparsamt-måttligt, framförallt som stående torrgran. Området gränsar i norr till redan befintlig bebyggelse

Yttrande: Lämpligt med utbyggnad, förutom längst i nordöst (sista 100-150 m av B5) som bör lämnas obebyggt

Vid utbyggnaden bör hänsyn tas för att lämna kvar äldre träd och de enstaka torrträden på tomtmarken. Lämna minst en trädlängds avstånd till Karl XI:s väg i söder.

B6

Områdes- och naturbeskrivning

Flack sydostsluttning med till stor del gles, lågproduktiv, mestadels grandominerad skog med allmänt med 200-250 år gamla träd, enstaka grova ännu äldre gammeltallar och ca senvuxna 300-åriga granar. Död ved, delvis grov, förekommer måttligt – fläckvis allmänt, mest av stående och liggande gran men även tall. I norra delen tätare och mer produktiv skog. Värdekärnan fortsätter österut utanför området. Rödlistade arter: NT gränsticka, NT gammelgranskål, NT knotttrig blåslav, NT violmussling (strax söder om området)

Yttrande: mycket olämpligt med utbyggnad.

I princip hela området utgörs av naturskog med höga naturvärden, vilket gör det mycket olämpligt för exploatering. En utbyggnad skulle också få den oönskade effekten att det bebyggda området växer utåt i stället för att förtätas inåt.

B7

Områdes- och naturbeskrivning

Relativt gles fjällskog, grandominerad med stort björkinslag. Endast enstaka solitära tallar. Kontinuitetsskog med måttligt inslag av äldre gran över 200 år. Marken är stundtals block. Området ligger i utkanten av nuvarande bebyggelse och är i väster endast avskilt av en smal remsa skog innan kalfjället tar vid. Lågor saknas i stort sett, dock förekommer en del stående torrgranar. Ingen värdekärna, förutom i sydostligaste delen där värdekärnan från B6 når in.

Rödlistad art: NT knottrig blåslav

Yttrande: lämpligt med viss utbyggnad

Delområdets belägenhet i ytterkant av befintlig bebyggelse gör det mindre lämpligt att bebygga eftersom exploateringsområdet i så fall "växer utåt" istället för att koncentreras inom nuvarande gränser. Slutningen upp mot Högtelen i norr har frilufts- och rekreationsvärde och risken är stor att en större exploatering nu dessutom skulle kunna motivera ytterligare exploatering radiellt i framtiden. Naturvärdena inom detta område är dock mestadels svaga.

B8

Områdes- och naturbeskrivning

Gles fjällskog med mindre grankloner, björk och gamla (~200-250 år) solitära tallar. Även enstaka torrträd. Högre naturvärden i de centrala och norra delarna, mer trivial skog i söder. Området ligger på sydvästsluttning och gränsar till kalfjället. Tunt jordlager, troligen fjällimpediment.

Rödlistade arter: NT ladlav, NT knottrig blåslav; övrigt: tallticka.

Yttrande: olämpligt med utbyggnad

Ny bebyggelse här är olämplig dels med hänsyn till ovan beskrivna naturvärden, men också ur aspekter för det rörliga friluftslivet. Då omgivande delar av denna fjällsluttning redan är bebyggd kan denna drygt 100 m långa obbyggda passage fungera som ett lämpligt färdval för besökare som vill vandra/åka skidor upp mot denna sluttning. Om nybyggnation ändå aktualiseras bör antalet tomter minska till 3-4 st och endast förläggas i de södra delarna, eftersom naturvärden här är lägre. Försök påverka så att fritidshusen byggs i mindre storlek för att det mest ska bli klen björk som behöver tas bort på de nya tomterna och inte äldre tall och gran samt torrträd.

B9

Områdes- och naturbeskrivning

Mindre område som ligger i en sydsluttning. Skogen domineras av gran (med träd i ~200 års ålder) med björkinslag. Enstaka grövre torrgranar, samt ett antal grova gamla (avsågade) tallågor. Området ligger inom redan bebyggt område.

Rödlistade arter: VU liten sotlav (RN 1412597, 6933941), NT knottrig blåslav, NT dvärgbägarlav.

Yttrande: Lämpligt med utbyggnad. Hänsyn bör lämnas till befintliga naturvärden

Området är lämpligt att bebygga eftersom det redan finns nära angränsande bebyggelse och en dragen väg. Nybyggnation kräver att hänsyn tas så att gamla träd, lågor och torrträd inte skadas. Dessa strukturer kan istället vara ett värdefullt inslag på tomtmarken och passa in i fritidsområdets "naturprofil".

B10

Områdes- och naturbeskrivning

Ostsluttning ned mot Sångbäcken. Till största delen trivial grandominerad skog med inslag av 150- till 200-åriga träd samt ont om död ved. I sydligaste delen av området finns mossar blandat med moränkullar med glest trädskikt dominerat av tall.

Yttrande: Lämpligt med utbyggnad. Gränsen för området ligger på tillräckligt avstånd från bäcken men bör inte flyttas närmare.

Delområdet ligger i närheten av ett redan tätbebyggt område och området håller inga större naturvärden förutom närheten till Sångbäcken. Inslaget av fuktig mark kan innebära omfattande dränerings/

dikningsarbeten och för detta måste stor försiktighet iakttas så att inte Sångbäcken skadas. Hänsyn ska i möjligaste mån tas för att lämna kvar äldre träd mellan huskropparna.

B11

Områdes- och naturbeskrivning

Grandominerad kontinuitetsskog med inslag av äldre träd i ~200-års åldern, i övrigt förhållandevis trivial skog. Mindre värdekärna med sparsamt av död ved finns i de södra delarna vid en mindre höjd. Marken sluttar nästan omgående svagt-måttligt mot öster och Sångbäcken och är här fuktig. Mer kuperat och brantare sluttning i söder. Området splittras i dag redan upp av ett skidspår. Ligger i närheten av redan utbyggt område.

Yttrande: Lämpligt med utbyggnad, dock är bebyggelse närmare än ca 50 m från Sångbäcken olämplig (dvs ett avsteg från det generella strandskyddet kan sannolikt medges ur naturvårdssynpunkt). Delområdet ligger redan i närheten av ett tätbebyggt område och området håller inga större naturvärden förutom närheten till Sångbäcken och den mindre värdekärnan i söder. Inslaget av fuktig mark kan innebära omfattande dränerings/dikningsarbeten och för detta måste stor försiktighet iakttas så att inte Sångbäcken skadas. Hänsyn bör i möjligaste mån tas för att lämna kvar äldre träd mellan huskropparna.

B12

Områdes- och naturbeskrivning

Området består överlag av något tätare granskog, relativt högvuxen. Sparsamt med lågor och stående torrträd. I centrala delarna finns ett parti myrimpediment med solitär tall blandat med gran. Sluttningen i väster ner mot Sångbäcken är terrasslik med en blandning av fuktig mark och mindre torra höjder. I söder finns även en mindre ”värdekärna”

Yttrande: Olämpligt med utbyggnad i stora delar, eventuellt kan enstaka hus i ”en rad” längst i öster närmast kraftledningen vara lämpliga.

Vid utbyggnaden bör hänsyn tas för att lämna kvar äldre träd och de enstaka torrträden på tomtmarken. Koncentrera utbyggnaden mellan kraftledningen och Sångbäckens 100 m breda strandskyddsbefintlig väg i söder, öster och norr samt skidspåret i väster

B13

Områdes- och naturbeskrivning

Området består av en relativt sentida glest bevuxen slutavverkad skog med kvarlämnade tallar (~100 år), enstaka grangrupper och uppväxande björk.

Yttrande: Lämpligt med utbyggnad. Hänsyn bör tas för att lämna kvar träd på tomtmarken.

Delområdet ligger i närheten av ett redan tätbebyggt område (nybyggnationer pågår dessutom strax norr om detta) och det saknar helt större naturvärden.

B14

Områdes- och naturbeskrivning

Sydsluttning söder om Sångbäckens stugområde. Södra, östra och nordligaste delarna av området täcks till stor del av talldominerad naturskog med gott om drygt 200-åriga träd och mer eller mindre stort inslag av tallar på 300-400 år. Död ved i form av torrträd och lågor förekommer mestadels sparsamt – måttligt. I sydöstligaste hörnet av området är marken blockig och mycket kuperad med märkliga blockraviner. Flerhundraåriga tallar finns här allmänt och även en del torrträd och lågor. Urskogsliknande. Längre norrut längs områdets östgräns finns några hektar med mycket blockig mark

med glest trädskikt. 300- till 500-åriga tallar och torrakor av sådana träd förekommer här allmänt. Detta är i princip tallurskog, som ser ut att fortsätta även österut. Mellan tallpartierna samt i områdets västra del finns mer trivial grandominerad skog. I sydöstra delen av området finns i öst-västlig riktning en minst 300 m lång och 5-10 m djup ravin/kursudal med mindre lodytor. Lite myrmark ligger i områdets centrala del.

Rödlistad art: NT varglav (1415103, 6931640), övriga arter: tjäder.

Yttrande: mycket olämpligt med utbyggnad

Stora delar av området har alldeles för höga naturvärden för att exploatering ska vara lämplig. I flera övriga delar är utbyggnad olämplig p g a svårframkomlighet orsakad av blockighet och starkt kuperad mark, vilket också gäller flera av värdekärnorna. Dessutom är mindre delar myrmark. Möjligen skulle ett antal tomter kunna vara lämpliga i nordvästra delen, vilket dock skulle göra att det bebyggda området växer utåt.

B15-B17:

Områdes- och naturbeskrivning

Hyggen och gallringsskog.

Yttrande: Lämpligt med utbyggnad.

B18

Områdes- och naturbeskrivning

Hela norra hälften av området är numera en föryngringsyta (syns ej på ortofoto), liksom de sydvästliga delarna. Kvarvarande skog domineras av gran, östra delarna sluttar mot öster. Mindre värdekärna <1 ha (runt 1418417, 6930339) med ca 8-10 kbm död ved, både lågor och torrträd (gran). Äldsta granar omkring 180-200 år.

Rödlistade arter: NT rosenticka, NT gammelgranskål; övriga: ullticka, garnlav.

I södra delarna rinner en bäck. Bäckens kantas i sydöst av ett mindre parti granskog och i söder av en föryngringsyta och en äldre odling. Bäckmiljön längs odlingen är bevuxen med frihuggna grövre sälgar.

Yttrande: Lämpligt med utbyggnad

Området ligger inte i närheten av den övriga planerade fritidsbebyggelsen vid Storhogna-Sångbäckvallen-Klövsjö och därför känns det mindre lämpligt att satsa på en större utbyggnad här. Det är bättre att koncentrera bebyggelsen till de delar där den huvudsakliga satsningen på vinteraktiviteter ska ske istället för att bebygga ett perifert område för några korta månaders golfsäsong. Området kan dock utifrån beskrivna naturvärden vara lämpligt att bebyggas om hänsyn lämnas till värdekärnan och bäckmiljön (1 trädlängd i skyddszon till bäcken räcker troligtvis ur naturvårdssynpunkt).

S1

Områdes- och naturbeskrivning

Grandominerad barrblandskog i ostsluttning med inslag av 200-årig gran och tall, samt enstaka lågor och torrträd av dessa trädslag. Delvis fuktig mark. Här planeras angöring och parkering.

Yttrande: Inte helt lämpligt med utbyggnad.

Området hyser vissa naturvärden men utbyggnad bör kunna accepteras beroende på områdets strategiska läge, litenhet och närhet till andra redan exploaterade områden samt om delar inom andra

exploateringsområden lämnas orörda. Inslaget av fuktig mark kan innebära omfattande dränerings/dikningsarbeten och för detta måste stor försiktighet iakttas så att inte Sångbäcken skadas. Träd och torrträd bör om möjligt lämnas i ridåer inom parkeringsplatsen, om inte annat för att området inte ska uppfattas som helt kalt. En fin gest vore att de torrträd som skulle behöva avverkas läggs ut i skogen intill parkeringsplatsen.

Intressanta arter (rödlistade m.fl.) som hittades inom exploateringsområdena. Rödlistekategori enligt aktuell rödlista: VU= sårbar, NT= missgynnad.

VU liten sotlav (två lokaler)
VU tretåig hackspett
NT rosenticka
NT gränsticka (flera ställen)
NT rynkskinn
NT violmussling
NT gammelgranskål (frekvent)
NT knottrig blåslav (allmän)
NT dvärgbägarlav
NT varglav
NT ladlav
NT skrovellav
tallticka
blodticka
ullticka
tjäder

Förslag till prioriteringsordning för utbyggnad ur naturvärdessynpunkt:

1. Utbyggnad kan ske i B3, B4, B7, B9, B10, B11, B13, B15, B16 och B17. Utan inbördes rangordning.
2. Mindre utbyggnad än vad som föreslås i översiktsplanen kan ske i B1 (västra B1 borde sparas intakt. Att detaljplan redan är utställd var inte känt vid naturinventeringen), B5 (nordöstligaste delen bör sparas intakt), B8 (nordvästra B8 bör sparas intakt), B12 (endast nordöstra delen bör bebyggas), B18. Utan inbördes rangordning.
3. Områdena B2, B6 och B14 bör lämnas intakta utan exploatering.

ÖVERSIKTSPLAN FÖR STORHOGNA-SÅNGBÄCKEN-KATRINAOMRÅDET BERGS KOMMUN

Samrådsredogörelse

2007-08-16

Bergs kommun har genomfört en översyn av översiktsplanen som ett led i att hålla den aktuell. Planförslaget har varit utsänt på samråd under våren 2007.

Under samrådstiden har drygt 10 yttranden inkommit från både myndigheter, organisationer och enskilda. Nedan redovisas en sammanställning av inkomna synpunkter samt kommunens förslag till ändringar. Yttranden som tillstyrker eller inte innehåller några konkreta synpunkter på översiktsplanen har behandlats mycket kortfattat i sammanställningen.

Synpunkter**Kommentarer**

Länsstyrelsen	
Länsstyrelsen är mycket positiv till att Bergs och Härjedalens kommuner samordnat förnyar översiktsplaner för Klövsjö-Vemdalenområdet från 1978/83. En utredning om hur vatten och avloppsförsörjningen skall byggas ut i Storhogna-Sångbäcken-Katrina kommer att redovisas som en bilaga till översiktsplanen. Länsstyrelsen förutsätter att detta sker senast vid utställningen. Länsstyrelsen redovisar inga synpunkter i dessa frågor nu. I översiktsplanen sägs att området har relativt gynnsamt lokalklimat för vintersport. Länsstyrelsen kommer att överlämna scenarier för klimatförändringarna i denna del av fjällområdet samt en jämförelse med andra fjällområden. I Klövsjöfjällen och närområdet finns även kvalitéer för att utveckla sommarturismen, vilket blir alltmer angeläget när vintersäsongen blir kortare. En översiktlig naturinventering som länsstyrelsen har genomfört visar att det inom föreslagna bebyggelseområden finns höga naturvärden som kan ha betydelse för områdets attraktionskraft både sommar- och vintertid. Det kan därför vara angeläget att bibehålla värdefulla bostadsnära områden för naturvård och rekreation. Länsstyrelsen konstaterar att de intentioner som beskrivits i planförslaget vad gäller bebyggelsens placering och utformning stämmer väl överens med länets strategi för hur natur, miljö och kulturvärden kan nyttjas i det regionala utvecklingsarbetet. Länsstyrelsen är sammanvägt positiv till planförslagets övergripande mål att långsiktigt kunna medge stor utbyggnad i området koncentrerad till redan exploaterade och påverkade områden. Länsstyrelsen rekommenderar dock att ytterligare utreda hur värdefulla naturmiljöer i nära anslutning till bebyggelsen kan bevaras så att områdets långsiktiga attraktionskraft	

Synpunkter**Kommentarer**

inte skadas. Länsstyrelsen bedömer att översiktsplanens rekommendationer inte ger anledning att enligt kap 12 1§ PBL överpröva kommande detaljplaner med avseende på riksintressen, hälsa och säkerhet, mellankommunal samordning eller miljökvalitetsnormer. Länsstyrelsens synpunkter i övrigt nedan kan användas som underlag och rekommendationer inför kommunens fortsatta detaljplanering.	
Länsstyrelsen överlämnar områdesbeskrivning för Fetjan-Fetjeåfallet.	Beskrivningen förs in i översiktsplanen.
Länsstyrelsens naturskyddsfunktion har genomfört en översiktlig naturvärdesinventering av planområdet. Inventeringen har kompletterats med yttranden över hur hänsyn kan tas till naturmiljön vid exploateringen och vilka områden som ur frilufts- och naturvårdssynpunkt vore önskvärt att lämna oexploaterade. Naturskyddsfunktionen har även lämnat principiella synpunkter över planförslaget bl a med avseende på kommande klimatförändringar och de regionala miljömålen. Ur naturvårdssynpunkt bör föreslagen exploatering reduceras och detaljplanerna bör föregås av mer detaljerade naturinventeringar. Värdekärnor bör om möjligt lämnas fria som lättillgängliga och attraktiva frilufts- och naturområden. Större ytor i den centrala delen av område B1 och B2 bör t ex lämnas fria och vissa utökningar av området är olämpliga ur naturvårdssynpunkt. I synnerhet gäller detta område B 14 som rymmer urskogsliknande område med upp till 500-åriga tallar och torrakor.	För område B 1 finns redan antagen detaljplan. Inom B 2, som omfattar ett stort område i slutningen öster om Sångbäcken, föreslås en omfattande utbyggnad i ett mycket strategiskt och attraktivt läge. Här skapas goda förutsättningar för ski-ski-out till både utförsåkning och längd- och turåkning, vilket minskar behovet av intern biltrafik. Detta är positivt vad avser klimatbelastningen. Kommunen vidhåller därför att B2 områdena är lämpliga för utbyggnad, men vid upprättandet av detaljplaner inom området skall dessa grundas på en mer detaljerad naturvärdesinventering som identifierar område med höga naturvärden t ex i form av både höga bestånds- och enskilda trädåldrar, betydande betydande inslag av död ved både i stående och liggande form, fuktiga bäck- och källdrag samt rödlistade och krävande arter. Med inventeringen som grund får kommunen i samråd med exploatörer i detaljplanarbetet överväga vilka områden som skall bibehållas som naturmark i planen och vilka områden som kan bli föremål för en utbyggnad. Inriktningen skall vara att i förhållande till den schematiska redovisningen på översiktsplanens karta glesa ut bebyggelsen och spara sammanhängande områden med höga naturvärden. Ökad hänsyn till förekommande naturvärden kan innebära en sammanlagd mindre exploatering inom området, men detta kan i viss mån

Synpunkter**Kommentarer**

	kompenseras genom att de områden som anses lämpliga för bebyggelse i stället för enskilda fritidshus bebyggs med tätare boendeformer av lägenhetstyp. Det gäller framför allt de liftnära områdena. Område B 14, som enligt länsstyrelsen har särskilt höga naturvärden, ingår som utbyggnadsområde i gällande översiktsplan. Området har därför köpts in som utbyggnadsområde med stöd av gällande översiktsplan. Därför det inte möjligt att helt undanta det från bebyggelse. En detaljplanering av området skall dock föregås av naturvärdesinventering och hänsynstagande på samma sätt som beskrivits ovan för B 2-området. Detta kan innebära en avsevärt mindre utbyggnadsvolym än vad översiktsplanen anger. Genom ett utökat hänsynstagande av befintliga naturvärden inom B 2 och B 14-områdena bedöms sammantaget dessa områdens attraktionskraft öka och vara positivt för det bebyggelsenära friluftslivet. Motsvarande hänsyn som ovan redovisats för B 2 och B 14 bör också tas inom de övriga områdena där länsstyrelsen identifierat höga naturvärden. I översiktsplanen anges att detta skall beaktas då detaljplaner upprättas för resp område. Kommunen bedömer det nödvändigt att prioritera en utbyggnad av B 2-området för att öka området sammanlagda attraktivitet och är därför inte beredda att göra en styrd prioritering av utbyggnaden så att områden med låga naturvärden skall byggas ut i första hand. Man måste också beakta att det är ett flertal olika markägare som redovisat utbyggnadsanspråk och att det därför kan vara svårt att ange en fastlagd utbyggnadsordning mellan områdena. Det är också nödvändigt med en initialt hög utbyggnadstakt för att ekonomiskt klara de mycket stora investeringar i nytt avloppsreningsverk med tillhörande ledningsnät som kommunen planerar genomföra. Det handlar om kommunala investeringar i storleksordningen 100 milj kr.
--	--

Synpunkter**Kommentarer**

	Naturvården har också redovisat en del detaljsynpunkter at redaktionell karaktär. Planförslaget revideras i enlighet med ovanstående kommentarer.
Påpekar att det i kommande exploateringsområden kommer i de flesta fall att krävas en arkeologisk utredning innan de exploateras. Detta dels för att området är dåligt inventerat samt att det inom området troligen finns lämningar efter renskötsel som fått status som fornlämning efter det att inventeringen gjordes. Planbeskrivningen bör kompletteras på sid 21 så att det parallellt med naturinventeringar också klargörs att arkeologiska utredningar kan behövas. MKB:n kan också kompletteras under rubriken kulturmiljö att "inga kända fornlämningar berörs men det finns i flera områden behov av att utföra arkeologiska utredningar före exploatering".	Planen kompletteras enligt framförda synpunkter.
Länsstyrelsen är positiv till att kommunen hävdar strandskyddet längs Sångbäcken och ambitionen att behålla närmiljön kring mindre bäckar och rännilar orörda. Det är angeläget att vid exploateringsarbeten ta hänsyn till att slam inte kommer ut i Sångbäcken.	Planbeskrivningen kompletteras angående slam.
Påpekar att översiktsplanen skulle bli tydligare och lättare att förstå om en plankarta framställs i större format och utformningen av gränslinjer och beteckningar ses över. Det vore också bra om en sammanställd plankarta i stort format framställes för hela Klövsjö-Vemdalenområdet där även skidleder, gångstigar och värdefulla natur- och kulturobjekt och miljöer redovisas. Planen bör även kompletteras med en kort text om mellankommunal samordning.	Tydligare kartor utarbetas till utställningen. Text om mellankommunal samordning infogas i planen.
Med hjälp av de nya fakta som framförs i bilaga 1 - 3 från länsstyrelsens naturskyddsfunktion bör kommunen överväga kompletteringar av MKB:n..	MKB:n ses över med utgångspunkt från bilaga 1 - 3.
Översiktsplanen bör även beskriva frågor om avfallshantering, buller, markradon och	Planen kompletteras med korta beskrivningar angående avfall, buller, markradon och risk

Synpunkter**Kommentarer**

eventuella risker för ras och skred. Markavvattning av vattenuttag för konstsnötillverkning kan vara tillstånds- och anmälningspliktigt enligt kap 11 miljöbalken och bör också kommenteras i översiktsplanen. Frågor om vatten och avloppsförsörjningen utreds separat och förslag har ännu inte presenterats för länsstyrelsen. En utredning avses ingå som bilaga till översiktsplanen. Länsstyrelsen förutsätter att denna bilaga är klar senast när översiktsplanen ställs ut.	för ras och skred. Planbeskrivningen kompletteras med upplysning angående tillståndplikt enligt miljöbalken vid konstsnötillverkning. Då planen ställs ut kommer en redovisning av vatten- och avloppsförsörjningen i separat bilaga. Frågan om nytt avloppsreningsverk med tillhörande ledningar är föremål för särskild prövning enligt miljöbalken grundad på ett omfattande utredningsmaterial med tillhörande samrådprocesser. Den kommer inte att vara avslutad när översiktsplanen ställs ut. Bilagan skall därför ses om en lägesredovisning. Samråd med länsstyrelsen och andra myndigheter och berörda genomförs i enlighet med reglerna i miljöbalken.
Länsstyrelsen påpekar att det i gällande länstransportplan som omfattar perioden 2004 till 2015 inte finns medel avsatta för åtgärder på de vägar som berörs i planförslaget. Det innebär att eventuella åtgärder på dessa vägar måste finansieras på annat sätt. Det kan därmed bli nödvändigt att överväga att finansiera vissa åtgärder på det allmänna vägnätet inom ramen för de exploateringar som genomförs.	Planen kompletteras med länsstyrelsens redovisning beträffande tillgängliga medel..
Kommunstyrelsen	
Kommunstyrelsen har inga invändningar mot förslaget till översiktsplan men efterlyser tydligare kartor där bl a riksintressena delas upp på separata kartblad.	Planförslaget kompletteras med en uppdelning av inventeringskartorna som redovisar riksintressena..
Härjedalens kommun	
Ingen erinran mot det upprättade förslaget.	
Jämtlands läns museum.	
Framför att det är svårt att se hur utsikten från Klövsjö by kommer att förändras och i vilken grad kulturmiljön påverkas. Utifrån planförslaget kan man dock se att utbyggnadsområdena B 4 och den nordligaste delen av B 2, dalgången mellan Högtelen och Mellanfjället, samt den sydöstra delen av B 14 kommer att bli synliga från Klövsjö by. Ur kulturhistorisk synpunkt är det viktigt att utsikten från byn mot de skogsklädda	Utbyggnadsområdena B 2, B 4 och B14 kommer överhuvudtaget inte att kunna synas från Klövsjö by. I översiktsplanen anges att då detaljplan upprättas för område B 15 skall hänsyn tas till närmiljön kring fäbodvallen. Kommunen har redan börjat tillämpa särskilda utformningsbestämmelser i nya detaljplaner. Ovanstående förtydliganden förs in i

Synpunkter**Kommentarer**

fjällsluttningarna i sydväst inte upplevs som tätbebyggda områden. Därför bör områdena minskas mot öster. Alternativt bör bebyggelsen i de östra delarna ges en gles placering. Utbyggnadsområdet B 15 angränsar i söder till fäboden Svartåstjärnvallen (Grubbodarna) som av länsmuséet be4dömts tillhöra kategori 2 av bevarandevärda fäbodar. Ur kulturhistorisk synpunkt är det värdefullt att den närmaste miljön kring fäboden förblev obebyggd varför länsmuséet ställer sig tveksam till den föreslagna utbyggnaden inom den södra delen av B 15. Alla utbyggnader i området bör ske med hänsyn till landskapet och kulturvärdena som finns i miljön. Bebyggelsen bör därför ges en utformning vad gäller volym, placering , material och färgval samt taktäckning som harmonierar med miljön, vilket bör föras in i planbestämmelsen i kommande detaljplaner.	översiktsplanen.
Tossåsens sameby	
Tossåsens sameby har ingen erinran till projektet. Samebyn har varit delaktig i processen. Rennäringen utgör ett riksintresse i området och samebyns flyttled har befasts.	
Klövsjö skifteslag samfällighetsförening	
Påpekar att skrivningar och bestämmelser i översiktsplanen inte får innebära att skifteslagets tillgångar och rättigheter beskärs eller eljest påverkas negativt. Gäller både land och vatten. Vid försäljning av tomter och markområden skall köpeavtal inskrivas så att tomter och mark ej får inhägnas enär mulbetesrätt råder. Beträffande fäbodar skall hemfridszonen gälla året runt varför skoteråkning och vistelse på vallen ej är tillåtet utan ägarens lov.	De efterfrågade skrivningarna finns redan införda i översiktsplanen. Dessa förtydligas med att mark ej får inhägnas då mulbetesrätt råder. Planens skrivningar angående hemfridszonen kompletteras med att den även omfattar skoteråkning.
Bergs Skoterallians	
Konstaterar att skoteralliansens och dess snöskoterorganisationer inte har varit representerade i planeringsarbetet. I de fortsatta diskussionerna rörande all form av planering och reglering av snöskoteråkning	Enligt översiktsplanen skall en reglering av snöskotertrafiken utarbetas i nära samråd med Härjedalens kommun, berörda markägare, turistnäringen, skoterklubbar, naturskyddsförening, byalag m fl. Berörda

Synpunkter**Kommentarer**

inom Bergs kommun måste Skoteralliansen ges tillfälle att delta. Skoteralliansen är emot tanken på det förslag om betalområden som lagts i planen. Beskrivningen på snöskoterkörningen i kommunen ger inte en rättvisande bild, t ex är skoteråkning inte helt avgiftsfri som påstås.	skoterklubbar/Skoteralliansen kommer därför att kunna delta i detta arbete.
Siv Jonsson, Klövsjö 13:14	
Framför önskemål om ett mindre utbyggnadsområde förs in i planen som en direkt förlängning av Kull-Johannesområdet. Befintlig infrastruktur kan således nyttjas. .	Planen kompletteras enligt framförda önskemål med påpekande att hänsyn skall tas till befintliga leder och stigar som utgör passage från Kull-Johannesområdet ut i omgivande terräng norrut.
Ingalill Miller	
Efterlyser en bestämmelse som reglerar trädfällning på tomter och grönområden i anslutning till Sångbäckens Fjällby och andra fjällnära tomt/stugområden. Nya generationer har inte samma känsla för äldre träd som nuvarande generation, vilket inneburit avverkning av gamla träd vars ålder säkert kan räknas till många hundra år. Vädjar därför till miljö- och byggnämnden i Bergs kommun att i nya detaljplaner införa en bestämmelse om varsamhet som begränsar fällning av åldriga träd på fritidshustomterna och grönområdena.	Översiktsplanen kompletteras med att det i kommande detaljplaner förs in en varsamhetsbestämmelse för gamla träd inom tomtmark och grönområden.
Storhogna vägförening	
Ställer sig mycket positiv till den föreslagna utvecklingen av turistområdet. Pekar på trafikproblemen vid Storhognavägens anslutning till väg 315. Här borde finnas en avstigningsfil för trafiken som angör korsningen söderifrån. Korsningen bör föras med belysning och troligen flyttas norrut.	Se Vägverkets och länsstyrelsens yttrande.
Anser att den i översiktsplanen föreslagna gångvägen som ligger fristående från Storhognavägen är omöjlig att finansiera då den beräknas kosta 2-3 milj. Kronor. Förordar i stället att den planerade gång- och cykelvägen anläggs som en breddning av nuvarande Storhognavägen.	Översiktsplanen ändras i enlighet med vägföreningens synpunkter. Förtydligas att gång- och cykelvägen måste avskiljas från körbanorna med kantsten alternativt pållare. Det senare alternativet finns genomfört på vissa allmänna vägar.
Påpekar betydelsen av att riktlinjerna för skoterkörning och skoterleder utformas i	Representanter för stugägarföreningarna föreslås ingå i de arbetsgrupper som skall

Synpunkter**Kommentarer**

samråd med lokala föreningar för att underlätta för skoteråkare och minimera konflikter med naturen, de boende och andra turister.	utarbета förslag till regleringsområde och skoterlednät gemensamt med Härjedalens kommun.
Det ligger ett stort ansvar på kommunen att påskynda insatserna för att uppnå en tillfredsställande lösning av va-frågorna. Om detta arbete fördröjs kommer enskilda fastighetsägare att lösa avloppsfrågorna under väntetiden. Renoveringsbehovet är stort efter 25-30 år. Detta kan i sin tur sinka en frivillig övergång till en kommunal lösning och försämra möjligheterna till finansiering.	Utbyggnaden av ett kommunalt avloppsreningsverk med vidhängande ledningsnät har hög prioritet i kommunen.
Kull-Johannes samfällighetsförening	
Efterlyser ett mer realistiskt mål för utbyggnad av antalet stugor och bäddar för att Storhognaområdets karaktär skall bibehållas och med hänsyn till fastighetsägare som redan valt att investera i detta område samt inte minst viktigt för att få en hållbar utveckling avseende miljö och ekonomi. I närområdet kring Kull-Johannes planeras enligt översiktsplanen ca 350 nya bäddar, vilket motsvarar de antal stugor som finns idag. Kull-Johannes fastighetsägare vill att detta antal minskas till hälften och att nya tomter planeras på de mest lämpliga markytorna och ett börvärde för avstånd mellan nya och befintliga tomtgränser anges till 50 meter. Anser att den miljökonsekvensbeskrivning som finns i översiktsplanen inte är tillräckligt genomarbetad för att kunna bedöma påverkan på miljön och etablerat fritidsboende och därmed vara vägledande för bestämning av antal bäddar.	I enlighet med länsstyrelsens yttrande kommer exploateringen inom B 2 och till Kull Johannesområdet angränsande områden att ta större hänsyn till befintliga naturvärden och därmed öka inslaget av bibehållna grönområden. För detaljplaner i anslutning till Kull-Johannesområdet anges att exploateringsprincipen bör följa samma mönster som detaljplanen för Kull-Johannesområdet, vilket innebär att det mellan kvarteren skall sparas gröna zoner med sådan bredd att karaktären av "stugor i skogsmiljö". Detta innebär sannolikt ett lägre totalantal av tillkommande bäddar än vad som angivits i samrådsförslaget, det slutgiltiga bäddantalet får dock klarläggas i efterföljande detaljplanarbete. I översiktsplanen finns zoner på ca 30 meter inlagda mellan befintlig bebyggelse och tillkommande tomter. Detta bedöms vara ett rimligt hänsynstagande och en acceptabel vägning mellan markägarens intresse av att få nyttja sin mark för exploatering samtidigt som en viss skogscharm bibehålls gentemot befintlig bebyggelse.
Den föreslagna husvagnsparkeringen på fastigheten Klövsjö 1:188 skall tas bort från översiktsplanen. I närområdet kring Kull-Johannes skall det endast vara möjligt anlägga fjällstugor för att inte närområdets karaktär skall ödeläggas.	I enlighet med den tilltänkte ägaren av B 5 området ändras skrivningen i översiktsplanen så att den huvudsakliga inriktningen av exploateringen är enskilda fritidshustomter. Endast en mindre husvagnsuppställningsplats med storleksordningen 10 platser medges inom B 5 området. Dessa skall lokaliseras så

Synpunkter**Kommentarer**

Inom och i anslutning till de utpekade exploateringsområdena måste det finnas kvar rejäla gröna frizoner mellan stugområdena så att en fin naturkontakt kan bibehållas. Storhogna attraherar idag familjer som uppskattar naturer, tystheten, mörkret, längdskidåkning, enklare utförsåkning och vandring i fjällnära natur. Om målsättningen är att inte ändra inriktning för området är det mycket viktigt att området inte överbefolkas. Även om kommunen inte anser att betydande naturvärden påverkas så medför planförslaget en betydande negativ påverkan för befintliga fastighetsägare och deras besökare när det gäller rekreation och möjligheterna att uppleva tysthet och orörd natur i närområdet. Det aktiva friluftslivet finns inte bara i fjällområdet utan också i skogslandskapet i dalen på östra och västra sidan om Sångbäcken. Detta blir avsevärt begränsat med den föreslagna omfattande utbyggnaden. En kraftigt ökad utbyggnad innebär sannolikt betydande negativ påverkan på en ökad skotertrafik framförallt i fjällområdet. Även biltrafiken kommer att öka. Ifrågasätter miljökonsekvensbeskrivningens slutsats att förbrukningen av fossila bränslen bedöms ge liten negativ miljöpåverkan om planförslaget realiserar i förhållande till bedömningen betydande negativ påverkan som gjorts för utbyggnadsalternativet "Bygg utspritt". Slutsatsen saknar saklig grund och verkar var baserad på önsketänkande. Frågar om Bergs kommun har gjort någon riskanalys för projektet. Ifrågasätter om det finns underlag för den omfattande exploateringen och om det finns risk för en överetablering. Undrar om entreprenörerna har den ekonomiska styrkan som krävs om efterfrågan inte utvecklas enligt planen. Förordar en minskad utbyggnadsvolym som tar sikte på alternativet "Bygg mindre" och att även investeringen i reningsanläggningen anpassas till denna nivå. I tilläggskrivelse refereras till arbetsgruppsmöte på Storhogna 11 juni där	att de inte påverkar närmiljön till Kull-Johannesområdet. Genom ett ökat hänsynstagande till naturvärden öster om Sångbäcken ökas inslaget av bevarade skogsområden med möjligheter till rekreation i närområdet. Den i översiktsplanen föreslagna utbyggnaden av Storhognaområdet innebär givetvis en avsevärd förändring av nuvarande förhållanden för de som redan har fritidshus i området. Ur kommunal synvinkel är det dock mycket angeläget att tillvarata de utvecklingsmöjligheter som kommunens turistområden möjliggör. Kommunen anser att detta väger tyngre ur allmän synpunkt än hänsynstagandet till enskild fritidshusägare. De ovan föreslagna modifieringar av planens innehåll med ökat inslag av bibehållna naturområden innebär dock ett visst hänsynstagande till de synpunkter som samfällighetsföreningen framfört. En kraftig utbyggnad innebär sannolikt ökad skoteråkning i området såsom samfällighetsföreningen påpekat. I planen föreslås dock att all skotertrafik inom fjällområdet skall regleras och kanaliseras till skoterleder. Detta bedöms skapa mindre konflikter med skidåkande gäster och innebära mindre buller i områden där man eftersträvar en tyst fjällmiljö. Angående planens MKB är inriktningen att koncentrera bebyggelsen så nära utförsåkning och längdåkning som möjligt. Detta minimerar behovet av intern bilåkning i närområdet. Byggs samma volym betydligt mer utspritt kommer det att medföra ett ökat bilåkande för att nå skidbackar och längdskidspår vilket får medför en ökad miljöpåverkan jämfört med planförslaget. Översiktsplanen anger var enskilda markägare tillåts ändra markanvändningen och genom detaljplaneläggning tillskapa utbyggnadsområden. Utbyggnadstakten och efterfrågan på tomter och lägenheter har i ett längre tidsperspektiv varierat avsevärt i de svenska fjällområden. Översiktsplanen har
---	--

Synpunkter**Kommentarer**

det framkom att länsstyrelsens naturvårdsenhet finner högre naturvärden i skogsområdet invid Solliften medan skogsområdet runt Kull-Johannes inte har några särskilda naturvärden. Av den anledningen framfördes synpunkter att en förtätning av fritidshus runt Kull-Johannes är att föredra framför en exploatering kring Solliften. Kull-Johannes fastighetsägare har en annan uppfattning och vill att kommunen tar större hänsyn till befintligt boende och lämnar tillräckligt fria ytor runt Kull-Johannesområdet. Vi anser att en utbyggnad och förtätning med fler bäddar runt liftområdet har större attraktionsvärde för området som helhet med de fördelar det ger med närhet till liftsystemet. Föreslår vidare att privata markägare går samman så att ingen markägare blir lottlös p g a att större grönytor skall bibehållas. Utbyggnaden bör ske etappvis för att inte riskera att arealer röjs i onödan och för att följa marknadens utveckling.	dock en relativt lång tidshorisont vilket kan innebära att precis som tidigare kommer perioder av mindre efterfrågan att inträffa. Varken kommunen eller någon annan kan ha någon säker uppfattning om hur efterfrågan ser ut i framtiden, men sett i ett längre tidsperspektiv bedömer dock Bergs kommun att Klövsjö-Vemdalenfjällen är attraktiva för fortsatt utbyggnad även med en något kortare vintersäsong än för närvarande. Detta kan kompenseras med andra aktiviteter så att områdets sammanlagda attraktionskraft bibehålls. Kommunen är därför beredd att investera i ny avloppsreningsanläggning med tillhörande ledningar som möjliggör denna utbyggnad och på sikt tillvaratar utvecklingspotentialen även om den liksom hittills kommer att röra sig i cykler. Investeringen i bättre avloppsreningsanläggning för hela området är också till stor nytta för befintlig bebyggelse. Kommunen anger således vart det ur allmän synpunkt är lämpligt med bebyggelse, medan det är de enskilda markägarna och exploitörerna som måste bedöma efterfrågan, risk för överetablering mm. Detta regleras inte i översiktsplanen. Kommunen bedömer att samfällighetens förslag om att ta sikte på alternativet ”Bygga mindre” inte uppfyller kommunens mål om att nyttja den utvecklingspotential området besitter för att skapa sysselsättning i kommunen.
Intressenter i Røjån, Tvärhoan Företrädare för ett antal föreningar och organisationer säger absolut nej till att använda Tvärhoan eller Røjån som recipienter för avloppsvattnet från Storhogna, Sångbäcken, Katrinaområdet och Klövsjö by. Använd Ljungan som recipient ! Befarar att de minst 10% föreningar som finns kvar i avloppsvattnet efter infiltration vid eggen sannolikt hamnar i recipienten Tvärhoan/Røjån utan någon som helst rening. Både Tvärhoan och Røjån är reproduktionsvatten för öring till skillnad från Ljungan som	<u>Orientering</u> Skrivelser har inkommit till Bergs kommun Miljö & Byggnadsnämnden från Intressenter i Røjån, Tvär- Hoan samt Överhogdals berörda föreningar och individer, som remissvar och synpunkter och erinringar avseende översiktsplanen och VA- utbyggnad. Eftersom frågeställningarna och synpunkterna i de båda skrivelserna sammanfaller har ett gemensamt brev författats. <u>Bakgrund</u> Intresset för turism har stor betydelse för Bergs kommun framtida utveckling och

Synpunkter**Kommentarer**

är ett tillväxtvatten. Ett reproduktionsvatten är betydligt känsligare för miljöpåverkan. Befarar att Røjån påverkas trots den föreslagna placeringen av infiltrationsanläggningen.	fortlevnad, men samtidigt med ett utbyggt boende är det nödvändigt att värna och bevara områdets miljö och unika förutsättningar. Under 2006 och 2007 har översiktsplaner upprättats för Storhogna-, Sångbäcken och Katrinaområdet samt Klövsjö by. Som del i arbetet har förstudiearbete även påbörjats om behandlingen av avloppsvatten och hur det skall lösas vid en framtida utbyggnad. Nuvarande anläggningar saknar såväl kapacitet som önskvärd reningsgrad. Under det inledande förstudiearbetet studerades olika tekniska lösningar för den framtida avloppslösningen. Arbetet styrdes främst av möjligheten för utsläpp i recipient av behandlat avloppsvatten. I området finns flera vattendrag med betydande skyddsvärden och målsättningen har varit att om möjligt inte belasta och negativt påverka dessa. De grundprinciper som antogs för utformningen var: • En gemensam anläggning är att föredra ur anläggnings- och driftkostnadssynpunkt • En kombination av process- och naturanpassad anläggning för minsta möjliga miljöpåverkan • Hög anpassningsbarhet för de stora varierande flödes- och föroreningsbelastningarna • Hög driftsäkerhet nödvändigt I det inledande arbetet skisserades fyra olika scenarier: A. En gemensam anläggning utförs nära Lännässjön för utsläpp till Ljungan • Storhogna / Sångbäcken tillförs med tryckledning ”runt eller över berget” direkt till anläggningen • Katrina / Klövsjöfjäll samt Klövsjö by tillförs med tryckledning
--	---

Synpunkter

Kommentarer

	B. En gemensam anläggning utförs i området sydost Utanbergsvallarna. Behandlat avloppsvatten pumpas till Eggen för markinfiltration • Storhogna / Sångbäcken tillförs med självfall • Katrina / Klövsjöfjäll tillförs med tryckledning • Klövsjö by tillförs med tryckledning C. Två anläggningar utförs • En anläggning för Storhogna / Sångbäcken utförs i området sydost Utanbergsvallarna • En anläggning för Katrina / Klövsjöfjäll samt Klövsjö by utförs i området nära Lännässjön för utsläpp till Ljungan D. En gemensam anläggning utförs i området sydost Utanbergsvallarna. Behandlat avloppsvatten pumpas för utsläpp till Rätanssjön (Ljungan) • Storhogna / Sångbäcken tillförs med självfall • Katrina / Klövsjöfjäll tillförs med tryckledning • Klövsjö by tillförs med tryckledning Efter utförda beräkningar, skissningar och provdrifter för utformningen av ledningssystem, avloppsreningsverk samt avledning av behandlat avloppsvatten föreslås alternativ B. Motiven är främst: • Ledningssystemet utgörs till stor del av självfallsledningar med tre pumpstationer vilket gynnar driftsäkerheten och liten bräddrisk • Avloppsreningsverket kan utformas integrerat med markinfiltration av behandlat
--	---

Synpunkter

Kommentarer

	avloppsvatten vilket ger långt gående rening av såväl närsalter, syreförbrukande ämnen och bakterier • Direktutsläpp till ytvatten sker inte Även om utbyggnaden av boendet totalt ger ökad avloppsvattenmängd kommer avloppslösningen att avlasta och förbättra vattenkvaliteten i de vattendrag som i dag är påverkade av bristfälliga avloppsfunktioner. Där ingår tex. Klövsjön, Sångbäcken och Røjån. <u>Avloppsreningsverk vid Utanbergsvallarna</u> Planerad teknisk utformning för avloppsreningsverket är följande: • Avloppsvattnet leds med självfall fram till anläggningen och genom samtliga processteg • Mekanisk rening sker med roterande sil med spaltvidd 1-2 mm. Kapacitet minst fyra gånger dimensionerande flöde • Mekanisk renat avloppsvatten leds till ett kemiskt fällningssteg bestående av flocknings- och sedimenteringsbassänger • Som slutpolering och förstärkt processteg leds det kemiskt behandlade avloppsvattnet till en lamellsedimenteringsanläggning som har mycket hög hydraulisk kapacitet • Det färdigbehandlade avloppsvattnet pumpas från anläggningen till Eggen för slutlig markinfiltration Anläggningen utformas med alternativa driftmöjligheter om driftsstörning skulle ske i någon del. För att säkerställa funktionen vid fel i el-avbrott kommer reservkraft att installeras. <u>Markinfiltration vid Eggen</u> Geologiska och hydrogeologiska undersökningar har pågått i området kring
--	--

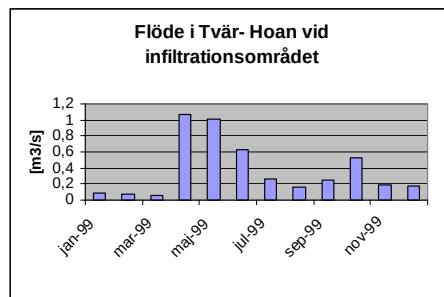
Synpunkter**Kommentarer**

	Eggen i syfte att studera den isälvsavlagring som avsatts i området och ge en väldokumenterad bild av aktuella förhållanden. Arbetet har bestått av provgroppsgrävningar, rörborrningar, Odex-borrningar, georadarundersökning och ett infiltrationsförsök. Infiltration av avloppsvatten är tämligen vanligt förekommande och finns i närområdet tex. i Björnrike, Vemdalen och för Vemdalsskalet. I Börnrike sker en fällning av näringsämnen före infiltrationen, medan de övriga två anläggningarna är rena infiltrationer. Även för Åre by sker infiltration av avloppsvatten efter kemisk fällning. Infiltrationsanläggningen i Åre har relativt nyligen utvärderats av professor Jörgen Haneaus, vid avdelningen för VA- teknik vid Luleå tekniska universitet. Gemensamt för alla anläggningarna är att har mycket gynnsam effekt vid nedbrytning och reduktion av fosfor, BOD, bakterier, suspenterade ämnen och i viss mån kväve. Det finns ingen anledning att tro att en infiltrationsanläggning vid tex. Eggen inte skulle uppvisa positiva effekter i reningen. Myrmark kan användas som recipient för omhändertagande av avloppsvatten, men kan inte i alla delar uppvisa samma gynnsamma effekter som en infiltrationsanläggning, för tex. nedbrytning av bakterier <u>Flöden och belastningar</u> Dimensionerande flöde vid toppbelastning och ett fullt utbyggt VA- nät, såväl i Klövsjö, Katrina som Storhogna uppgår till 3200 m³/d. Vid toppbelastning kommer mängden renat avloppsvatten att infiltreras i grundvattenmagasinet som utgör recipient. Vattenflöden i Tvär- Hoan under ett normalår redovisas i figur nedan. Undersökningar pågår vilken uppehållstid som kan förväntas mellan infiltrationen och Tvär- Hoan. Efter att denna utvärdering är gjord kan utspädningseffekterna studeras och jämföras.
--	---

Synpunkter

Kommentarer

Nedan redovisas en figur avseende flöden i Tvär- Hoan under ett normalår. Flödesuppgifterna har levererats från SMHI och avser flöden i Tvär-Hoan under ett normalår (som inträffade 1999). Flöden angivna i m³/s.

Fiske, naturvärden

En recipientundersökning har utförts i syfte att studera recipienternas status och förmåga att tjänstgöra som recipient för ett mekaniskt-kemiskt renat avloppsvatten, alternativt i kombination med en infiltrationsanläggning i naturligt lagrat material. Arbetet har utförts av Naturvatten i Roslagen AB, och har bestått av vattenkemiska- bottenfauna- och påväxtalgerundersökningar. Avseende fisk och flodpärlmusslor har information så här långt inhämtats från Länsstyrelsen i Jämtland.

Arbetet har sammanställts i rapport som finns att tillgå.

Förundersökning för infiltration

De geologiska och hydrogeologiska undersökningarna som inkluderar infiltrationsförsöket har utförts i syfte att studera möjligheterna och grundvattenmagasinets påverkan vid en infiltration av ett renat avloppsvatten. Fältundersökningarna har i stora drag avslutats men ännu ej bearbetats och utvärderats.

Övrigt

För detaljfrågor om Tvär-Hoan kan du kontakta Ulf Lindqvist, Naturvatten i Roslagen AB 0176-22 90 65.

Synpunkter**Kommentarer**

Överhogdals berörda föreningar och individer	
Framför att en stor brist i översiktsplanen är att va-frågan får en minst sagt sparsam beskrivning trots att den borde vara av avgörande betydelse för hela projektet. MKB:n är alltför bristfällig vad gäller va-frågan. MKB:n måste breddas så att den inkluderar alla potentiella påverkade områden liksom näringsämnesbelastning och flödesändringar i Tvärhoan, Hoan och Røjån dessutom behövs en riskanalys och riskbedömning av översvämning av de nedströms liggande avrinningsområdena, bl a Hoan. Menar att den nuvarande konsekvensbeskrivningens slutsats om betydande positiv miljöpåverkan (minskat antal avloppsanläggningar) eller ingen betydande miljöpåverkan inte är trovärdig med hänsyn till bristen i MKB:n. Menar att placeringen av reningsverket med efterföljande infiltrering ändå innebär en påverkan på Røjån och Tvärhoan. Hävdar att en helhetssyn och hållbarhetsaspekt saknas i förslaget, att vattendirektivet inte nämns som styrande lagstiftning samt att det inte finns någon beskrivning av påverkan av Natura 2000-områden i närheten. Säger absolut nej till att använda Tvärhoan eller Røjån som recipienter för avloppsvattnet från Storhogna-Sångbäcken, Katrinaområdet och Klövsjö by. Använd Ljungan som recipient.	Se ovan
Möte med lokal arbetsgrupp	
Vid genomgång med arbetsgruppen framfördes återigen synpunkter om mindre exploatering från Kull-Johannes samfällighetsförening. Flera intresseorganisationer pekar också på behovet av att anordna bättre parkeringsmöjligheter i anslutning till fjällområdet, både för tillkommande bäddar i området men även för befintlig bebyggelse. En väsentligt utökad bäddvolym i området kommer att medföra oacceptabla problem	I översiktsplanen anges att det ankommer på exploatörerna i området att gemensamt tillskapa en bättre parkeringsplats då man av erfarenhet vet att många som har stugor i området tar sin bil upp till parkeringen för att därefter åka ut på fjället. I översiktsplanen anges att ingen vindkraft bör tillåtas i området.

Synpunkter

Kommentarer

kring hotellet då många boende i området vill komma så nära kalfjället som möjligt fina vårvinterdagar, främst under påsken. Det finns både behov av en betydligt utökad p-plats vid hotellet samt bättre skidspår från p-platser längre ner i dalen. Arbetsgruppen anser att ingen vindkraft bör tillåtas i planområdet då en sådan inte bedöms förenlig med turismen.	
---	--

Förslag till beslut

Översiktsplanen revideras i enlighet med kommentarerna i samrådsredogörelsen och ställs därefter ut enligt reglerna i PBL.

ÖVERSIKTSPLAN FÖR STORHOGNA-SÅNGBÄCKEN-KATRINAOMRÅDET BERGS KOMMUN

Utlåtande

2008-02-07

Bergs kommun har genomfört en översyn av översiktsplanen som ett led i att hålla den aktuell. Planförslaget har varit utsänt på samråd under våren 2007 och därefter varit utställd under tiden 12 oktober - 12 december 2007.

Under remissiden har drygt 10 yttranden inkommit från både myndigheter, organisationer och enskilda. Nedan redovisas en sammanställning av inkomna synpunkter samt kommunens förslag till ställningstagande.

Länsstyrelsens granskningsyttrande redovisas i sin helhet som bilaga.

Synpunkter**Kommentarer**

Länsstyrelsen	
Länsstyrelsen ser idag ingen anledning att överpröva de planer som utgår från denna översiktsplan. Planen har kompletterats med områdesbeskrivning av Fettjan-Fettjeåfallet. I detta område samt B1, B2 och B14 bör det genomföras en mer detaljerad naturvärdesinventering inför kommande detaljplanläggning. Alternativa lösningar för VA finns redovisat i översiktsplanen. Länsstyrelsen förutsätter att en godtagbar lösning på VA-utbyggnaden kan redovisas i samband med upprättande av detaljplaner i området.	För område B2 och B14 anger översiktsplanen krav på naturvärdesinventeringar som underlag för detaljplaner. För område B1 finns redan en laga kraftvunnen detaljplan. Inga nya detaljplaner för bäddutbyggnad kommer att antas innan erforderlig VA-kapacitet är utbyggd.
Vägverket	
Ser med tillfredsställelse att miljötänkande och hushållsaspekter genomsyrar kommunens planering och utbyggnad, men påpekar att sådana uttalanden samtidigt förpliktigar. Kapitlet om kommunikationer är t ex relativt kort och skulle med fördel kunna innehålla mera visioner om hur mobiliteten skall fungera i framtiden. Vägverket konstaterar att översiktsplanen som instrument inte kan påverka omfattningen av kollektivtrafik men i planen skulle man kunna redovisa vad man vill för att minska behovet av biltrafik genom olika alternativ.	Kommunen menar att planen översiktligt beskriver vilka utvecklingsförutsättningar som finns vad beträffar ökad kollektivtrafik och intern skidbusstrafik inom fjällområdet. Då kommunen själv saknar styrmöjligheter inom detta område, finner kommunen inte det meningsfullt att fördjupa sig ytterligare på det sätt som Vägverket önskar. En fördjupning borde i så fall förenas med ett aktivt arbete vad gäller genomförandet, vilket inte ligger inom kommunens ansvarsområde.
Planen bör analyseras tillsammans med andra planer t ex översiktsplanen för Klövsjöby. Man bör beakta hur åtgärder inom Katrinaområdet påverkas av och påverkar behov och utbud i Klövsjö by. Innebär exempelvis utbyggnad inom Katrinaområdet behov av ytterligare åtgärder i Klövsjö by ?	Kommunen genomför parallellt en fördjupad översiktsplanering för Klövsjö by med målet att ange attraktiva tomter för permanentboende i byn. En ökad efterfrågan av permanentboende förväntas som ett resultat av den planerade expansionen inom turistområdet

Synpunkter**Kommentarer**

Påpekar att planen bör belysa den interkommunala samverkan som finns i området framförallt gentemot Vemdalskalet. Påpekar bl a frågor som rör parkeringsmöjligheter och nyttjandet av kommersiell- och samhällelig service.	Planens avsnitt om service på sidan 31 kompletteras enligt Vägverkets synpunkter.
Anser att de föreslagna planeringsprinciperna vad gäller förläggning av ny bebyggelse i närheten till befintlig är bra, inklusive inriktningen mot bra ski in/ski out. Det minskar behovet av interna transporter. Även kraven på att korsningar mellan vägar och skidspår utförs planskilt positivt liksom anvisningarna om separering av oskyddade trafikanter utefter Storhognavägen.	
Vad det gäller korsningen väg 315-Storhognavägen påpekar Vägverket att nya exploateringar måste bidra till erforderliga trafiklösningar på de allmänna vägarna. Investeringar som föranleds av en specifik exploatering bör finansieras av exploateringen. Några medel för statlig finansiering av ombyggnad av korsningen är inte tillgängliga i gällande länstransportplan som omfattar perioden 2004 till 2015. Åtgärder som kommunen vill prioritera på de allmänna vägarna måste lyftas in i arbetet med den kommande länstransportplanen (2010-2019) som påbörjas under året.	Påpekandet är redan omnämnt i översiktsplanen, där det också anges att de större exploatörerna i området kan tänka sig att ekonomiskt medverka i trafiksäkerhets-höjande åtgärder i den aktuella korsningen. Kommunen avser att lyfta frågan om trafiksäkerhetshöjande åtgärder i korsningen i kommande arbete med länstransportplanen.
I planen anges behovet av snöskoterreglering. Vägverket vill delta i det fortsatta arbetet med skoterfrågorna.	Det fortsatta arbetet med skoterreglerings-frågor inom fjällområdet genomförs med en särskild arbetsgrupp gemensam mellan Berg- och Härjedalens kommuner. Arbetsgruppen föreslås kontakta Vägverket i det fortsatta arbetet.
Kommunstyrelsen, Bergs kommun	
Ingen erinran.	
Miljö- och byggnämnden, Härjedalens kommun	
Ingen erinran.	
Jämtlands läns museum	
Hänvisar till tidigare yttrande under	

Synpunkter**Kommentarer**

samrådsskedet och har inget i övrigt att tillägga.	
Lennart Kjellson m fl Framför önskemål om att B 18 dras ut till att omfatta även den del av Klövsjö 6:24 som ligger öster om landsvägen (på samma sida som Utanbergsvallarna) åtminstone den del som ligger närmast 9-håls golfbanan. Där skulle väg gå att göra in från Utanbergsvallarna och sedan så rinner inte heller någon bäck i den del av skiftet. .	Kommunen har redan i samrådsskedet tagit ställning till att det inte är lämpligt med något ytterligare större exploateringsområde öster om allmänna vägen. Området är betecknat S/K 3 i översiktsplanen där det framgår att enskilda kompletteringar kan prövas utifrån plan- och bygglagens generella regelsystem. Då väganslutning enligt uppgift finns från Utanbergsvallarna kan några enstaka kompletteringar därmed prövas utifrån PBL:s generella regelsystem inom detta område.
Önskar att hele den del av 6:24 som ligger norr om vägen (innanför kurvan) utgör del av B 18.	Område B 18 utökas så att det omfattar hela den del av Klövsjö 6:24 som är belägen norr om vägen.
Axel Olsson Påpekar att mulbetesrätten är helt avgörande för det levande fjällnära jordbruket med tillhörande fäbodar i Klövsjö, vilket medför att inga inskränkningar får ske som försvårar eller omöjliggör användandet av denna mark. Fortsatt exploatering bör endast ske i anslutning till redan utbyggda områden. Därmed skapas arbetsro kring de befintliga fäbodarna och djuren får betesro. Viktigt att samtliga besökare informeras om mulbetesrättens värde och dess innebörd. Grundsynen skall vara att varje enskild fäbod (som i första hand är en arbetsplats och även ett hem för brukaren) är stängd och sedan är det upp till varje brukare att avgöra om, när och under vilka former den såväl sommar som vinter skall vara öppen. Inga flyttleder mellan fäbodar får brytas.	Översiktsplanen medger endast utbyggnad i anslutning till redan befintliga turismområden. Inom de områden där aktiva fäbodar finns, föreslås ingen förändrad markanvändning. I planen finns gällande regler för mulbetesrätten angiven liksom vad som gäller vid försäljning av tomter mm inom område där mulbetesrätten gäller. Frågan om olämpligt intrång i fäbodarna berör allemansrätten och är inte en planfråga. Det måste ankomma på turistnäringen och exploatörerna i området att informera om vad som gäller och vilken hänsyn man som gäst/fritidshusägare i området ska iaktta vid besök på fäbodarna i området. Yttrandet föranleder ingen ändring av översiktsplanen.
Framför krav på att snöskoteråkning vintertid och körning med terrängfordon på sommaren regleras. Ambitionerna att endast tillåta körning på avgiftsbelagda anvisade leder med undantag för markägare skall stötts och utgöra ett slutmål. Lederna bör dras i direkt anslutning till redan exploaterade områden. Efterfrågan på tysta delområden bör tillgodoses. Ett område begränsat av	I översiktsplanen anges att skoterkörning inom planområdet skall regleras genom införande av kommunalt regleringsområde tillsammans med ett välfungerande och attraktivt skoterledsnät. Detta skall utarbetas i nära samråd med Härjedalens kommun och alla berörda intressen. De detaljsynpunkter som framförs angående principerna för leddragning, undantagsområde mm får

Synpunkter**Kommentarer**

Rastdalen-Storhogna-Fallmoran-Härjedalsgränsen-Klövsjöns norra gräns-Lännässjön och Klövsjön borde vara lämpligt att avlysa med undantag för markägare och rennäring. Förslaget gynnar också fäboddriften. Viktigt att anläggande av leder mm ej forceras utan får sker i nära samråd med markägare, turistindustri, skoternäring, naturskyddsförening, rennäring, skifteslag, fäbodbrukare och andra intressenter.	beaktas i det pågående arbetet för reglering av snöskoterkörning.
Karl-Erik Olsson	
Framför krav på skarpare skrivning angående mulbetesrätten. Inga inskränkningar får ske i den och alla som bygger och bor i området skall bli informerade om detta. Tomter eller områden eller anläggningar får under inga omständigheter någonsin inhägnas. Inga betande djur får drivas på flykt från tomter. Utländska besökare från länder där mul- och klövsjuka förekommer skall iaktta försiktighet och får inte komma i kontakt med djur som betar på skogen p g a smittorisken. Flyttleder inom fäboddriften skall bevaras intakta och får inte påverkas. Inga fäbodar får utpekas i reklam som utflyktsmål. Inga besökare får vistas på vallarna utan brukarnas lov. Hemfridszonen på fäbodarna skall gälla året runt.	De påpekanden som anges i yttrandet finns redan inskrivna i översiktsplanen. Den praktiska tillämpningen av reglerna kring hemfridszon, allemansrätt mm kan ej regleras i översiktsplanen. Se under Axel Olsson ovan.
Skifteslaget och fäbodbrukare skall delta i samråd om leder mm. T ex har inte skifteslaget rätt att upplåta undantagna vägar för skoterleder. Snöskoteråkning bör endast vara tillåten på leder mot avgift med undantag för markägare. Led får inte tangera fäbod.	Påpekandena angående skoterfrågor vidarebefordras till den arbetsgrupp som ansvarar för utarbetande av förslag till reglering av snöskoterkörning i området.
Tomter och byggnationer utanför byns inhägnad (ringhängnad) och utanför fritidsområdena Storhogna, Sångbäcken och Katrina skall i möjligaste mån undvikas.	För fjäll och fjällnära områden som är betecknad med R 1 i översiktsplanen gäller att ingen ny bebyggelse tillåts förutom för friluftsliv, rekreation, fjällsäkerhet eller liknande samt om särskilda skäl föreligger, kan enstaka mindre byggnader för markägarnas egna behov prövas. Inom övriga delar av skogsmarken som är betecknad S/K 3 gäller att nuvarande markanvändning förväntas fortgå och att ingen omfattande bebyggelse föreslås få tillkomma. Enskilda kompletteringar prövas utifrån plan- och

Synpunkter**Kommentarer**

	bygglagens generella regelsystem. Sammantaget innebär det en relativt restriktiv inställning till omfattande bebyggelse utanför de redan etablerade turistområdena, men medger samtidigt kompletteringsmöjligheter för den enskilde markägaren.
Ingegerd och Lennart Kjellsson, Kent Johansson	
Ifrågasätter att det föreslagna längdspåret korsar deras skifte (Klövsjö 1:31) två och en halv gång utan att någon förfrågan har inkommit till markägaren. Någon upplåtelse för den befintliga leden finns hellre inte. Anser att en årlig ersättning vore värd att diskutera. Samma gäller skoterlederna.	Inom fastigheten Klövsjö 1:31 ger översiktsplanen utrymme för en relativt omfattande exploatering. Då är det också rimligt att berörd markägare upplåter utrymme för de leder och skidspår som fordras för att tillskapa ett fungerande område. Grundprincipen är givetvis att det skall tecknas avtal mellan berörda markägare och huvudmannen för skidspår och leder där eventuella ersättningsfrågor också regleras.
Kull Johannes samfällighetsförening	
Anser att områdets attraktionskraft kan bibehållas och ökas om utbyggnaden kring befintliga stugområden görs i samma stil och gleshet, så att det upplevs som en naturlig förlängning av befintliga stugområden. Att värdefull strövmark inom olika B-områden identifieras och lämnas orörd för att stugägare skall kunna få naturkontakt. Exempel på sådan strövmark finns inom bl a B 5, B 2 och hela B 6. Att mer koncentrerad bebyggelse tillåts i anslutning till liftsystemet. Att stimulera fortsatt utveckling av sevärdheter, service mm i Klövsjö by.	Detaljplanerna för Kull Johannesområdet upprättades för flera tiotals år sedan och präglas av dåtidens planeringsprinciper. Även om intentionerna är att bibehålla en likartad struktur i de nya områden måste man samtidigt acceptera att dessa präglas av dagens planeringsprinciper och därmed kan bli något tätare utformade och innehålla större hus. Mellan Kull Johannesområdet och tillkommande bebyggelse föreskrivs en byggnadsfri zon på 30 meter där befintlig natur bibehålles. Detta tillsammans med de övergripande riktlinjerna för planeringen och kravet på översiktlig naturvärdesinventering som grund för upprättande av detaljplanerna bedöms medför att erforderligt behov av strövmark mm beaktas inom de nya detaljplanerna. Planen anger tydligt att mer koncentrerad bebyggelse i första hand skall ske i anslutning till befintliga liftsystemet.

Synpunkter**Kommentarer**

Betonar vikten av att kommande detaljplaner grundas på naturvärdesinventering som används för att identifiera och bevara gröna ytor.	Kraven på naturvärdesinventering är redan angivet i planen och resultatet från dessa skall påverka respektive detaljplan vad gäller hänsynstagande till värdefull natur, grönytor mm. Detta kommer att beaktas av miljö- och byggnadsnämnden i samband med upprättande av respektive detaljplan.
Anser att enskilda markintressen inte får styra exploateringen. Det är nödvändigt med en prioriteringsordning samt att överväga hur hela området skall utvecklas på bästa sätt. Det är inget som hindrar enskilda markägare att gå samman för att bästa sätt planera och finansiera en exploatering utan låsning till befintliga fastighetsgränser.	Där ett område berör flera olika fastigheter krävs en sammanhållen detaljplanering. Det kan även bli aktuellt att kräva samordning mellan flera olika områden för att erhålla en planmässigt bra lösning av vägar och VA. Översiktsplanen kompletteras med tydligare skrivningar angående behovet av samordnad planering.
Undrar om kommunen tagit fram någon plan för en etappvis utbyggnad av avloppsreningsverket som bättre kan anpassas till växlande konjunktur och efterfrågan på tomter i området.	Reningsverket med tillhörande ledningssystem kommer att etappvis byggas ut varav den första etappen omfattar själva reningsverket samt ett ledningssystem till Katrinaområdet och Klövsjö by. I nästa etapp avses utbyggnaden upp till Storhognaområdet genomföras. Denna huvudledning måste byggas i ett sammanhang och innebär att när den är utbyggd önskar givetvis kommunen av ekonomiska skäl att så många som möjligt inom rimlig tid ansluter sig.
Påpekar att Kull Johannesområdet består av 8 delområden med ca 10 stugor i varje delområde. Varje tomt har minst 100 meter fri mark i någon riktning fram till nästa tomtgräns. Denna planeringsprincip bör tillämpas inom de tillkommande områdena.	Inom den södra delen av Kull Johannesområdet, som omfattar ca 50 enskilda tomter, är varje kvarter skilt från nästa kvarter av ett 20-40 meter brett friområde. Här finns ett flertal tomter som inte har något friområde på 100 meter till angränsande tomt. Denna del av Kull Johannesområdet motsvarar storleksmässigt B 4-området eller B 5, B 6 och B 7 tillsammans. Inriktningen är att detaljplanerna för de områden som angränsar till Kull Johannesområdet skall utformas på ungefär samma princip som den södra delen av detta område.
Det är svårt att förstå varför en husvagnsuppställning med storleksordningen 10 platser skall finnas i närområdet till Kull Johannes. Anser att en husvagnsparkering	10 husvagnsplatser motsvarar storleksordningen 1-2 tomter och kommer att utgöra en mycket begränsad del av B 5-området. Med beaktande av angiven

Synpunkter**Kommentarer**

skall inte skall tillåtas i närheten av etablerade stugområden. Hänvisar till planerna på en utvidgning av den befintliga husvagnsuppställning som är bra inriktning för att utveckla detta boende.	skyddszon samt en inriktning mot att placera husvagnsuppställningen inom de södra delarna av B 5-området bedöms påverkan på Kull Johannesområdet bli mycket begränsad. De 10 platserna föreslås bibehållas i översiktsplanen.
Påpekar att område B 9 är beläget mycket nära Kull Johannes pumpstation för dricksvatten och att effekterna på dricksvattnets kvalité måste utredas.	Översiktsplanen kompletteras så att det framgår att området ligger mycket nära pumpstationen och att man i detaljplanearbetet skall beakta behovet av ev skyddszon kring denna.
Menar att översiktsplanens formulering om att ett tillvaratagande av områdets utvecklingsmöjligheter väger tyngre ur allmän synpunkt än hänsynstagande till enskild fritidshusägare är en olycklig formulering. Det låter som om att kommunen inte tar hänsyn till befintliga ”kunder” i form av flera hundra fastighetsägare som bebott området under många år.	Kommunens ställningstagande kompletteras så att det tydligt framgår att hänsyn givetvis skall tas till befintlig fritidshusbebyggelse, men att hänsynstaganden inte får vara av den omfattningen att det omöjliggör en fortsatt utbyggnad av Storhognaområdet i enlighet med de principer som anges i översiktsplanen. Samfällighetens tidigare yttrande kan till viss del uppfattas som att ”bygg ut Storhogna, men inte intill vårt område”. En sådan princip strider dels mot de aktuella markägarnas önskemål om exploatering samtidigt som de också begränsar möjligheterna att tillvarata området utbyggnadspotential i form av välbelägna markområden.
Storhogna vägförening	
Vägföreningen i Storhogna är fortfarande mycket positiv till att man nu försöker planera lämplig utveckling av detta turistområde. Vägföreningen önskar bevara den gleshet och naturnära bebyggelsestruktur som kännetecknar området. Anser att de nya områdena inte skall förses med gatubelysning, det rimmar illa med nuvarande karaktär på området.	Det är den enskilda exploatören som ytterst bestämmer vilken kvalitet respektive detaljplaneområde skall ha beträffande belysning mm. Idag är det normalt att även fritidsbebyggelseområden förses med vägbelysning. Det ökar trafiksäkerheten och underlättar för gående längs vägsystemen i mörker. Man kan dock välja en belysningsarmatur som begränsar omgivningspåverkan.
Undrar om länsstyrelsen gjort en inventering inom det nya Ripanområdet.	Detaljplan för området upprättades innan länsstyrelsen ställde krav på översiktliga naturvärdesinventeringar som grund för efterföljande detaljplaner.
Anser att de byggrätter som tillkommit i senare detaljplaner är alltför stora. I gällande planer är byggrätterna som regel 60 + 20 m ² .	Det är flera årtionden sedan de nuvarande områdena tillkom. Byggrätterna i dessa områden speglar dåtidens önskemål och

Synpunkter**Kommentarer**

Detta skall jämföras med $140 + 60 \text{ m}^2$, dock högst 180 m^2 som medges i nya planer. Vägföreningen menar att denna exploateringsgrad innebär att den hittillsvarande småskaligheten med låg och gles bebyggelse och fin naturkontakt inte längre upprätthålls.	upplevdes då som högst normala storlekar på fritidshus. Idag efterfrågas betydligt större hus samt ofta möjlighet att bygga gäststuga eller en ytterligare en mindre lägenhet. Nya planer bör därför spegla dagens och framtidens efterfrågan. Det slutgiltiga ställningstagandet beträffande byggrätter låses inte i översiktsplanen utan först då detaljplan för respektive område upprättas.
Påpekar att det i planen bör anges att golfbanan vid Utanbergsvallarna är en av fjällvärldens mest attraktiva golfbanor inom området som utgör en viktig attraktion sommartid. Anläggningen tillhör därmed numera ett av kärnvärdena inom området.	Planen kompletteras enligt framförda synpunkter.
Påpekar vikten av att man redan nu gör en skidspårplanering på samma sätt som man gör en trafikplanering. Bl a fattas det en spårförbindelse mellan Dalbackens liftområde och Storhogna Spa.	I översiktsplanen anges redan att för de bebyggelseområden som berörs av spårsystemet, skall det skall lämnas en frizon på 30 meter på bägge sidor om spåren samt att alla korsningar skall utföras planskilda på ett sådant sätt att prepareringsmaskiner kan passera. Anläggandet av ett spår upp till hotellet berör redan planlagda områden. Möjligheten att hitta ett läge för denna spårförbindelse är inte en översiktsplane fråga utan får prövas av huvudmannen för spårsystemen i området, berörda gemensamhetsanläggningar samt vägföreningen.
Den exploatering som föreslås inom Kull Johannesområdet kan inte ske utan att vägen till området rustas upp. Vägen saknar full bärighet invid husvagnsparkeringen, dels bör vägen breddas till minst 5,5 meters bredd.	Planen kompletteras enligt framförda synpunkter. Behovet av förbättringar måste också säkerställas i det avtal som måste tecknas mellan vägföreningen och nytillkomna exploatörer.
Anser att det inte är angeläget att exploatera område B19. Området är idag en väg ut till Bräckflöten och under sommaren ett vackert naturområde.	I planen anges redan att hänsyn skall tas till befintliga leder och stigar. Planen kompletteras med att även en översiktlig naturvärdesinventering skall genomföras som underlag för upprättande av detaljplan.
Idag finns vändplaner som används som parkeringar för att de ligger lämpligt till som entréer till fjället. T ex i anslutning till B 19 och slutet på Östra Renvägen. Således måste det skapas områden för parkeringar vid platser	I planen anges redan att tillkommande utbyggnadsområden kan förväntas generera viss intern trafik i området till bl a de fjällnära parkeringarna. Därför skall exploatörerna inom området via exploateringsavtal

Synpunkter**Kommentarer**

som kan utgöra entréer till fjället/myren.	medverka till utbyggnaden av dessa parkeringar.
Betonar vikten av att inte bara planera för skoterleder i en framtid utan även planera för var boende och gäster med skoter skall parkera dessa, hur de skall färdas från respektive fastighet till skoterlederna. Idag fungerar detta inte tillfredsställande. Skoterförare färdas ofta på vägarna för att nå skoterlederna.	Det är huvudmannen för vägarna i området (vägföreningen) som avgör om man skall få åka skoter på det lokala vägnätet eller inte. Denna diskussion bör också omfatta principerna för skoteråkning inom gällande detaljplaner samt hur man skall angöra det externa skoterledsnätet. Detta får diskuteras vidare inom ramen för det pågående utredningsarbetet rörande reglering av snöskotertrafiken i området.
Påpekar att husvagnar enbart bör hållas samlade kring den nuvarande husvagnsparkeringen.	Inom område B 5 medges max 10 platser, vilket motsvarar en eller två tomtplatser för fritidshus. Detta bedöms vara ett mycket marginellt tillskott som inte nämnvärd påverkar omgivningen. I övrigt samlas husvagnarna till den nuvarande husvagnsparkeringen.
Påpekar vikten av att de rekommendationer länsstyrelsen lämnat beträffande naturhänsynen i området som bl a anger att vissa områden inte bör bebyggas eller skall exploateras till en mindre grad, skall beaktas. Menar att kommunen inte tagit särskilt stor hänsyn till länsstyrelsens kommentarer. Ber att kommunen i sina miljömässiga överväganden ser till länsstyrelsens intentioner.	Påpekandena rör framförallt det stora B 2-området (Solsidan). För området har en översiktlig naturvärdesinventering numera upprättats. Den tydliggör vilka områden som har höga bevarandevärden och anger principer för hur området bör byggas ut. Dessa rekommendationer kommer att beaktas i efterföljande detaljplaner, helt i enlighet med översiktsplanens anvisningar. Detta innebär sannolikt att delar av de områden som idag är utpekade som exploateringsområden kommer att utgöra naturmark i kommande detaljplaner samtidigt som andra mindre känsliga områden nyttjas för en tätare bebyggelse. Samtidigt skall också stor hänsyn tas till friutrymmena kring spårsystemet. Kommunen bedömer att direktiven i översiktsplanen tillsammans med naturvärdesinventeringen innebär en rimlig avvägning mellan exploatering av ett strategiskt välbeläget område och befintliga naturvärden. Då området inte utgör ett riksintresse är det kommunen som inom ramen för sitt planmonopol skall göra dessa vägningar.
I handlingarna till detaljplanen för Utsikten anges att det skall byggas en cirkulationsplats	Detaljfrågor rörande korsningens utformning får diskuteras mellan vägföreningen och

Synpunkter**Kommentarer**

på Storhognavägen invid den nya centrumanläggningen. Det synes mer ekonomiskt och fullt tillfredsställande att anlägga en avstigningsfil för vänstersväng för den som kommer söderifrån.	berörd exploatör. Åtgärderna berör Storhognavägen, vilket innebär att det är huvudmannen för vägen som har sett stort inflytande över detaljutformningen.
Ytterhogdals fiskevårdsområde (Fvof)	
Är positiv till den föreslagna utvecklingen av turistområdet men ifrågasätter varför man bygger reningsanläggningen utanför den egna kommundelen, när man kan använda Ljungan som recipient. Både Röjan och Tvärhoan är reproduktionsvatten för öring där det i Tvärhoans vatten mot Hoan finns bra reproduktion av harr i stora delar av nedre Hoan. Stöder arbetsgruppen "Stoppa Äggen" till fullo i detta ärende. Föreslår att man bygger en gemensam anläggning norr Lännässjön för utsläpp till Ljungan som har stora vattenflöden. Det är också på sin plats att ta en riktig genomgång med Härjedalens kommun.	Som framgår av översiktsplanen pågår en mycket noggrann miljöprövning av avloppsanläggningen. Den följer det regelsystem som återfinns i miljöbalken beträffande recipienter, omgivningspåverkan mm. Något tillstånd kommer inte att beviljas av länsstyrelsen för ny avloppsanläggning om den skulle medföra en oacceptabel påverkan på miljön och fiskeförhållanden i angränsande vattendrag.

SAMRÅDET

Enligt anvisningarna till plan- och bygglagen skall utlåtandet också behandla skrivelser som inkommit under samrådtiden.

Samrådsredogörelsen har bifogats planhandlingarna i samband med utställningen. Eftersom inkomna skrivelser och synpunkter har sammanfattats och kommenterats utförligt i samrådsredogörelsen hänvisas till denna.

FÖRSLAG TILL BESLUT

- att kommunen antar detta utlåtande som sitt eget
- att översiktsplanen revideras i enlighet med detta utlåtande
- att rekommendera kommunfullmäktige att anta översiktsplanen för Storhogna- Sångbäcken-Katrinaområdet.

YTTRANDE

Datum

2008-01-30

Dnr (anges vid skriftväxling)

401-1082-08

Bergs kommun
Miljö- och byggnadsnämnden
Box 73
840 40 SVENSTAVIK

Utställning av översiktsplan för Storhogna-Sångbäcksvallen-Katrinaområdet, Bergs kommun

Bergs kommun har ställt ut översiktsplan för Storhogna-Sångbäcksvallen-Katrinaområdet under tiden 2007.10.12 – 2007.12.12. Översiktsplanen är en så kallad fördjupning av den kommunomfattande översiktsplanen.

Sammanfattning

Kommunen har tagit fram en översiktsplan för hur mark och vatten skall användas samt hur bebyggelsen skall utvecklas och bevaras i Storhogna-Sångbäcksvallen-Katrinaområdet. Det område som omfattas av översiktsplanen ingår i ett större vintersportområde som även innefattar delar av Härjedalens kommun. Länsstyrelsen ser positivt på att Härjedalen och Bergs kommun samordnat förnyar sina översiktsplaner för området. Även om arbetet med planerna sker i särskild ordning i respektive kommun kan frågor som berör hela området regleras i ett sammanhang bl a frågan om skotertrafiken.

Prövning enligt 12 kap 1 § PBL

Länsstyrelsen ser idag ingen anledning att överpröva de planer som utgår från denna översiktsplan.

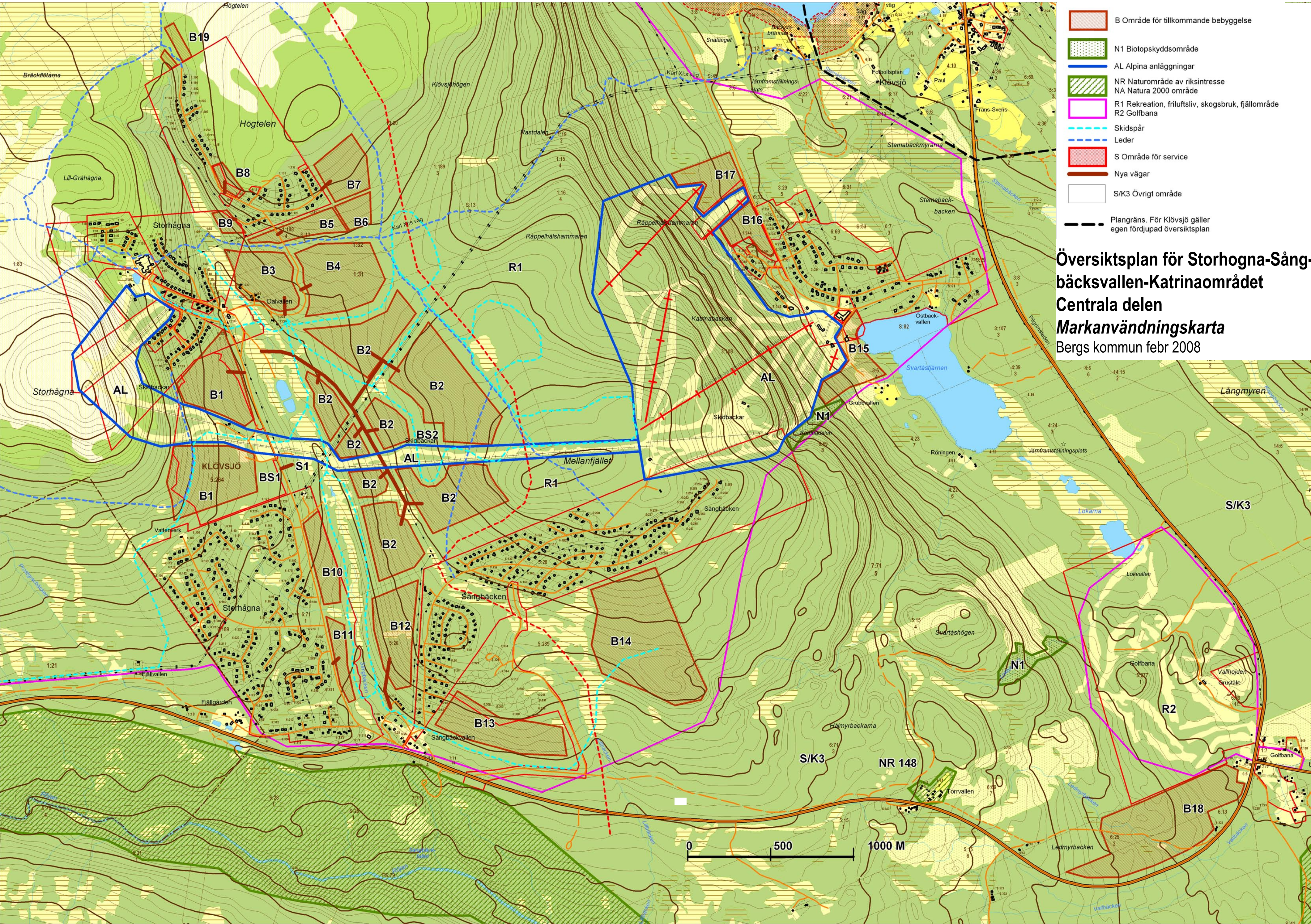
Länsstyrelsens synpunkter

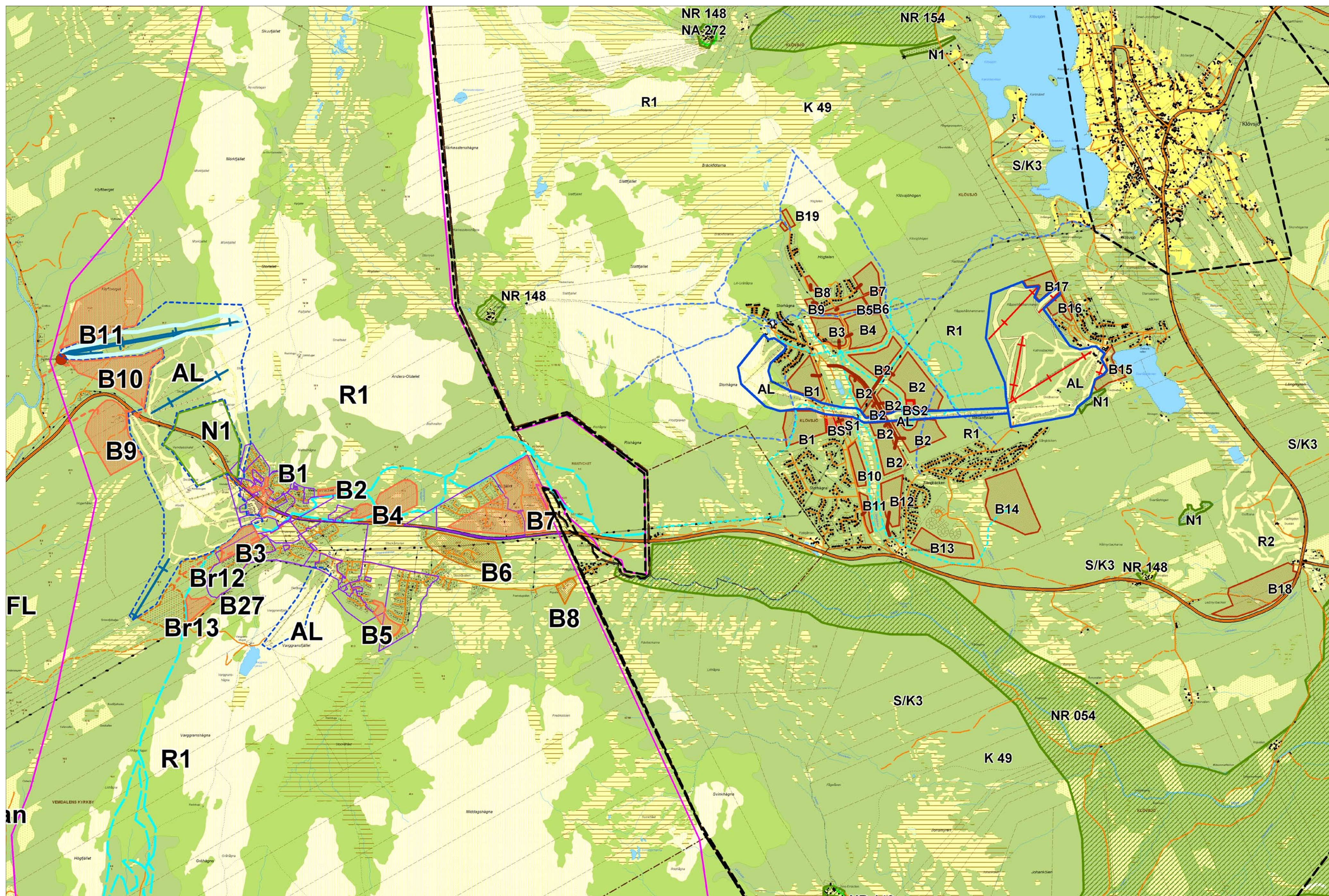
Planen har kompletterats med en områdesbeskrivning av Fettjan – Fettjeåfallet. I detta område samt i områdena B 1, B2 och B 14 bör det genomföras en mer detaljerad naturvärdesinventering inför kommande detaljplanläggning. Alternativa lösningar på vatten- och avloppsförsörjningen i området finns redovisade i planen. Alternativ B finns föreslaget som huvudalternativ. Länsstyrelsen förutsätter att en godtagbar lösning på VA-utbyggnaden kan redovisas i samband med upprättandet av detaljplaner i området.

Bo Hamberg
Byggnadsingenjör

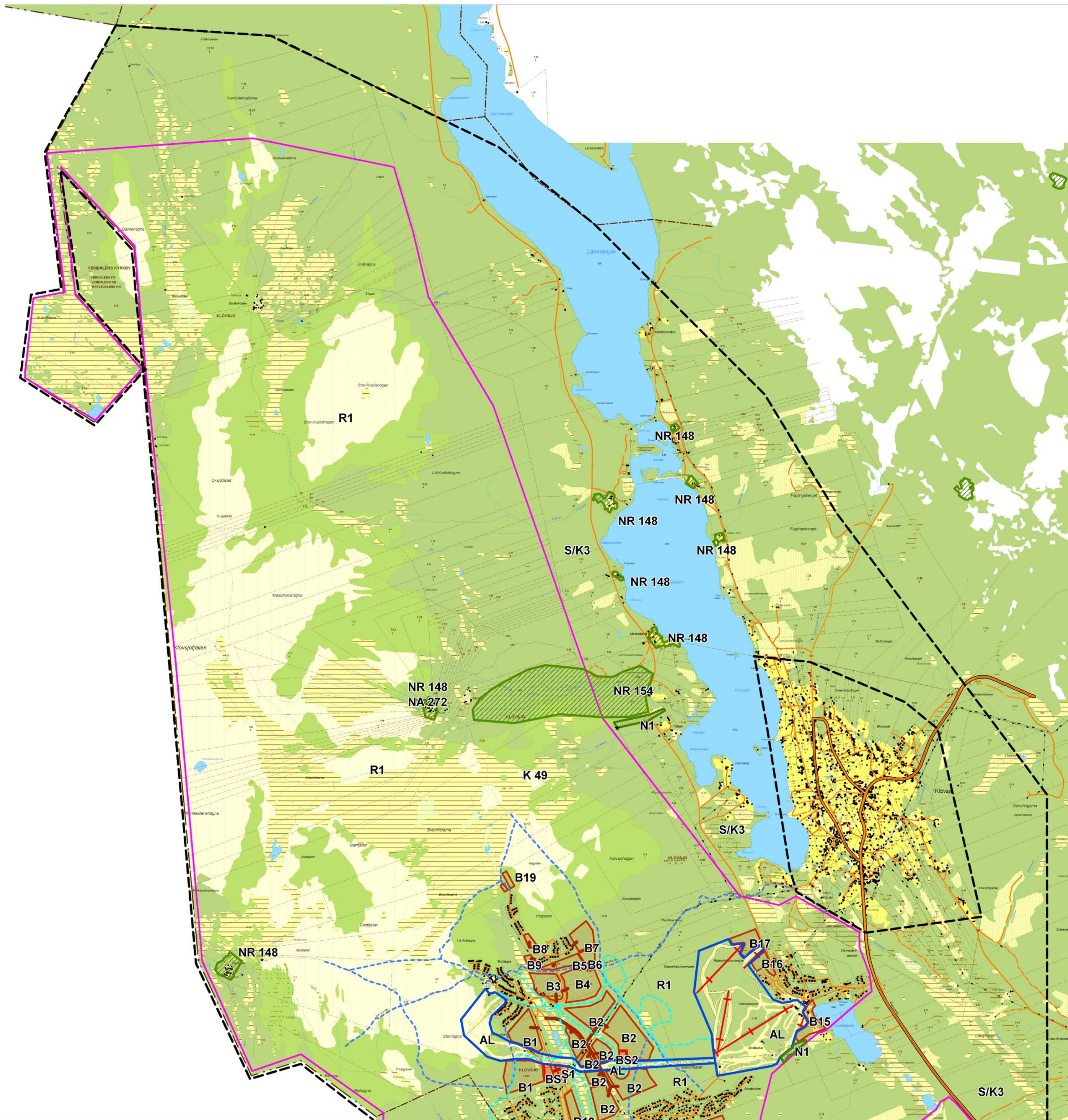
Elisabet Bertilsson
Planhandläggare

Kopia till:
Samhällsplanering och Boende
Akten

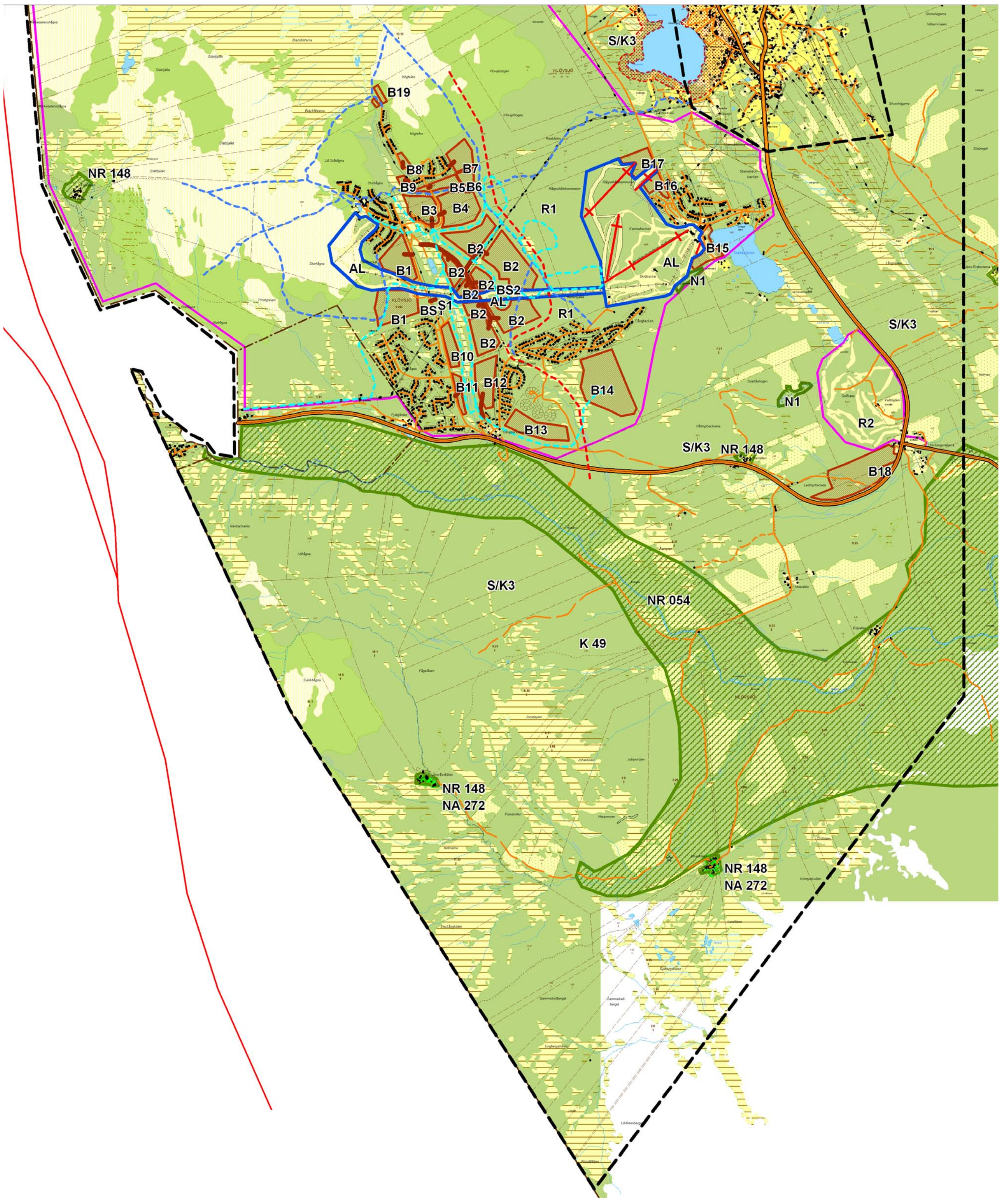

Översiktsplaner för Vemdalen - Björnrikeområdet (Härjedalens kommun) och Storhogna- Sångbäcken - Katrinaområdet (Bergs kommun), centrala delen ihopfogade på samma kartblad 080207

Översiktsplan för Storhogna-Sångbäcksvallen-Katrinaområdet
Södra delen
Markanvändningskarta
 Bergs kommun febr 2008

- B Område för tillkommande bebyggelse
- N1 Biotopskyddsområde
- AL Alpina anläggningar
- NR Naturområde av riksintresse
NA Natura 2000 område
- R1 Rekreation, friluftsliv, skogsbruk, fjällområde
R2 Golfbana
- Skidspår
- Leder
- S Område för service
- Nya vägar
- S/K3 Övrigt område
- Plangräns. För Klövsjö gäller egen fördjupad översiktsplan

Översiktsplan för Storhogna-Sångbäcksvallen-Katrinaområdet
Södra delen
Markanvändningskarta
 Bergs kommun febr 2008